

NORSK SJØFORSIKRINGSPLAN

AV 1930

**UTGITT AV
REPRESENTANTSKAPET
FOR DET NORSKE VERITAS**

TRYKT HOS A/S WERNER & CO., OSLO

NORSK
SJØFORSIKRINGSPLAN
AV 1930

UTGITT AV
REPRESENTANTSKAPET
FOR DET NORSKE VERITAS

TRYKT HOS A/S WERNER & CO., OSLO

Copyright 1930
by
DET NORSKE VERITAS
Oslo

Printed in Norway

FORORD

«*Almindelig norsk sjøforsikringsplan*» blev utgitt første gang av representantskapet for Det norske Veritas i oktober 1871 i alt vesentlig i henhold til et forslag til plan utarbeidet av dispasjør *J. Aall-Møller*, Porsgrunn.

I 1878 nedsattes en revisjonskomité med dispasjør *Axel Winge*, Oslo, som formann, og i november 1881 vedtok representantskapet med visse endringer det av komitéen utarbeidede forslag som «*Revidert almindelig norsk sjøforsikringsplan av november 1881*». Den tidligere plan var som titelen angir grunnlaget for den nye, men der var foretatt adskillige omstillinger og endringer i overensstemmelse med kontinentale sjøforsikringslover, sedvaner og betingelser.

For å revidere planen og bringe den såvidt mulig i overensstemmelse med den nye sjølov av 1893, som i motsetning til den tidligere inneholder regler om forsikring, nedsattes en komité med dispasjør *A. E. Hangeland*, Drammen, som formann. I september 1894 vedtok representantskapet med få endringer komitéens innstilling om «*Revidert almindelig norsk sjøforsikringsplan av september 1894*». Revisjonen var denne gang betydelig mindre omfattende, og systemet i planen av 1881 bibeholdtes.

Efter gjentagne reiste krav på en fornyet revisjon av planen nedsattes i 1905 en komité med dispasjør *Th. Ameln*, Bergen, som formann, og representantskapet vedtok i september 1907 med ubetydelige endringer det av komitéen utarbeidede forslag som «*Norsk sjøforsikringsplan av 1907*» med ikrafttreden fra 1. januar 1908. Ved denne revisjon blev der foretatt tallrike forandringer, og bestemmelsene blev helt omstillet.

Våren 1927 blev der av Det norske Veritas i henhold til representantskapets beslutning og under samarbeide med Norges Rederforbund, Norges Handelsstands Forbund, De norske Exportnæringers Landsforbund, Sjøassurandørernes Centralforening og De gjensidige Dampskibsassuranceforeninger nedsatt en komité til revisjon av Norsk Sjøforsikringsplan av 1907 med dispasjør *Henrik Ameln* som formann.

I mars 1929 sendte komitéen ut et foreløbig utkast til ny sjøforsikringsplan, som blev forelagt de interesserte organisasjoner og forbund. Efter at man fra forskjellige hold hadde mottatt en rekke uttalelser om utkastet, avga komitéen i mars 1930 sin endelige innstilling, som i mai s. å. blev vedtatt av Veritas' representantskap uten forandringer av betydning.

I den nye plan er inndelingen av stoffet i stor utstrekning endret, og de gamle bestemmelser er omredigert i tilslutning til nutidens sprogbruk. Der er også gjort en rekke forandringer i de gjeldende bestemmelser, blandt annet av hensyn til de nye lovregler om rederansvaret og forslaget til lov om forsikringsavtaler. Planen skal tre i kraft 1. januar 1931.

Der vil bli utgitt en engelsk oversettelse av planen.

Oslo, mai 1930.

Henrik Ameln,

formann i representantskapet i Det norske Veritas.

**Forklaring av uttrykk som er benyttet i planen, og
redegjørelse for enkelte fortolkningsspørsmål.**

Med «*forsikringstageren*» forstås den som selv eller ved fullmektig har inngått avtalen med assurandøren.

Med «*den sikrede*» forstås den som er eier av den forsikrede interesse, og som derfor har rett til ydelsen, når assurandøren skal betale erstatning.

Med et «*erstatningstilfelle*» forstås en begivenhet, som efter forsikringsbetingelsene utløser assurandørens erstatningsplikt.

Når annet ikke fremgår av sammenhengen, er betegnelsen «*skade*» benyttet om skade av enhver art, som efter planens erstatningsregler i det enkelte tilfelle faller inn under forsikringen (beskadigelse, tap, omkostninger og ansvar til tredjemann).

Når avvikende bestemmelser ikke er truffet, må forskriftene i den almindelige del overalt anvendes ved fortolkningen av bestemmelsene i den spesielle del. Av praktiske grunner er der i den spesielle del på enkelte steder henvist til bestemmelsene i den almindelige del, f. eks. til reglene om under- og overforsikring, og det er undertiden tilføiet at en bestemmelse kun gjelder «forsåvidt annen avtale ikke er truffet», eller at ansvaret er betinget av at skaden «faller innenfor forsikringens ramme» o. l. Disse henvisninger og tilføielser som i og for sig er overflødige, vil aldri kunne danne grunnlag for en antitetisk fortolkning. De har kun til formål å feste oppmerksomheten ved enkelte spørsmål som kan være av særlig betydning for anvendelsen av reglene i vedkommende paragraf.

1STE HOVEDAVSNITT.

Almindelige bestemmelser.

KAPITEL I.

Innledende bestemmelser.

§ 1.

Hvilke forsikringer sjøforsikringsplanen omfatter.

Sjøforsikringsplanens bestemmelser kommer til anvendelse, når en interesse som er knyttet til skib eller gods, forsikres mot farer som skibsfarten eller sjøtransporten er forbundet med.

§ 2.

Hvilke interesser en sjøforsikring kan omfatte.

Enhver lovlig interesse som er knyttet til skib eller gods, kan sjøforsikres, når den lar sig verdsette i penger, og når dens verdi kan forringes eller gå tapt som følge av de farer skibsfarten eller sjøtransporten er forbundet med.

Er forsikringen tegnet til dekning av en bestemt interesse, omfatter den kun denne interesse. Har forsikringstageren forsikret interessen under en vill-ledende betegnelse, er avtalen uforbindende for assurandøren.

Forsikringen kan navnlig gjelde:

Skib, reise- og tidsfrakt, forventet fraktfortjeneste, passasjerpenger, utstyr, fangst, varer, forventet fortjeneste på varer, prisstigning som er inntrådt mens varene er underveis, provisjon som er avhengig av at skib eller gods kommer vel frem, og fordringer som er utstyrt med sikkerhetsrett, eller som fordringshaveren fortrinsvis er henvist til å søke dekning for i skib, frakt eller ladning.

§ 3.

Når interessen ikke eksisterer. Fremtidig interesse.

Interesse som faller bort.

En sjøforsikringsavtale er ugyldig når den ikke knytter sig til noen forsikringsinteresse. Er en slik avtale sluttet, har assurandøren krav på den avtalte premie, medmindre forsikringstageren ved avtalens avslutning hverken visste eller burde ha visst at der ingen interesse var å forsikre.

Hvis forsikringen gjelder en fremtidig interesse, og interessen ikke blir til virkelighet, eller hvis en forsikret interesse faller bort etter at

avtalen er sluttet, men før ansvaret er begynt å løpe, har assurandøren ikke krav på premie.

Får forsikringstageren kjennskap til at et av de tilfelle som omhandles i 1ste og 2net avsnitt, foreligger eller vil inntreffe, skal han så snart som mulig underrette assurandøren om forholdet. Hvis forsikringstageren undlater dette uten forsvarlig grunn, har assurandøren krav på den avtalte premie, selv om kravet etter paragrafens regler ellers skulde være falt bort. Hvis assurandøren først får kjennskap til forholdet etter at der er gått et år fra avtalens avslutning, har han alltid krav på den avtalte premie.

Når forsikringstageren etter disse bestemmelser ikke plikter å betale premie, kan assurandøren kreve ristornogebyr overensstemmende med reglene i § 15, 3dje avsnitt.

§ 4.

Hvilke farer en sjøforsikring omfatter.

Med de begrensninger som måtte følge av forsikringsbetingelsene og gjeldende rettsregler, omfatter en sjøforsikring alle farer som skibsfarten og sjøtransporten er forbundet med.

Hvis interessen ikke blir utsatt for nogen av de farer forsikringen etter avtalen skulde omfatte, får bestemmelsene i § 3 tilsvarende anvendelse.

§ 5.

I hvilken utstrekning partene skal bære følgene av andres handlinger.

Spørsmålet om hvorvidt partene skal bære følgene av at personer som i stillings medfør eller etter særlig oppdrag varetar deres interesser, har handlet i strid med forsikringsavtalens betingelser eller forutsetninger, avgjøres etter almindelige rettsregler, under hensyn til hvad forsikringsforholdets natur tilsier, forsåvidt særlige bestemmelser ikke er truffet (se 2net avsnitt og § 31).

Assurandørens ansvar opheves ikke, om skaden er en følge av svik, feil eller forsømmelser, som skibets fører eller mannskap i sin sjømannstjeneste har gjort sig skyldig i.

KAPITEL II.

Avtalens avslutning.

1. Forsikring av egen og fremmed interesse.

§ 6.

Forsikring kan tegnes til dekning av en interesse som tilhører forsikringstageren selv (forsikring for egen regning), eller til fordel for en tredjemann (forsikring «for fremmed regning»). Forsikringstageren kan også tegne forsikring uten å opgi hvem interessen tilhører (forsikring «for vedkommendes regning» e. l.).

(Se kapitel XIII.)

2. Oplysningsplikten.

§ 7.

Oplysningsplikten i sin almindelighet.

Ved forsikringens tegning skal forsikringstageren gi fullstendige og riktige opplysninger om alle omstendigheter som han kjenner til, og som det kan være av betydning for assurandøren å ha kunnskap om, når han skal avgjøre, hvorvidt og i tilfelle på hvilke betingelser han vil overta forsikringen (se §§ 8—11).

Hvis forsikringstageren etter avtalens avslutning får kjennskap til at det er gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger om en omstendighet av betydning, skal han uten ugrunnet opphold gi assurandøren behørig tilleggsoplysninger. Hvis han ikke det har gjort, begrenses ansvaret overensstemmende med reglene i § 9, 1, 2net punktum, medmindre det godtgjøres at skaden er inntruffet før forsikringstageren kunde ha gitt tilleggsoplysninger som nevnt, og assurandøren har rett til å si opp avtalen med 7 dagers varsel (smlgn. § 25, 2, 2net avsnitt i. f.).

§ 8.

Svik og uredelighet m. v.

Har forsikringstageren ved forsikringens tegning gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger, er avtalen ikke bindende for assurandøren, hvis forsikringstageren har optrådt svikaktig, eller på en måte som strider mot redelighet eller god tro. Det samme gjelder, hvis han har satt sig utover hvad god forretningsskikk tilsier.

Assurandøren har krav på den avtalte premie i de tilfelle som her er nevnt.

§ 9.

Uaktsomhet og god tro.

1. Uaktsomhet.

Har forsikringstageren ved forsikringens tegning uaktsomt gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger, er assurandøren fri for ansvar, hvis det kan antas at han ikke vilde ha overtatt forsikringen, om han hadde kjent det virkelige forhold. Må det antas at han vilde ha overtatt forsikringen, men på andre vilkår, f. eks. mot høiere premie, står forsikringen ved makt, men han svarer bare i den utstrekning det godtgjøres, at den omstendighet som der ikke er gitt behørig opplysninger om, ikke har hatt nogen innflytelse på erstatningstilfellets inntreden eller på skadens omfang, og assurandøren kan si opp avtalen med 7 dagers varsel (smlgn. § 25, 2, 2net avsnitt).

2. God tro.

Har forsikringstageren gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger, uten at det er noget å legge ham til last, svarer assurandøren på grunnlag av de avtalte betingelser, men han kan kreve premietillegg, således at han får den premie som det må antas at han vilde ha beregnet, hvis han ved avtalens avslutning hadde fått riktige og fullstendige opplysninger.

Assurandøren har rett til å si op avtalen med 14 dagers varsel (smlgn. § 25, 2, 2net avsnitt). Blir forsikringen sagt op, beregnes premien overensstemmende med reglene i § 15, 1ste avsnitt, med tillegg for det tidsrum forsikringen har omfattet.

Hvis assurandøren ikke benytter sig av sin rett til å si op forsikringen, kan forsikringstageren kreve avtalen endret således, at assurandørens ansvar for eftertiden nedsettes efter forholdet mellem den forhøiede og den avtalte premie. Forsikringstagerens rett til å kreve avtalen endret må gjøres gjeldende innen 3 dager efter at han har fått meddelelse om, hvilket premietillegg assurandøren har beregnet. Ansvarer nedsettes fra det øieblikk forsikringstagerens begjæring kom frem til assurandøren. For den del av forsikringstiden, som da var forløpet, skal der betales premietillegg efter regelen i foregående avsnitts 1ste punktum.

§ 10.

Undtagelser fra de almindelige regler m. v.

Forsåvidt assurandøren ved avtalens avslutning hadde kjennskap til, at der blev gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger, svarer han på grunnlag av de avtalte betingelser.

Får assurandøren efter avtalens avslutning kjennskap til at der er gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger, skal han uten ugrunnet opphold underrette forsikringstageren om, i hvilken utstrekning han vil gjøre bruk av de rettigheter § 9 hjemler. Hvis han ikke det har gjort, taper han disse rettigheter.

Hvis den omstendighet som assurandøren ikke har fått behørlige opplysninger om, har opphørt å ha nogen betydning, kan de i § 9 nevnte rettigheter ikke gjøres gjeldende. Dog har assurandøren rett til å forlange premietillegg som i § 9, 2, 1ste avsnitt, bestemt, forsåvidt han har stått risikoen. Har forsikringstageren forsømt å gi tilleggsplysninger som i § 7, 2net avsnitt, foreskrevet, kan forsikringen sies op, selv om den omstendighet som assurandøren ikke har fått behørlige opplysninger om, har opphørt å ha betydning (se § 7, 2net avsnitt i.f.).

§ 11.

Særlige bestemmelser om tilbakevirkende forsikringer.

Når assurandørens ansvar efter avtalen skal løpe fra et tidspunkt som ligger forut for avtalens avslutning, er avtalen uforbindende, hvis forsikringstageren ved forsikringens tegning visste eller burde ha visst, at et erstatningstilfelle allerede var inntruffet. Det samme gjelder, hvis han visste eller burde ha visst, at der var fare for at et erstatningstilfelle var inntruffet eller vilde inntreffe, medmindre han har gitt assurandøren behørlige opplysninger om forholdet.

Hvis en reiseforsikring er tegnet mere enn 2 dager efter at skibet hadde forlatt det sted, hvor risikoen efter avtalen skulde begynne, og forsikringstageren ikke har gitt behørlige opplysninger om avgangstiden, løper ansvaret først fra avtalens avslutning.

3. Utstedelse av polise.

§ 12.

Polisen.

Når avtalen er sluttet, kan forsikringstageren forlange polise utstedt, men assurandøren er ikke forpliktet til å utlevere polisen, før premien eller 1ste termin av premien er betalt.

Polisen bør inneholde opplysninger om mulige avvikelser fra eller tillegg til planens forsikringsbetingelser. Skrevne bestemmelser går foran den trykte tekst.

Vil forsikringstageren reise innvendinger mot polisens innhold, må han gjøre det uten ugrunnet opphold. Hvis han ikke har sendt meddelelse til assurandøren om forholdet innen 3 dager efter at han har fått polisen, ansees den som godkjent.

KAPITEL III.

Premien.

§ 13.

Premiens betaling.

Premien skal betales av forsikringstageren.

Premien forfaller så snart avtalen er sluttet, hvis annen bestemmelse ikke er truffet. Skal premien betales i flere terminer, forfaller de enkelte terminer den første dag i det tidsrum terminen omfatter.

§ 14.

Misligholdelse.

Hvis et premiebeløp ikke betales i rett tid, kan assurandøren si op forsikringen. Forsikringstageren har krav på minst 3 dagers varsel. Blir premien innbetalt innen fristens utløp, får opsigelsen ingen virkning.

Har assurandøren minnet forsikringstageren om forfallsdagen for et premiebeløp som forfaller i forsikringstiden, trer forsikringen ut av kraft fra og med den 15de dag efter at varslet blev sendt eller gitt, såfremt premien ved den tid ennå ikke er innbetalt. Varslet kan tidligst sendes eller gis 14 dager før forfallsdag, hvis det skal ha den virkning som her er nevnt. Blir premien betalt efter at forsikringen er trådt ut av kraft, men før det tidsrum premien omfatter, er utløpet, trer forsikringen på ny i virksomhet fra den dag innbetalingen finner sted. Når forsikringstageren er varslet overensstemmende med reglene i dette avsnitt, faller forsikringen helt bort 3 måneder efter forfallsdag, såfremt premien ved den tid ennå ikke er innbetalt. Selv om forsikringstageren er varslet, kan assurandøren nårsomhelst si op forsikringen efter reglene i 1ste avsnitt.

Assurandøren har krav på 6 % renter fra forfallsdag, hvis et premiebeløp ikke blir betalt i rett tid.

§ 15.

**Premiens beregning når en forsikring ophører før tiden.
Ristornogebyr.**

Blir en forsikring sagt op fra assurandørens side, har han krav på den premie som det må antas at han vilde ha beregnet for den risiko forsikringen har omfattet. Det samme gjelder, når forsikringen i henhold til bestemmelsene i § 14, 2net avsnitt, faller bort ved utløpet av den der nevnte 3-månedersfrist; i dette tilfelle beregnes der premie for tiden inntil forsikringens endelige ophør, uten hensyn til at forsikringen har været ute av kraft.

Hvis forsikringen blir sagt op fra forsikringstagerens side, eller hvis den ophører efter reglene i §§ 54 eller 55, har assurandøren krav på den del av den avtalte premie, som motsvarer risikoen i det tidsrum forsikringen har omfattet.

Assurandøren kan dessuten som ristornogebyr forlange 10 % av den ristornerte premie, dog høist kr. 500.

KAPITEL IV.**Forsikringsverdien.**

§ 16.

Forsikringsverdien i sin almindelighet.

Interessens fulle pengeverdi ved forsikringens begynnelse er dens forsikringsverdi.

Er der tegnet forsikring på skib eller gods, uten at det er opgitt hvilken interesse forsikringen skal dekke, er forsikringsverdien begrenset til skibets eller godsets egen verdi ved forsikringens begynnelse, og interesser som ikke er knyttet til denne verdi, f. eks. interesse i frakt, forventet fortjeneste e. l., omfattes ikke av forsikringen.

(Se for øvrig navnlig §§ 57, 83, 106, 111, 119, 120 og 123).

§ 17.

Taksert forsikringsverdi.

Er forsikringsverdien ved overenskomst mellem partene fastsatt til et bestemt beløp — «taksert verdi» —, er ansettelsen bindende, medmindre assurandøren beviser, at beløpet avviker så meget fra den virkelige forsikringsverdi, at taksten må ansees som urimelig. Er dette bevis ført, trer den virkelige forsikringsverdi i stedet for den takserte verdi, når assurandørens erstatningsansvar skal beregnes. Er forsikringssummen mindre enn den takserte forsikringsverdi, svarer assurandøren dog kun efter forholdet mellem forsikringssummen og den takserte verdi.

Når forsikringen delvis faller bort som følge av at den takserte verdi nedsettes, avgjøres spørsmålet om hvorvidt assurandøren kan kreve

premie av det overskytende beløp eller ristornogebyr, i overensstemmelse med forskriftene i § 3.

Er der bare truffet foreløbig overenskomst om forsikringsverdien, ansees verdien ikke som taksert.

(Smlgn. for kaskoforsikring § 57, 2net avsnitt.)

§ 18.

Særskilte takster.

Er der fastsatt særskilt takst for enkelte av de gjenstander eller interesser forsikringen omfatter, ansees disse gjenstander eller interesser som forsikret for sig.

KAPITEL V.

Underforsikring. Overforsikring. Forsikring hos flere assurandører (andels- og dobbeltforsikring).

§ 19.

Underforsikring.

Er forsikringssummen mindre enn forsikringsverdien, ansees den sikrede som selvassurandør for den del av forsikringsverdien som ikke dekkes av forsikringssummen.

§ 20.

Overforsikring.

Hvis forsikringssummen er større enn forsikringsverdien, er forsikringen bare gyldig for et beløp som svarer til forsikringsverdien. Spørsmålet om hvorvidt assurandøren kan kreve premie av det overskytende beløp eller ristornogebyr, avgjøres i overensstemmelse med forskriftene i § 3.

Hvis interessen er overforsikret i svikaktig hensikt, er forsikringen i sin helhet ugyldig. Assurandøren har allikevel krav på den avtalte premie.

Forsikring hos flere assurandører.

§ 21.

Andelsforsikring.

Er en interesse forsikret mot samme fare hos flere assurandører, som alle har dekket en andel av interessen, svarer hver av dem overfor den sikrede efter sin avtale, og uavhengig av de andre forsikringer.

(Om dobbeltforsikring, se neste paragraf.)

§ 22.

Dobbeltforsikring.

1. Dobbeltforsikring foreligger, når en interesse er forsikret mot samme fare hos flere assurandører for et samlet beløp som er større enn forsikringsverdien. Hvis forsikringsverdien ikke er den samme ved alle

forsikringer, er interessen dobbeltforsikret, når summen av de erstatningsbeløp assurandørene, hver efter sin avtale, skulde tilsvare for samme skade, utgjør et større beløp enn den erstatning som den sikrede har krav på.

Er interessen dobbeltforsikret, svarer hver av assurandørene overfor den sikrede efter sin avtale, som om de andre forsikringer ikke var tegnet, inntil han har fått den erstatning han i alt har krav på.

Assurandørene imellem skal den samlede erstatning utlignes efter forholdet mellem de beløp assurandørene, hver efter sin avtale, stod ansvarlige for likeoverfor den sikrede. Har en assurandør betalt mere til den sikrede enn den andel av erstatningen, som han efter denne regel skal bære, har han regress til de øvrige assurandører for det beløp hver av dem skal tilsvare. Viser det sig når regressen gjøres gjeldende, at en assurandør ikke kan betale sin andel av erstatningen, utlignes den på de øvrige efter ovenstående regler, men den enkelte assurandør er aldri forpliktet til å betale mere enn det beløp han stod ansvarlig for likeoverfor den sikrede. Skal et regresskrav gjennomføres i utlandet, har assurandøren rett til å forlange bistand av den sikrede og til å anlegge søksmål i hans navn overensstemmende med reglene i § 48, 3dje og 4de avsnitt.

Utligning efter reglene i foregående avsnitt kan ikke kreves, medmindre assurandøren har tegnet forsikring på slike vilkår, at han selv er forpliktet til å finne sig i utligning overensstemmende med disse regler.

2. Er den forsikring som hitfører dobbeltforsikringen, tegnet uten at forsikringstageren hadde kjennskap til de tidligere forsikringer, er han berettiget til å kreve samtlige forsikringer nedsatt forholdsmessig, således at dobbeltforsikringen faller bort. Retten til å kreve nedsettelse er betinget av at kravet blir fremsatt så snart forsikringstageren har fått kjennskap til dobbeltforsikringen, og før risikoen er avløpet. Forsikringen nedsettes fra det øieblikk forsikringstagerens begjæring kom frem til assurandøren, og premien reguleres forholdsmessig for den del av risikoen som ikke var avløpet, da nedsettelsen fant sted.

3. Er den forsikring som hitfører dobbeltforsikringen, tegnet i svikaktig hensikt, blir alle forsikringer uforbindende.

Hvis den sikrede forsøker å tilvende sig en større erstatning enn han har krav på, faller alle forsikringer bort, og beløp som er utbetalt til dekning av skaden, kan kreves tilbake.

Assurandørene har krav på full premie i de tilfelle som her er nevnt.

§ 23.

Forsikringstagerens plikt til å underrette assurandøren om andre forsikringer.

Har forsikringstageren ved avtalens avslutning kjennskap til, at interessen er eller vil bli forsikret annensteds mot samme fare, skal han gi assurandøren opplysning om det. Hvis forsikringstageren senere får kjennskap til forholdet, skal han uten ugrunnet opphold underrette assurandøren.

Har forsikringstageren uten forsvarlig grunn latt være å oppfylle de plikter som er nevnt i 1ste avsnitt, er han ansvarlig for tap som assurandøren måtte ha lidt på grunn av hans forsømmelighet.

§ 24.

Forbehold fra assurandørens side.

Har assurandøren tatt forbehold om å være fri for ansvar for det tilfelle at interessen dobbeltforsikres, er forsikringen uforbindende, hvis forsikringstageren ved avtalens avslutning hadde kjennskap til, at interessen vilde bli dobbeltforsikret gjennom den forsikring han tegnet. Det samme gjelder, hvis interessen senere av forsikringstageren selv eller med hans samtykke blir dobbeltforsikret. Var forsikringstageren i god tro med hensyn til dobbeltforsikringen, svarer assurandøren med de begrensninger som ellers måtte følge av avtalen, for skade som ikke blir dekket ved den annen forsikring.

(Smlgn. bestemmelsene om forsikringstagerens underretningsplikt i § 23.)

KAPITEL VI.

Forsikringstiden.

§ 25.

Om tidsforsikrings varighet. Forlengelse av forsikringen.

1. Ved forsikring på tid løper ansvaret fra kl. 0 den dag forsikringen trer i kraft, til kl. 24 den dag forsikringen efter avtalen skal ophøre. Klokkeslettet på det sted hvor skibet befinner sig, er avgjørende.

2. Hvis en tidsforsikring løper ut mens skibet befinner sig på sjøen, forlenges forsikringen inntil kl. 24 den dag skibet ankommer til første sted, hvor det kaster anker eller blir fortøiet på sedvanlig anker- eller fortøiningsplass, medmindre forsikringstageren har meddelt assurandøren at han ikke ønsker å få forsikringen forlenget (se dog § 60). Hvis skibet forlater stedet før det nevnte klokkeslett, ophører forsikringen i det øieblikk det letter anker eller kaster sine fortøininger for å avseile. Assurandøren har krav på prolongasjonspremie i de tilfelle som her er nevnt.

Bestemmelsene i foregående avsnitts 1ste punktum kommer også til anvendelse, når en tids- eller reiseforsikring faller bort på grunn av opsigelse eller i henhold til bestemmelsene i §§ 54, 55 eller 65, 1, dog således at forsikringen i så fall kun forlenges inntil skibet har kastet anker eller er blitt fortøiet. Forsikringen forlenges ikke hvis den er sagt op på grunn av manglende premiebetaling eller i henhold til bestemmelsene i §§ 7, 28, 30, 31, 33 eller 92.

§ 26.

Enkelte bestemmelser om reiseforsikring. Forsikring som omfatter flere reiser.

1. Er en forsikring tegnet for reise til et distrikt eller område som omfatter flere havner, løper forsikringen ut på skibets første bestemmelsessted innenfor distriktets eller områdets grenser. Ordre- og bunkringshavn ansees ikke som bestemmelsessted.

Hvis forsikringen er tegnet for en reise til flere steder og rekkefølgen ikke er fastsatt i polisen, forutsettes det at stedene anløpes i geografisk rekkefølge, forsåvidt det ikke er sedvane at de anløpes i annen orden (smlgn. § 27).

2. Er en forsikring tegnet for flere reiser, forutsettes det at der ikke skjer noget unødig opphold mellom reisene. Forsåvidt annet ikke følger av avtalen, behandles forsikringen som om der var tegnet særskilt forsikring for hver reise. Tidsrummet mellom to reiser regnes med til foregående reise. Hvis forsikringen ikke er tegnet for bestemte reiser, betraktes hver reise som skibet tiltrer på grunnlag av en ny fraktavtale, eller efter å være utrustet på ny, eller efter å ha utlosset en ladning, som en selvstendig reise. En reise som skibet foretar i ballast for å legge op, for å søke frakt, eller for å innta ladning, ansees likeledes som en selvstendig reise (smlgn. § 59).

Med undtagelse av forskriften i 1ste punktum får bestemmelsene i foregående avsnitt også anvendelse på tidsforsikringer.

KAPITEL VII.**Fareøkning og annen endring i risikoen.
Sikkerhetsforskrifter.****1. Fareøkning og annen endring i risikoen.**

§ 27.

Almindelige bestemmelser.**A. Fareøkning og annen endring i risikoen som den sikrede har fremkalt.**

Hvis den sikrede efter forsikringens tegning har fremkalt en forandring i de forhold som efter avtalen skal danne grunnlaget for forsikringen, og denne forandring har til følge at de farer forsikringen omfatter, blir større enn de efter avtalen skulde være, eller at risikoen på annen måte endres i strid med avtalens forutsetninger, gjelder følgende regler, forsåvidt annen bestemmelse ikke er truffet i forsikringsbetingelsene:

Kan det antas, at assurandøren ikke vilde ha overtatt forsikringen, hvis han ved avtalens avslutning hadde hatt kjennskap til at forandringen vilde finne sted, er han fri for ansvar. Må det antas at han vilde ha overtatt forsikringen, men på andre vilkår, f. eks. mot høiere

premie, står forsikringen ved makt, men for skader som inntreffer, svarer assurandøren bare i den utstrekning det godtgjøres, at den endring i risikoen som den sikrede har fremkalt, ikke har hatt nogen innflytelse på erstatningstilfellets inntreden eller på skadens omfang.

Hvis forandringen gjelder den reise eller det fartsområde forsikringen omfatter, trer forsikringen ut av kraft fra det øieblikk forandringen finner sted. Må det antas at assurandøren ikke vilde ha avvist forsikringen, selv om han ved avtalens avslutning hadde hatt kjennskap til at forandringen vilde finne sted, trer forsikringen på ny i virksomhet i den utstrekning risikoen senere igjen blir slik som den efter avtalens forutsetninger skulde være, men den sikrede kan bare kreve erstatning, hvis han godtgjør at skaden er inntruffet mens forsikringen var i kraft, og at den ingen årsaksforbindelse har med skader eller uhell som skib eller gods har vært utsatt for i den tid forsikringen var ute av virksomhet. Disse bestemmelser kommer f. eks. til anvendelse, hvis det skib forsikringen er knyttet til, efter den sikredes beslutning avviker fra den vei man måtte regne med at det skulde følge, eller går til et annet bestemmelsessted eller et annet farvann enn det som er opgitt ved forsikringens tegning. Bestemmelsene får tilsvarende anvendelse, hvis reisens utgangspunkt forandres.

Endringer i risikoen som den sikrede har samtykket i, sidestilles med endringer som han har fremkalt.

Assurandøren kan si op forsikringen med 14 dagers varsel i de tilfelle som her er nevnt (smlgn. § 25, 2, 2net avsnitt). Blir forsikringen sagt op, beregnes premien overensstemmende med reglene i § 15, 1ste avsnitt.

B. Fareøkning og annen endring i risikoen som ikke er fremkalt av den sikrede.

Hvis der efter forsikringens tegning inntreer en forandring i risikoen av den art som er nevnt i litra A, og fareendringen ikke er fremkalt av den sikrede eller med hans samtykke, bærer assurandøren ansvaret, forsåvidt annen bestemmelse ikke er truffet i forsikringsbetingelsene, men han er berettiget til å si op forsikringen med 14 dagers varsel (smlgn. § 25, 2, 2net avsnitt). Er risikoen blitt større enn den efter avtalen skulde være, har assurandøren krav på premietillegg, således at han får den premie som det må antas at han vilde ha beregnet, hvis han ved avtalens avslutning hadde hatt kjennskap til at forandringen vilde inntre. Blir forsikringen sagt op, beregnes premien overensstemmende med reglene i § 15, 1ste avsnitt, med mulig tillegg for det tidsrum forsikringen har omfattet.

§ 28.

Den sikredes plikt til å underrette assurandøren om fareendringer.

I de tilfelle som er behandlet i § 27, skal den sikrede uten ugrunnet opphold underrette assurandøren, når han får kjennskap til at risikoen er eller vil bli forandret.

Hvis den sikrede uten forsvarlig grunn har latt være å opfylle den plikt

som er nevnt i 1ste avsnitt, kommer bestemmelsene i § 27 A til anvendelse, selv om endringen i risikoen ikke er fremkalt av ham, og assurandøren kan si forsikringen op med 3 dagers varsel (smlgn. § 25, 2, 2net avsnitt i. f.).

§ 29.

Assurandørens plikt til å underrette den sikrede, når han vil gjøre bruk av de rettigheter § 27 hjemler.

Får assurandøren kjennskap til at der er inntrådt en endring i risikoen av den art som er nevnt i § 27, skal han uten ugrunnet opphold underrette den sikrede om, i hvilken utstrekning han vil gjøre bruk av de rettigheter § 27 hjemler. Hvis han ikke det har gjort, taper han disse rettigheter.

§ 30.

Undtagelser fra de almindelige regler om fareendring.

Assurandøren kan ikke gjøre bruk av de rettigheter § 27 hjemler, hvis risikoen er endret ved foranstaltninger som er satt i verk for å avverge eller begrense en skade som assurandøren er ansvarlig for, eller av hensyn til menneskers liv eller helse. Dog gjelder dette kun forsåvidt foranstaltningene etter de omstendigheter som forelå da de blev truffet, måtte ansees som hensiktsmessige og forsvarlige.

Med de undtagelser som følger av bestemmelsene i § 27 A, 3dje avsnitt, kan de nevnte rettigheter heller ikke gjøres gjeldende efter at endringen i risikoen har opphørt å ha nogen betydning. Når assurandøren har båret ansvaret, kan han dog kreve premietillegg som i § 27 B bestemt. Hvis den sikrede i strid med forskriften i § 28 har undlatt å varsle assurandøren, kan avtalen enn videre sies op med 3 dagers varsel, selv om endringen har opphørt å ha nogen betydning (smlgn. § 25, 2, 2net avsnitt i. f.).

2. Sikkerhetsforskrifter.

§ 31.

Hvis det i forsikringsavtalen er truffet bestemmelse om, at der skal iverksettes foranstaltninger som skal tjene til å forebygge at et erstatningstilfelle inntreffer, eller til å begrense virkningene av det, gjelder følgende regler, forsåvidt annen bestemmelse ikke er truffet i forsikringsbetingelsene:

Er sikkerhetsforskriftene overtrådt av den sikrede selv eller av nogen annen, som hadde til plikt å overholde dem eller å påse at de blev overholdt, svarer assurandøren bare i den utstrekning det godtgjøres at skaden vilde være inntrådt selv om forskriftene hadde været fulgt. Assurandøren kan si op forsikringen med 3 dagers varsel. Hvis den sikrede forsettlig eller grovt uaktsomt har undlatt å følge forskriftene eller å påse at de blir fulgt, kan forsikringen sies op uten varselsfrist. (Smlgn. § 25, 2, 2net avsnitt i. f.).

KAPITEL VIII.

Når erstatningstilfellet truer med å inntreffe eller er inntruffet. Den sikredes plikt til å avverge eller begrense skader. Når den sikrede forsettlig eller ved uaktsomhet har fremkalt erstatningstilfellet.

§ 32.

Om den sikredes forpliktelser, når et erstatningstilfelle truer med å inntreffe eller er inntruffet.

1. Hvis et erstatningstilfelle truer med å inntreffe eller er inntruffet, skal den sikrede uten ugrunnet opphold underrette assurandøren eller den av assurandørens representanter, som han hurtigst kan komme i forbindelse med.

2. Den sikrede er forpliktet til å gjøre hvad han kan for å avverge eller begrense skaden. Før han treffer sine foranstaltninger skal han, såfremt han har anledning til det, rådføre sig med assurandøren, eller med den representant som varetar assurandørens interesser. Får den sikrede bestemte forskrifter, skal han såvidt mulig følge dem. Til sjøforklaringer og besiktigelser skal assurandøren eller hans representant varsles. Er der grunn til å anta, at skaden helt eller delvis kan kreves dekket av en tredjemann, skal den sikrede foreta det som er nødvendig for å sikre kravet.

Den sikrede må ikke for assurandørens regning forsikre utgifter som skal erstattes efter reglene om særhavari, når han har anledning til å la assurandøren avgjøre om der skal tegnes forsikring.

Den sikrede kan ikke gjøre gjeldende, at assurandøren har erkjent sitt ansvar ved å gi ham forskrifter, eller ved på annen måte å gripe inn. At assurandøren har ydet forskudd, avgjør heller intet med hensyn til erstatningsplikten.

3. Undlater den sikrede uten forsvarlig grunn å opfylle de plikter som omhandles i denne paragraf, begrenses assurandørens ansvar til det beløp som det må antas at han skulde ha betalt, hvis plikten var blitt opfylt, og assurandøren kan kreve erstatning for tap, som han måtte ha lidt på grunn av den sikredes forsømmelighet.

§ 33.

Når den sikrede forsettlig eller uaktsomt har fremkalt erstatningstilfellet.

Hvis den sikrede forsettlig eller ved grov uaktsomhet har fremkalt erstatningstilfellet, har han intet krav mot assurandøren, og avtalen kan sies op uten varselsfrist (sm.lgn. § 25, 2, 2net avsnitt i. f.).

Har den sikrede fremkalt erstatningstilfellet ved en uaktsomhet, som ikke kan betegnes som grov, svarer assurandøren som om ingen uaktsomhet var vist. Dog er assurandøren alltid fri for ansvar, hvis

den sikrede har voldt erstatningstilfellet på grunn av selvforskyldt beruselse.

Regelen i 1ste avsnitt kommer ikke til anvendelse, hvis den sikrede på grunn av sinnssykdom eller annen unormal sinnstilstand — selvforskyldt beruselse undtatt — var ute av stand til å bedømme sin handlemåte. Det samme gjelder, hvis han har fremkalt erstatningstilfellet av hensyn til menneskers liv eller helse, forsåvidt hans handlemåte efter de foreliggende omstendigheter måtte ansees som hensiktsmessig og forsvarlig.

KAPITEL IX.

Assurandørens erstatningsansvar.

§ 34.

Erstatningsansvaret i sin almindelighet.

1. Assurandøren svarer for skade som er en følge av at den gjenstand interessen knytter sig til, i forsikringstiden er rammet av en fare som forsikringen omfatter, men ansvaret er begrenset til den skade, som efter planens eller polisens erstatningsregler faller inn under forsikringen. Er forsikringen tegnet på planens betingelser, svarer assurandøren således ikke for tap som den sikrede lider ved at forsikringsgjenstanden blir beheftet med sikkerhetsrettigheter, f. eks. sjøpant og arrest, eller ved at reisen eller transporten tar lengere tid enn beregnet («tidstap», tap ved at sesongvarer når for sent frem e. l.).

2. Hvis skaden er forårsaket ved et samvirke mellom flere forskjellige farer, og en eller flere av disse farer faller utenfor forsikringen, fordeles skaden forholdsmessig over de enkelte farer efter den innflytelse hver av dem må antas å ha øvet på skadens inntreden og omfang, og assurandøren svarer kun for den del av skaden, som blir henført til de farer forsikringen omfatter.

Når assurandøren erkjenner at han er forpliktet til at erstatte en del av skaden, men partene ikke kan enes om erstatningens størrelse, skal fordelingsbrøken fastsettes med endelig virkning ved voldgift overensstemmende med forskriftene i Lov om rettergangsmåten for tvistemål av 13. august 1915, kap. 32, hvis nogen av partene forlanger det. Formann velges dog kun, når voldgiftsmennene ikke blir enige om fastsettelsen av fordelingsbrøken.

§ 35.

Felleshavari.

1. Felleshavaribidrag som er utlignet på den forsikrede interesse.

Assurandøren svarer for felleshavaribidrag som er utlignet på den forsikrede interesse, hvis felleshavariakten er satt i verk for å avverge eller begrense en skade som han er ansvarlig for.

Bidraget erstattes på grunnlag av dispasjen, når denne er oppgjort på rette sted av en person som efter lov eller sedvane har bemyndigelse

til å utferdige dispasjer, og når oppgjøret er foretatt overensstemmende med gjeldende rettsregler, eller i tilfelle efter York-Antwerpen-reglene, forsåvidt det er vedtatt at disse regler skal anvendes. Bidraget erstattes efter dispasjen, selv om bidragsverdien er høiere enn interessens forsikringsverdi.

Den sikrede er forpliktet til å gjøre hvad han kan for å varetta sine interesser under fellesehavarioppgjøret. Hvis han det har gjort, svarer assurandøren på grunnlag av dispasjen, selv om andre deltagere i farefellesskapet er blitt begunstiget til skade for den sikrede, men assurandøren trer i tilfelle ved erstatningens utbetaling inn i de rettigheter den sikrede måtte ha overfor disse deltagere (jfr. § 48). Hvis den sikrede uten assurandørens samtykke har godkjent en uriktig dispasje som bindende for sig, svarer assurandøren dog kun for det beløp som han hadde måttet betale, hvis den sikrede ikke hadde været bundet av dispasjen.

Hvis den sikrede efter dispasjen vil få en større godtgjørelse enn han med rette kan kreve, svarer assurandøren kun for det beløp som vilde være falt på den forsikrede interesse, dersom dispasjen hadde været gjort op på riktig grunnlag.

2. Fellesehavaribidrag som er utlignet på andre interesser.

Hvis forsikringsgjenstanden er blitt beskadiget eller er gått helt eller delvis tapt ved en fellesehavariakt, og assurandøren efter reglene i punkt 1 er ansvarlig for det bidrag som er utlignet på den forsikrede interesse, svarer han også for beløp som en annen deltager i fellesehavariet er forpliktet til å betale til dekning av denne skade, forsåvidt det er på det rene, at beløpet ikke vil bli betalt av den bidragspliktige. Assurandørens ansvar er betinget av at den sikrede har varetatt sine interesser på behørig måte, og særlig av at han har gjort det som burde gjøres for å sikre sitt krav. Assurandøren er berettiget til å forlange, at den sikrede skal søke bidraget krevet inn ad rettens vei, før erstatningen utbetales; omkostningene bæres av assurandøren overensstemmende med forskriftene i § 48, 3dje avsnitt.

Assurandøren svarer ikke i noget tilfelle for bidrag eller andre beløp som den sikrede er avskåret fra å kreve betalt av andre deltagere i farefellesskapet, fordi han i forhold til dem bærer ansvaret for følgene av fellesehavariakten (smlgn. punkt 3 og 4).

3. Når den sikredes rett til å kreve bidrag hos de øvrige deltagere i farefellesskapet helt eller delvis er forspilt.

Når den sikrede som følge av brudd på kontraktsbetingelser eller kontraktsforutsetninger er avskåret fra å kreve bidrag til dekning av skaden hos de øvrige deltagere i farefellesskapet, og dispasje av den grunn ikke er utferdiget, gjelder følgende regler:

Forsåvidt assurandørens ansvar efter forsikringsavtalens bestemmelser om særhavari ikke er ophevet ved det forhold som har ført til at den sikrede er avskåret fra å kreve bidrag til dekning av skaden,

skal skadebeløpet fordeles, som om betingelsene for felleshavarioppgjør hadde været til stede, og assurandøren svarer kun for den andel av beløpet som faller på den forsikrede interesse. Omkostningene ved beregningen fordeles og erstattes i samme forhold. — Disse bestemmelser finner tilsvarende anvendelse, hvis en dispasje er underkjent, eller hvis et beløp som ellers vilde være blitt fordelt i felleshavari, i dispasjen er belastet den sikrede av grunner som foran nevnt.

Bestemmelsene i foregående avsnitt kommer f. eks. til anvendelse overfor kasko- og fraktassurandøren, hvis rederen helt eller delvis er avskåret fra å kreve bidrag av ladningen, fordi skibet etter fraktavtalen er ansvarlig for den skade som er tilføiet lasten, eller fordi skibet har deviert i strid med fraktavtalen, eller fordi det etter oppgjørsstedets rett ikke ansåes som sjødyktig, tilbørlig bemannet, forsvarlig utrustet, utstyrt eller lastet e. l. (se for sjødyktighetsspørsmålenes vedkommende § 62, jfr. § 82).

4. Den sikredes rett til å kreve visse felleshavariskader erstattet efter reglene om særhavari.

Hvis forsikringsgjensstanden er blitt beskadiget eller er gått helt eller delvis tapt ved en felleshavariakt, kan den sikrede, uten å avvente dispasjen, kreve denne skade erstattet i den utstrekning assurandøren efter forsikringsavtalens bestemmelser om særhavari er ansvarlig for skaden (se dog 2net avsnitt). Vil den sikrede benytte sig av den her nevnte fremgangsmåte, må han underrette assurandøren om sin beslutning innen 30 dager efter at han har fått kjennskap til erstatningstilfellet. Ved erstatningens utbetaling trer assurandøren inn i den sikredes fulle rettigheter overfor de øvrige deltagere i felleshavariet; bestemmelsene i § 48, 3dje og 4de avsnitt, kommer til anvendelse.

Hvis der er grunn til å anta at den sikrede ikke har varetatt sine interesser overfor de andre deltagere i farefellesskapet på behørig måte, eller at hans rett til å kreve bidrag til dekning av skaden helt eller delvis er forspilt — se punkt 2 og 3 —, kan han ikke forlange skaden erstattet efter reglene om særhavari. Hvis skaden er erstattet som særhavari, og det senere viser sig at den sikredes adgang eller rett til å kreve bidrag helt eller delvis er forspilt, har assurandøren rett til å forlange tilbake det beløp som ellers skulde være betalt av de andre deltagere i farefellesskapet.

Hvis den sikrede også har hatt omkostninger som skal fordeles i felleshavari, gjelder for omkostningenes vedkommende de almindelige regler i punkt 1.

5. Når bidragsverdiene tilhører samme person.

Hvis en opofrelse har funnet sted under slike forhold, at betingelsene for felleshavarifordeling er til stede, men skib, frakt og ladning tilhører samme person, svarer assurandøren som om bidragsverdiene hadde tilhørt forskjellige personer.

6. Særlige regler.

a. Kastning av dekkslast.

For felleshavaribidrag som er utlignet i anledning av at dekkslast er kastet, eller i anledning av at den gjenværende dekkslast er blitt beskadiget ved kastningen, er assurandøren kun ansvarlig, når kastningen er satt i verk for å lette skib som står på grunn, eller når der er truffet avtale om, at forsikringen skal omfatte felleshavaribidrag som gjelder kastet dekkslast. Forsåvidt den last som er kastet, blev ført på dekk i henhold til anerkjent sedvane i vedkommende fart, skal bidraget dog erstattes uavhengig av de i foregående punktum nevnte betingelser, når felleshavarifordelingen har funnet sted med hjemmel i gjeldende rettsregler eller i henhold til § 1 i York-Antwerpen-reglene av 1924.

b. Inkassoprovisjon o. l.

Provisjon eller annen godtgjørelse for inkasso av felleshavaribidrag som er utlignet på den forsikrede interesse i dispasjen, erstattes kun, forsåvidt beløpet faller den sikrede til last ved det endelige oppgjør.

§ 36.

Særhavariomkostninger m. v.

Hvis der under forhold som omhandlet i § 32 er iverksatt foranstaltninger for å avverge eller begrense en skade som faller inn under forsikringen, svarer assurandøren for omkostninger som i den anledning er påløpet, og likeledes for andre opofrelser som har rammet den sikrede, forsåvidt foranstaltningene efter de omstendigheter som forelå da de blev truffet, måtte ansees som hensiktsmessige og forsvarlige. Dette gjelder selv om foranstaltningene ikke har ledet til noget resultat. På tilsvarende måte hefter assurandøren for omkostninger som anvendes til sikring og gjennomførelse av dekningskrav mot en tredjemann som er, eller som antas å være ansvarlig for skaden (jfr. § 48).

Når assurandøren er ansvarlig for en skade, plikter han enn videre å erstatte de nødvendige omkostninger ved skadens fastsettelse og erstatningens beregning. Utgifter til teknisk eller annen sakkyndig bistand under behandlingen av havariet erstattes ikke, medmindre assurandøren på forhånd har gitt tilsagn om å dekke dem.

Hvis utgifter som faller inn under bestemmelsene i denne paragraf, er anvendt underrett for forskjellige interesser, skal utgiftene efter bilighet fordeles over disse interesser, og assurandøren svarer kun for den andel av beløpet som faller på den forsikrede interesse. Fordelingen skal såvidt mulig skje efter de regler som gjelder for felleshavari.

§ 37.

Den sikredes erstatningsansvar overfor tredjemann.

Erstatningsansvar som den sikrede pådrar sig overfor en tredjemann, omfattes kun av forsikringen i de tilfelle som er nevnt i § 78 (kasko-assurandørens ansvar ved sammenstøt og støtning).

§ 38.

Minstegrensen for assurandørens ansvar.

Forsåvidt annen bestemmelse ikke er truffet i forsikringsbetingelsene, svarer assurandøren bare, når skadebeløpet utgjør mere enn 3 % av forsikringsverdien. Hvis der på en reise inntreffer flere skader, regnes skadene sammen, når det skal avgjøres om minstegrensen er nådd. (Om avgrensningen av den enkelte reise, se § 26, 2.)

Følgende skader erstattes, selv om de ikke overstiger 3 % av forsikringsverdien:

1. Felleshavaribidrag og felleshavariopofrelser (§ 35).
2. Særhavariomkostninger og særhavariopofrelser som faller inn under bestemmelsene i § 36, 1ste avsnitt.
3. Skade som ved særlige foranstaltninger er blitt begrenset således, at den ikke når op til minstegrensen.

Når det skal avgjøres om minstegrensen efter reglene i 1ste avsnitt er nådd, skal de under 1 nevnte erstatningsposter ikke regnes med, og heller ikke omkostningene ved skadens fastsettelse og erstatningens beregning (§ 36, 2net avsnitt).

(Se for kaskoforsikring § 76, nr. 7 og § 78, punkt 1 i. f.)

§ 39.

Ansvar inntil og utover forsikringssummen.

For skade som er forårsaket ved et enkelt erstatningstilfelle, svarer assurandøren ikke utover forsikringssummen. Når de i § 36 nevnte betingelser er til stede, skal dog følgende utgifter erstattes, selv om forsikringssummen overskrides:

- a) Særhavariomkostninger som er anvendt, og særhavariopofrelser som er satt i verk for å avverge eller begrense en skade, dog kun i den utstrekning utgiftene overstiger verdien av det som er reddet (§ 36, 1ste avsnitt).
- b) Omkostninger som er anvendt til sikring eller gjennomførelse av et dekningskrav mot en tredjemann, som var eller som antokes å være ansvarlig for skaden (§ 36, 1ste avsnitt).
- c) Omkostninger ved skadens fastsettelse og erstatningens beregning (§ 36, 2net avsnitt).

Inntreffer der flere erstatningstilfelle i det tidsrum forsikringen omfatter, svarer assurandøren med de begrensninger som følger av bestemmelsene i § 32, siste avsnitt, i hvert enkelt tilfelle overensstemmende med forskriftene i denne paragraf.

§ 40.

Assurandørens rett til å begrense sitt ansvar ved å avgi erklæring til den sikrede om, at han vil utbetale forsikringssummen.

Når et erstatningstilfelle er inntruffet, har assurandøren adgang til å fri sig for videre ansvar ved å avgi erklæring til den sikrede om, at han ønsker å utbetale forsikringssummen, eller den del av forsikringssummen som var i risiko, da erstatningstilfellet inntraff. Vil assurandøren benytte sig av denne rett, må han innen 14 dager efter at han har mottatt fyldestgjørende opplysninger om erstatningstilfellet, sende meddelelse til den sikrede om sin beslutning.

Omkostninger som er påløpet, og opofrelser som er satt i verk før den sikrede mottok assurandørens meddelelse, og som faller inn under bestemmelsene i § 39, erstattes i tillegg til forsikringssummen.

Assurandøren erhverver ingen rett til forsikringsgjenstanden, når han utbetaler erstatning efter reglene i denne paragraf.

§ 41.

Forskudd, sikkerhetsstillelse og utgifter ved å reise penger. Gjenkjøp av forsikringsgjenstanden. Godtgjørelse som den sikrede har beregnet for eget arbeide.

1. Assurandøren er ikke forpliktet til å yde forskudd, eller til å stille sikkerhet for krav som en tredjemann gjør gjeldende, men forinnen den sikrede utbetaler noget beløp av betydning som vedkommer forsikringen, eller stiller sikkerhet, skal assurandøren såvidt mulig gis anledning til å avgjøre, hvorvidt han vil yde forskudd eller ordne med sikkerhetsstillelsen.

Hvis den sikrede i anledning av et erstatningstilfelle har måttet reise penger eller stille sikkerhet, og dette har medført provisjonsomkostninger eller lignende særlige utgifter, kan han kreve utgiftene erstattet i den utstrekning de må ansees som rimelige. Er utgiftene anvendt under ett for flere interesser, svarer assurandøren kun for den forholdsmessige andel av utgiftene som faller på den forsikrede interesse.

2. Når assurandøren av hensyn til sitt ansvar for bjergelønn, for skade ved sammenstøt eller lignende finner det hensiktsmessig å la fordringshaveren søke dekning gjennom et salg av forsikringsgjenstanden, er den sikrede forpliktet til å overta gjenstanden, hvis assurandøren selv eller gjennom en tredjemann kjøper den tilbake ved salget.

3. Godtgjørelse som den sikrede måtte ha beregnet for arbeide som han har utført i anledning av et erstatningstilfelle, erstattes ikke, medmindre godtgjørelsen er anerkjent som felleshavariutgift i en lovlig opgjort dispasje, og assurandøren svarer i tilfelle kun for den andel av beløpet som er utlignet på den forsikrede interesse.

KAPITEL X.

Klausulene „uten ansvar for krigsfare“ og „kun mot krigsfare“. Særlige begrensninger i assurandørens ansvar ved forsikringer som omfatter krigsfare.

1. Klausuler.

§ 42.

„Uten ansvar for krigsfare“.

1. Assurandøren svarer ikke i noget tilfelle for krigsskader (se punkt 2). Forsikringen omfatter heller ikke andre skader — f. eks. kollisjons-, strandings- eller annen sjøskade — som er en følge av krigsfarer. Ved krigsfarer forstås farer som skyldes krig eller foranstaltninger eller forholdsregler som er truffet av hensyn til en krig som er brutt ut eller som truer med å bryte ut. Hvis en skade som faller inn under bestemmelsene i 2net punktum, skyldes et samvirke mellom sjø- og krigsfarer, kommer reglene i § 34, 2 til anvendelse.

Når annen avtale ikke er truffet, trer forsikringen ut av kraft, hvis skibet i anledning av en krig som er brutt ut, eller som truer med at bryte ut, får fremmed mannskap ombord, som helt eller delvis berøver føreren den frie ledelse av skibets navigering eller manøvrering. Forsikringen trer på ny i virksomhet fra det øieblikk det fremmede mannskap går fra borde og overlater kommandoen til føreren, men hvis risikoen er blitt øket gjennom det inngrep som har funnet sted, svarer assurandøren ikke for følgene av denne fareøkning.

2. Som *krigsskader* ansees skader som efter sin art eller nærmeste årsak er særegne for krigstilstanden, og som man derfor ikke behøver å regne med ved sjøforsikring i fredstid, navnlig:

a) Skade, forårsaket ved våben eller andre krigsmidler som er anvendt i krigsøiemed, eller til vern om nøytralitet under krig som er erklært, eller som truer med å bryte ut.

b) Skade, forårsaket ved at skib eller gods blir ødelagt, beskadiget eller unddratt eieren ved inngrep fra de krigførende lands marinefartøier eller tropper, uten at våben blir anvendt, f. eks. skade ved at skib blir senket ved åpning av ventiler eller stukket i brand, eller ved at last blir kastet overbord eller fratatt eieren ved inngrep som nevnt.

c) Skade, forårsaket ved at skib eller gods blir fratatt eieren ved forføininger som myndighetene i de krigførende land har truffet i anledning av krigstilstanden, f. eks. formues- eller innteksttap eller omkostninger som skyldes konfiskasjon, eiendomsinngrep i henhold til priserechtsdom e. l.

d) Skade, forårsaket ved at myndighetene i et krigførende eller nøytralt land ved forføininger som er truffet i anledning av krigstilstanden, gjør inngrep i eller midlertidig berøver eieren den frie rådighet over skib eller gods, f. eks. inntekts- eller formuestap eller omkostninger

som skyldes opbringelse, beslagleggelse, tilbakeholdelse, inn- eller utførselsforbud e. l.

3. Er et skib forsvunnet under slike forhold at det er uvisst om årsaken må søkes i sjø- eller krigsfarer, skal erstatningen beregnes og ansvaret fastsettes overensstemmende med reglene i § 34, 2, under hensyn til de forskjellige muligheter som kommer i betraktning ved årsaksspørsmålets bedømmelse.

Forsåvidt interessen også er forsikret mot krigsfare på tilsvarende betingelser — se § 43, 2 —, er sjøassurandøren forpliktet til å utbetale 50 % av det beløp som vil bli fordelt mellom assurandørene, mot å få overdratt den sikredes rettigheter overfor krigsassurandøren for dette beløps vedkommende. Betingelsen er dog, at krigsassurandøren har erkjent at han er forpliktet til å betale den andel av erstatningen som blir henført til hans forsikring. Ved utligningen assurandørene imellem gjelder reglene om voldgift i § 34, 2, 2net avsnitt.

§ 43.

„Kun mot Krigsfare“.

1. Assurandøren svarer for krigsskader (se 3dje avsnitt i dette punkt). Forsikringen omfatter også andre skader — f. eks. kollisjons-, strandings-, og annen sjøskade — som er en følge av krigsfarer, jfr. § 42, 1, 3dje punktum. Hvis en skade som faller inn under bestemmelsene i foregående punktum, skyldes et samvirke mellom krigs- og sjøfarer, kommer bestemmelsene i § 34, 2 til anvendelse.

Når annen avtale ikke er truffet, omfatter forsikringen innenfor planens ramme også skader, som sjøassurandøren efter reglene i § 42, 1, 2net avsnitt, ikke er ansvarlig for.

Som krigsskader ansees de skader som er omhandlet i § 42, 2. Skader av den art som er nevnt i § 42, 2, d, omfattes dog kun av forsikringen forsåvidt der er truffet særlig avtale om at de skal erstattes.

2. Er et skib forsvunnet under slike forhold at det er uvisst om årsaken må søkes i krigs- eller sjøfarer, skal erstatningen beregnes og ansvaret fastsettes overensstemmende med reglene i § 34, 2, under hensyn til de forskjellige muligheter som kommer i betraktning ved årsaksspørsmålets bedømmelse.

Forsåvidt interessen også er forsikret mot sjøfare på tilsvarende betingelser — se § 42, 3 —, er krigsassurandøren forpliktet til å utbetale 50 % av det beløp som vil bli fordelt mellom assurandørene, mot å få overdratt den sikredes rettigheter overfor sjøassurandøren for dette beløps vedkommende. Betingelsen er dog, at sjøassurandøren har erkjent at han er forpliktet til å betale den andel av erstatningen som blir henført til hans forsikring. Ved utligningen assurandørene imellem gjelder reglene om voldgift i § 34, 2, 2net avsnitt.

2. Særlige begrensninger i assurandørens ansvar ved forsikringer som omfatter krigsfare.

§ 44.

Inngrep fra de krigførendes side, som skyldes den sikredes handlinger eller undlatelser.

Ved forsikringer som omfatter krigsfare, svarer assurandøren ikke for skade som er en følge av inngrep fra de krigførende, forsåvidt inngrepet har funnet sted på grunn av handlinger eller undlatelser fra den sikredes side, som gir de krigførende anledning til å treffe forføininger overfor ham med hjemmel i folkerettens regler, eller i forordninger eller påbud som er utstedt av hensyn til krigstilstanden, og som den sikrede hadde eller burde ha hatt kjennskap til (jfr. § 7 ff.).

KAPITEL XI.

Erstatningsoppgjøret m. v. Provenyer. Dekningskrav mot tredjemann.

§ 45.

Den sikredes plikt til å føre bevis for sitt krav.

Når den sikrede krever erstatning, må han føre bevis for sin interesse og for skadens omfang, og godtgjøre at skaden skyldes en årsak som faller innenfor forsikringens ramme. Oplysninger og dokumenter som er tilgjengelige for ham, og som assurandøren ønsker å få av hensyn til erstatningsoppgjøret, er han forpliktet til å skaffe til veie.

§ 46.

Erstatningsoppgjøret.

1. Erstatningens beregning.

Når den sikrede har oppfylt de betingelser som er stillet i § 45, er assurandøren forpliktet til å sørge for at erstatningen blir beregnet så hurtig som mulig. Hvis assurandøren utferdiger beregningen, skal erstatningen decideres innen 6 uker etter at han har fått de opplysninger og dokumenter som er nødvendige av hensyn til oppgjøret. Vil assurandøren ikke selv beregne erstatningen, plikter han innen 3 uker fra samme tidspunkt å oversende dokumentene til en dispassjør, og erstatningen skal decideres innen 3 uker etter at dispassjørens beregning er kommet assurandøren i hende.

2. Omregning fra annen mynt til polisens myntsort.

Når der ved erstatningsoppgjøret foretas omregninger fra annen mynt til polisens myntsort, skal beregningen skje slik, at den sikrede hverken lider noget kurstap eller opnår nogen kursfortjeneste som følge av oppgjøret. Beløp som den sikrede har lagt ut i annen mynt, omregnes således etter utleggsdagens kurs; denne regel skal også anvendes, når

felleshavariomkostninger som den sikrede har lagt ut, og som han efter bestemmelsene i § 35 kan kreve erstattet av assurandøren, i dispasjen er omregnet efter en annen kurs enn den som gjaldt, da utlegget blev gjort. Beløp som den sikrede skal betale til en tredjemann, og som forfaller til bestemt tid, kan ikke kreves erstattet efter en kurs som er høiere enn forfallsdagens kurs, hvis den sikrede uten gyldig grunn lar være å betale ved forfall. Har den sikrede efter samråd med assurandøren foretatt dekningskjøp, legges dekningskursen til grunn ved omregningen.

3. Forfallsdag.

a) Ved totaltap forfaller erstatningen med de nedenfor nevnte undtagelser til utbetaling to måneder efterat tapet er eller skal ansees som inntrådt.

Når den sikredes rett til å kreve erstatning er betinget av at skibet blir kondemnert, forfaller erstatningen i tilfelle av kondemnasjon 1 måned efterat det endelige kondemnasjonsskjønn blev avgitt.

I de tilfelle som omhandles i §§ 67, 68, 69, 71, 72, 93, 2net punktum, 94, 4 og 97, forfaller erstatningen 1 måned efterat de fastsatte frister er utløpet.

I det tilfelle som er omhandlet i § 70, C, b, siste avsnitt, forfaller erstatningen 1 måned efterat assurandøren har avgitt sin erklæring om at han ikke vil overta ansvaret for flytningsomkostningene.

b) I andre tilfelle forfaller erstatningen 1 måned efterat erstatningen er eller skulde være decidert (jfr. punkt 1). Ved forsikring av interesse som er knyttet til gods, gjelder dette også når en del av godset er gått tapt.

c) Hvis det forinnen fullstendig oppgjør kan finne sted, er på det rene mellom partene, at assurandøren i ethvert fall skal betale en del av det beløp den sikrede krever erstattet, kan denne del av erstatningen kreves utbetalt til tid som foran nevnt.

4. Renter.

a) Beløp som den sikrede har lagt ut, forrentes fra utleggsdagen. Med de undtagelser som nedenfor er nevnt, forrentes andre erstatningsbeløp fra forfallsdag.

Når den sikrede er berettiget til å kreve erstatning på grunnlag av en kondemnasjon, forrentes erstatningen ved forsikring på kasko- og kasko-interesse fra 2-månedersdagen efterat erstatningstilfellet inntraff.

I de tilfelle som omhandles i §§ 67, 68, 69, 71, 72, 93, 2net punktum, 94, 4 og 97 svares renter fra utløpet av de i paragrafene nevnte frister. I det tilfelle som er omhandlet i § 67 skal der dog svares renter fra 2-månedersdagen efterat erstatningstilfellet inntraff, hvis det efter fristens utløp viser sig at skibet ikke kan bjerges, eller at planens betingelser for kondemnasjon er til stede.

b) Rentefoten skal være 6 %. Renter svares ikke for den tid som måtte være spilt ved at assurandøren har manglet opplysninger eller dokumenter, som den sikrede efter reglene i § 45 var forpliktet til å skaffe til veie.

5. Erstatningens utbetaling.

Ved erstatningens utbetaling er assurandøren berettiget til å forlange politen forevist. Er partenes mellemværende i henhold til forsikringsavtalen bragt til endelig avslutning ved oppgjøret, kan assurandøren kreve politen tilbakelevert. Når assurandøren ønsker det, skal der kvitteres for erstatningsbeløpet på politen. Han kan dessuten kreve særskilt kvittering.

Assurandøren kan alltid med befriende virkning utbetale erstatningen til den som har politen i hende, medmindre han må vite at vedkommende er uberettiget til å ta imot erstatningen.

§ 47.

Særlige bestemmelser om erstatning for totaltap. Assurandørens rett til å få forsikringsgjenstanden overdratt ved erstatningens utbetaling.

Når den sikrede er berettiget til å kreve erstatning for totaltap, kan han forlange forsikringssummen utbetalt med mulige i forsikringsbetingelsene fastsatte fradrag — se f. eks. § 115, § 116, 3 og § 117 — mot å overdra forsikringsgjenstanden eller det som måtte være igjen av den, til assurandøren, fri for heftelser som ikke vedkommer forsikringen (se dog §§ 19 og 20). Den sikrede kan ikke knytte tidsfrister eller betingelser til overdragelsen. Hans rettigheter overføres ved erstatningens utbetaling, selv om han ingen overdragelseserklæring har avgitt. Han er forpliktet til å skaffe assurandøren alle tilgjengelige dokumenter, som trenges til bevis for at rettighetene er overført på behørig måte, men omkostninger som i den anledning måtte påløpe, bæres av assurandøren.

Assurandøren er ikke i noget tilfelle ansvarlig for omkostningene ved å fjerne vrak eller andre gjenstander som er gått tapt.

Den sikredes plikt til å vareta assurandørens interesser vedvarer også efter at overdragelsen har funnet sted, forsåvidt assurandøren ikke selv har anledning til å treffe de nødvendige forføininger. Hvis den sikrede tilsidesetter denne forpliktelse, kan assurandøren kreve tilbake beløp som han vilde hatt dekning for, om plikten var blitt opfylt.

§ 48.

Assurandørens rett til å tre inn i dekningskrav som den sikrede har mot en tredjemann.

Ved erstatningens utbetaling trer assurandøren inn i dekningskrav som den sikrede måtte ha mot en tredjemann, forsåvidt dekningskravet er knyttet til den forsikrede interesse, og assurandøren blir fordringshaver like overfor den ansvarlige tredjemann for et beløp, som svarer til den erstatning han har betalt (om underforsikring se § 19).

Hvis det beløp skaden blir fastsatt til likeoverfor den ansvarlige tredjemann, er større enn den erstatning assurandøren har betalt, erhverver han ingen rett til den overskytende del av dekningskravet.

For det overskytende beløp står den sikrede selv som fordringshaver overfor den ansvarlige tredjemann, og hans fordring står på like linje med assurandørens. Blir det nevnte skadebeløp ikke fullt dekket, f. eks. fordi den ansvarlige tredjemann er insolvent, eller fordi han hefter med begrenset ansvar eller kun blir tilpliktet å erstatte en del av skaden, skal således det beløp dekningskravet utbringer, fordeles mellom assurandøren og den sikrede etter deres andeler i kravet. — Hvis skaden ikke blir fastsatt til noget bestemt beløp under søksmålet mot eller oppgjøret med den ansvarlige tredjemann, skal den bestemmes ved rettslig, eller når assurandøren og den sikrede er enige om det, ved privat skjønn (jfr. § 75, 1).

Den sikrede er forpliktet til å skaffe til veie de opplysninger og dokumenter som er tilgjengelige for ham, og som assurandøren ønsker å få av hensyn til gjennomførelsen av dekningskravet. Den sikrede kan ikke motsette sig at kravet gjøres gjeldende, og at søksmål anlegges i hans navn. Omkostningene ved gjennomførelsen av kravet bæres av assurandøren. Forsåvidt den sikrede selv er interessert i dekningskravet, bærer han dog sin forholdsmessige andel av omkostningene, medmindre han på forhånd har erklært at han ikke ønsker å være med på å gjennomføre kravet. Hvis han har erklært at han ikke vil være med, er assurandøren berettiget til forlods å dekke sine omkostninger og sitt tap av det beløp kravet utbringer.

Den sikredes forpliktelse til å vareta assurandørens interesser likeoverfor den ansvarlige tredjemann vedvarer også etter at dekningskravet er overført, forsåvidt assurandøren ikke selv har anledning til å treffe de nødvendige forføyninger. Hvis den sikrede tilsidesetter denne forpliktelse, kan assurandøren kreve tilbake beløp, som han vilde ha fått dekning for hos den ansvarlige tredjemann, om plikten var blitt opfylt.

KAPITEL XII.

Overdragelse av forsikringsgjenstanden. Pantsettelse av polisen og overdragelse av erstatningskravet.

1. Overdragelse av forsikringsgjenstanden.

§ 49.

Almindelige bestemmelser.

Hvis den sikrede overdrar forsikringsgjenstanden til en tredjemann, trer erhververen fra overdragelsen av inn i forsikringsforholdet i overdragerens sted, forsåvidt overdragerens forsikringsinteresse er ophørt (se dog § 65, 1, jfr. § 82). Erhververen hefter sammen med overdrageren for premien, såfremt han ikke innen 7 dager etter at han har fått kjennskap til forsikringen, har avsendt meddelelse til assurandøren om, at han ikke ønsker å tre inn i forsikringsforholdet.

Med hensyn til overdragelsens virkning i forhold til assurandøren gjelder vår retts almindelige regler om overdragelse av fordringer. Alle

forføininger som assurandøren har truffet likeoverfor overdrageren for-
innen han fikk meddelelse om overdragelsen, er bindende for erhververen;
så lenge assurandøren ikke har fått meddelelse som nevnt, kan han således
med befriende virkning betale erstatning til overdrageren, selv om skaden
er inntruffet etter overdragelsen (se dog § 50).

Assurandøren svarer ikke for følgene av farer som er hitført ved
overdragelsen.

§ 50.

Særlige bestemmelser for handelssalg.

Når selgerens forsikring ved handelssalg går over på kjøperen, og
assurandøren har utlevert polisen, gjelder følgende regler:

Kjøperen hefter ikke for premien. Assurandøren kan ikke likeoverfor
kjøperen gjøre gjeldende at ansvaret er ophørt å løpe, eller at forsikringen
er sagt op på grunn av manglende premiebetaling (jfr. § 14), og han er
heller ikke berettiget til å fremsette andre innsigelser som han måtte ha
overfor selgeren, hvis innsigelsene er erhvervet etter at salget fant sted.
Assurandøren kan dog alltid likeoverfor kjøperen fremsette innsigelser
som han har overfor selgeren, forsåvidt kjøperen ved salgsavtalens avslut-
ning hadde eller burde ha hatt kjennskap til det forhold som ligger til
grunn for innsigelsen.

2. Når polisen er pantsatt. Overdragelse av erstatningskravet.

§ 51.

1. Når polisen er pantsatt og pantsettelsen meldt til assurandøren,
har panthaveren krav på samme varsel som forsikringstageren, hvis
assurandøren vil gjøre bruk av de rettigheter § 14 hjemler. Det samme
gjelder, hvis forsikringen i andre tilfelle blir sagt op fra assurandørens
side. Forfalne premier og andre beløp som assurandøren måtte ha
krav på, og som vedkommer forsikringen, kan alltid avregnes i erstat-
ningen. Panthaveren kan ikke motsette sig at erstatningsbeløpet blir
utbetalt til den sikrede, hvis skaden er utbedret, eller hvis beløpet skal
anvendes til utbedring av skaden, eller til dekning av fordringer som
har bedre prioritert sikkerhet, eller som assurandøren har garantert.
Når den samlede erstatning ikke overstiger 10 % av forsikringssummen,
kan assurandøren alltid utbetale erstatningen til den sikrede. Med hensyn
til assurandørens adgang til å fremsette innsigelser gjelder vår retts
almindelige regler, forsåvidt annet ikke følger av bestemmelsene i dette
avsnitt.

2. Bestemmelsene i punkt 1 om assurandørens rett til å avregne
forfalne premier og andre beløp som vedkommer forsikringen, får også
anvendelse, når erstatningskravet er overdratt til en tredjemann. Med
hensyn til assurandørens adgang til å fremsette innsigelser gjelder for
øvrig vår retts almindelige regler.

KAPITEL XIII.

Forsikring av tredjemanns interesse.

(Forsikring „for fremmed regning“).

§ 52.

Almindelige bestemmelser.

Når forsikringen tegnes til fordel for en tredjemann — «for fremmed regning» — gjelder følgende regler:

1. Avtalens avslutning.

Hvis den sikrede har gitt forsikringstageren i oppdrag å tegne forsikringen, eller hvis den sikrede har kjennskap til at der vil bli tegnet forsikring til fordel for ham, er han forpliktet til å gi opplysninger i samme utstrekning som forsikringstageren. Har han gitt uriktige opplysninger eller undlatt å meddele opplysninger som skulde være gitt, får bestemmelsene i §§ 7—10 anvendelse. Dog gjelder dette kun forsåvidt det var mulig for ham, gjennom forsikringstageren eller ad annen vei, å skaffe assurandøren behørige opplysninger i så betimelig tid, at han kunde ha tatt hensyn til dem ved avtalens avslutning.

Har den sikrede ikke kjennskap til at der tegnes forsikring til fordel for ham, øver det ingen innflytelse på assurandørens ansvar, om den sikrede sitter inne med opplysninger som det vilde ha været av betydning for assurandøren å få, men når forsikringstageren tegner forsikring uten oppdrag fra den sikrede, eller uten hans vitende, skal han gi assurandøren opplysning om det. Hvis han ikke det har gjort, er den sikrede avskåret fra å gjøre gjeldende, at han ikke hadde kjennskap til at forsikringen blev tegnet. Tegnes forsikringen for ubestemt regning — «for vedkommendes regning» e. l. — behøver forsikringstageren ikke å gi opplysning som i nest foregående punktum nevnt.

Bestemmelsene i de to foregående avsnitt får tilsvarende anvendelse, når forsikringsbetingelsene i andre tilfelle legger vekt på, om forsikringstageren ved avtalens avslutning hadde eller burde ha hatt kjennskap til forhold som er av betydning for forsikringen (se således §§ 3, 4, 11, 20, 22 nr. 2, 23 og 24).

2. Premien.

Forsikringstageren hefter alltid for premien. Av den sikrede kan premien bare kreves betalt, hvis han har stillet sig ansvarlig for den. Forfalne premier kan dog avregnes i erstatningsbeløpet, og assurandøren kan gjøre bruk av de rettigheter § 14 hjemler, hvis forsikringstageren ikke betaler premien i rett tid. Er den sikredes navn oppgitt, eller har han meldt sig hos assurandøren, skal han underrettes samtidig med at der sendes varsel eller opsigelse til forsikringstageren.

Bestemmelsene i foregående avsnitts 3dje punktum får ikke anvendelse når forsikringen er tegnet til fordel for kjøperen ved handelssalg (smlgn. § 50).

3. Forsikringstagerens og den sikredes stilling i forsikringsforholdet.

a. Forpliktelser m. v.

Likeoverfor assurandøren er såvel forsikringstageren som den sikrede forpliktet til å overholde forsikringsavtalens betingelser og forutsetninger. Hvis forsikringstageren ikke oppfyller forsikringsbetingelsene, eller hvis han setter sig utover avtalens forutsetninger, skal den sikrede bære følgene, forsåvidt annen bestemmelse ikke er truffet i denne paragraf.

Har forsikringstageren fremkalt en fareøkning eller annen fareendring (jfr. § 27), tilsidesatt sikkerhetsforskrifter (jfr. § 31), undlatt å avverge eller begrense en skade (jfr. § 32), eller hitført et erstatningstilfelle (jfr. § 33), skal hans handlemåte ikke tilregnes den sikrede, medmindre forsikringsgjenstanden ved anledningen var i forsikringstagerens besiddelse, eller den sikrede efter almindelige rettsregler skal bære følgene av hans handlinger eller undlatelser (jfr. § 5).

Forsikringsgjenstanden ansees for å være i forsikringstagerens besiddelse, ikke bare når han selv har den i sitt verge, men også når en tredjemann har den i besiddelse på hans vegne.

b. Rettigheter m. v.

Hvis der ikke er utstedt polise, eller hvis politen ikke er utlevert, er det forsikringstageren som har rett til å endre, heve eller si op avtalen. Er politen utlevert, kan den av partene som har politen i hende, treffe forføininger som nevnt; dog kan bare den sikrede forføie over forsikringen, hvis politen lyder på hans navn. Retten til å kreve politen utlevert har forsikringstageren.

Assurandøren kan alltid med bindende virkning for den sikrede rette opsigelser og andre erklæringer til forsikringstageren, men den sikrede skal underrettes samtidig med at erklæringen sendes eller gis, hvis han har meldt sig hos assurandøren, eller hvis hans navn er opgitt.

c. Efter erstatningstilfellets indtreden.

Er et erstatningstilfelle inntruffet, har den sikrede rett til erstatningen. Dette gjelder, selv om forsikringstageren ikke har underrettet ham om forsikringen.

Med de begrensninger som følger av bestemmelsene i dette avsnitt og i litra d, kan forsikringstageren med bindende virkning for den sikrede ta del i havaribehandlingen, forhandle om erstatningsoppgjøret, anlegge søksmål om ansvarsspørsmålet og kvittere for erstatningsbeløpet; hvis den sikrede har politen i hende, eller hvis han er navngitt ved forsikringens tegning, kan forsikringstageren dog ikke treffe forføininger som nevnt, forsåvidt den sikrede selv varetar sine interesser overfor assurandøren.

d. Erstatningens utbetaling.

Assurandøren er ikke forpliktet til å utbetale erstatningen til forsikringstageren, medmindre denne godtgjør at han har den sikredes fullmakt til å motta beløpet. Hvis den sikrede har meldt sig hos assurandøren og forlangt erstatningen utbetalt til sig, kan beløpet ikke utbetales

til forsikringstageren. Er der uenighet om hvem erstatningen skal utbetales til, kan assurandøren med befriende virkning for sig deponere det omtvistede beløp i Norges Bank eller i en annen bank som partene har godkjent.

4. Motregning.

Assurandøren kan i erstatningen avregne fordringer som han har på forsikringstageren, for såvidt fordringene hithører fra forsikringsforholdet (se dog punkt 2, 2net avsnitt, og 3 a, 2net avsnitt).

§ 53.

Om medforsikring av panthaverinteresser og lignende interesser.

Forsikring som eier av skib eller gods har tegnet, omfatter ikke pant-haverinteresser eller andre lignende tredjemannsinteresser som måtte være knyttet til forsikringsgjenstanden, medmindre der er truffet uttrykkelig avtale i motsatt retning (se tillegget til planen).

(Om pantsettelse av polisen, se § 51, 1.)

KAPITEL XIV.

Når assurandøren er insolvent eller skal opføre med sin virksomhet.

§ 54.

Insolvens.

Kommer assurandøren under konkurs eller akkordforhandling, ophører avtalen å gjelde senest 3 måneder efter konkursens eller akkordforhandlingens åpning. Vil forsikringstageren forinnan si op avtalen, kan han gjøre det uten varselsfrist.

§ 55.

Når assurandøren skal opføre med sin virksomhet.

Er der fattet beslutning om at selskapet frivillig skal oppløses, ophører avtalen å gjelde senest et år efter at beslutningen blev fattet. Vil forsikringstageren forinnan si op avtalen, kan han gjøre det uten varselsfrist.

Hvis et utenlandsk selskap taper sin rett til å drive forsikringsvirksomhet her i landet, kan forsikringstageren si op avtalen uten varselsfrist.

I de tilfelle som her er nevnt, plikter selskapet å erstatte forsikringstageren de nødvendige merutgifter som han måtte få ved å tegne tilsvarende forsikring annensteds for den gjenstående del av forsikringstiden.

KAPITEL XV.

Foreldelse m. v.

§ 56.

Frister.

Den sikrede mister sin rett til å kreve erstatning, hvis han ikke har anmeldt erstatningstilfellet til assurandøren innen 1 måned efter at han fikk kjennskap til det.

Retten til å kreve erstatning foreldes, hvis den sikrede ikke har fremsatt sitt krav innen 1 år efter at han fikk kjennskap til erstatningstilfellet. Når assurandøren helt eller delvis har avslått et krav, foreldes kravet, hvis sak til inntale av erstatningen ikke er anlagt innen 1 år efter at den sikrede fikk skriftlig meddelelse fra assurandøren om avslaget. Meddelelsen skal inneholde opplysning om fristen og om følgen av at den oversittes.

Selv om de frister som er nevnt i 1ste og 2net avsnitt er oversittet, beholder den sikrede sine rettigheter, hvis han godtgjør at det ikke var mulig for ham å anmelde erstatningstilfellet, fremsette kravet eller anlegge saken tidligere enn skjedd, men kravet foreldes senest 3 år efter at erstatningstilfellet inntraff. Hvis den sikrede må avvente en mindelig overenskomst, en dom eller en dispasje, før han kan gjøre sitt krav gjeldende, løper foreldelsesfristen dog først ut når der er gått 1 år, henholdsvis fra den dag den mindelige overenskomst blev truffet eller den endelige dom falt, eller fra den dag dispasjen blev utferdiget.

2NET HOVEDAVSNITT.

De enkelte forsikringsarter.

KAPITEL XVI.

Kaskoforsikring.

I.

Forsikringsverdien. Hvad forsikringen omfatter.

§ 57.

Forsikringsverdien. Når der er tegnet interesseforsikring for beløb som overstiger 20 % av kaskotaksten.

1. Skibets verdi ved forsikringens begyndelse er dets forsikringsverdi.

Hvis forsikringsverdien er taksert, er taksten — uansett bestemmelsene i § 17 — bindende for assurandøren, medmindre forsikringstageren har gitt misvisende oplysninger om de egenskaper ved skibet, som det var av betydning for assurandøren å ha kjennskap til ved verdsettelsen. Denne bestemmelse medfører ingen begrensning i de rettigheter assurandøren har efter reglene om opplysningsplikten (jfr. § 7 ff.).

2. Er der ved siden av kaskoforsikringen tegnet interesseforsikring for et beløb som overstiger 20 % av kaskotaksten, er interesseassurandøren, selv om forsikringen er taksert, berettiget til å forlange bevis for at der til grunn for interesseforsikringen ligger interesser, som ikke kunde være dekket ved kaskoforsikringen — se punkt 1, 1ste avsnitt — og likeledes for hvilken verdi disse interesser representerer. Viser det sig at denne verdi er mindre enn det beløb som der er tegnet interesseforsikring for, svarer interesseassurandøren ikke for det overskytende beløb. Er der tegnet flere interesseforsikringer, nedsettes interesseassurandørenes ansvar forholdsmessig, forsåvidt annet ikke følger av forsikringenes art.

§ 58.

Hvad forsikringen omfatter.

Kaskoforsikringen omfatter:

1. *Skibets skrog* og alle gjenstander som er fast forbundet med skroget, samt master, rundholter og ror.
2. *Skibets hovedmaskineri med propell og hylse og alt hjelpemaskineri.* Fabrikkmaskineri som anvendes til bearbeidelse eller foredling av

fangst e. l., omfattes ikke av forsikringen, medmindre der er truffet uttrykkelig avtale i motsatt retning.

3. *Skibets inventar.*

4. *Reservegjensstander* som er bestemt til fornyelse av deler av skibets skrog eller maskineri, og for øvrig alle reservegjensstander som forlanges av klasseinstitusjonen eller skibskontrollen, men ikke andre reservegjensstander for skibets inventar.

Forsikringen omfatter ikke *utstyr*, f. eks. proviant, brensel, maskinrekvisita, maling og lignende ting som er bestemt til forbruk, og heller ikke løse gjensstander som anvendes til underlag for eller avstivning, forstøtning eller sikring av lasten, f. eks. dunnage, surringer, netting, løse rekkestøtter og slingreskott.

Gjelder forsikringen et fangst- eller fiskefartøi, omfatter den ikke båter og redskaper som er bestemt til bruk under fangst eller fiske, medmindre der er truffet uttrykkelig avtale i motsatt retning.

II.

Forsikringens varighet. Forlengelse av forsikringen.

§ 59.

Forsikringens varighet.

Er forsikringen tegnet for en enkelt reise, inntretr ansvaret i det øieblikk skibet begynner å innta last eller ballast. Skal hverken last eller ballast inntas, begynner ansvaret i det øieblikk skibet letter anker eller kaster sine fortøininger for å avseile.

Ansvaret ophører i det øieblikk skibet har losset sin last eller ballast på det sted, hvor reisen efter avtalen skal slutte. Hvis lossingen ikke blir iverksatt med tilbørlig hurtighet, og den sikrede bærer skylden for det, ophører ansvaret ved den tid lossingen burde ha været avsluttet. Er ladningen ikke utlosset innen 28, eller ballasten innen 7 dager, regnet fra og med ankomstdagen, ophører ansvaret kl. 24 den dag fristen utløper, medmindre den sikrede beviser at det ikke var mulig å få losset lasten eller ballasten innen fristens utløp. Hvis skibet hverken skal losse last eller ballast, ophører ansvaret i det øieblikk skibet har kastet anker eller er blitt fortøiet på sedvanlig anker- eller fortøiningsplass.

Hvis skibet på bestemmelsesstedet inntar last eller ballast for en ny reise, før lossingen av den gamle last eller av ballasten er tilendebragt, ophører ansvaret i det øieblikk skibet begynner å innta last eller ballast.

Hvis den reise forsikringen gjelder, blir opgitt efter at ansvaret er begynt å løpe, ansees det sted hvor reisen slutter, som bestemmelsessted.

Er forsikringen tegnet for flere reiser, finner foranstående bestemmelser tilsvarende anvendelse.

(Om tidsforsikringer se § 25, 1.)

§ 60.

Forlengelse av forsikringen.

Hvis skibet ved forsikringstidens utløp har skader som assurandøren er ansvarlig for, og som er av den art at en reparasjon må ansees påkrevet av hensyn til skibets sjødyktighet, forlenges forsikringen inntil skibet har kastet anker eller er blitt fortøiet på første sted hvor endelig reparasjon kan skje, og hvis reparasjonen iverksettes på dette sted, inntil den er utført, medmindre den sikrede har meddelt assurandøren at han ikke ønsker å få forsikringen forlenget. Hvis skibet ved forsikringens utløp befinner sig i en slik stilling, at det ikke kan komme i havn ved egen hjelp, er assurandøren dog berettiget til å kreve at forsikringen skal forlenges, inntil det er bragt i sikkerhet, selv om den sikrede ikke ønsker å få forsikringen forlenget. Assurandøren har krav på prolongasjonspremie i de tilfelle som her er nevnt.

I andre tilfelle kommer de almindelige regler om forlengelse av forsikringen i § 25, 2 til anvendelse.

§ 61.

**Partenes rett til å si op avtalen når skibets verdi endres
etter forsikringens tegning.**

Hvis skibets verdi på grunn av endringer i konjunkturerne har undergått en vesentlig forandring efter forsikringens tegning, har partene rett til å si op forsikringen, forsikringstageren med minst 7 dagers og assurandøren med minst 21 dagers varsel (smlgn. § 25, 2, 2net avsnitt). Retten til å si op forsikringen er dog betinget av, at den annen part har erklært sig uvillig til å gå med på, at den endrede verdi legges til grunn for forsikringen i den gjenstående del av forsikringstiden mot en tilsvarende regulering av den avtalte premie. Hvis forsikringen blir sagt op, beregnes premien efter reglene i § 15.

III.

Begrensninger i assurandørens ansvar.

§ 62.

Sjødyktighet m. m.

1. Assurandøren svarer ikke for skade som er en følge av, at skibet ikke var i sjødyktig stand da det senest forlot havn, medmindre det må antas, at den sikrede hverken hadde eller burde ha hatt kjennskap til skibets mangler. Denne bestemmelse finner tilsvarende anvendelse, hvis skibet ikke var tilbørlig bemannet, forsvarlig utrustet, utstyrt, lastet eller ballastet, eller hvis det ikke var forsynt med de nødvendige skibsdokumenter. Har skibet ikke klasse i en anerkjent klasseinstitusjon, gjelder de her nevnte begrensninger i ansvaret, selv om den sikrede var i begrunnet god tro.

2. Er skibet oplagt, svarer assurandøren ikke for skade som er en

følge av, at den sikrede har undlatt å sørge for tilbørlig tilsyn, eller å treffe andre foranstaltninger som måtte ansees påkrevet av hensyn til skibets sikkerhet.

3. Hvis skibet er gått tapt eller blitt beskadiget, uten at nogen påviselig ytre årsak har medvirket, er assurandøren kun ansvarlig når det må antas, at skaden ikke skyldes nogen årsak som den sikrede efter reglene i punkt 1 eller 2 selv skal bære følgene av.

§ 63.

Overtredelse av sikkerhetsforskrifter som det offentlige eller klasseinstitusjonen har utstedt.

Hvis almindelige eller særlige sikkerhetsforskrifter som det offentlige eller klasseinstitusjonen har utstedt, er overtrådt, svarer assurandøren bare i den utstrekning det godtgjøres at skaden vilde være inntruffet, selv om forskriftene hadde været fulgt. Dog svarer assurandøren uten den nevnte begrensning, hvis det må antas at den sikrede hverken hadde eller burde ha hatt kjennskap til overtredelsen.

Bestemmelsene i denne paragraf står tilbake for bestemmelsene i §§ 27, 31 og 62, forsåvidt assurandøren i henhold til disse paragrafer har et mere begrenset ansvar enn her bestemt.

§ 64.

Rettsstridige foretagender. Kontrabande. Blokadebrudd.

1. Hvis skibet blir benyttet til iverksettelse eller fremme av rettsstridige foretagender, faller forsikringen bort, medmindre det må antas at den sikrede hverken hadde eller burde ha hatt kjennskap til forholdet. Hvis skibet fører varer, bestemt for et land som har forbudt innførsel av vedkommende varesort, kommer bestemmelsene i foregående punktum til anvendelse, selv om lossingen skal skje utenfor landets sjøgrense.

2. Assurandøren svarer ikke i noget tilfelle for følgene av at skibsføreren eller mannskapet gjør sig skyldig i tollsvik eller forsøk på tollsvik, eller i overtredelse av innførselsforbud.

3. Assurandøren svarer ikke for følgene av at skibet besørger transporten av varer som er erklært for kontrabande, eller av at det bryter eller forsøker å bryte blokade.

§ 65.

Eierskifte. Skifte av disponent.

1. Hvis skibet i forsikringstiden ved salg eller på annen måte går over til ny eier, faller forsikringen bort i det øieblikk eierskiftet finner sted, medmindre assurandøren har samtykket i at den skal vedvare (jfr. § 82).

2. Hvis rederiet i forsikringstiden skifter disponent eller forretningsfører, kan assurandøren si op forsikringen med 14 dagers varsel.

3. Når forsikringen faller bort eller blir sagt op i henhold til bestemmelsene i denne paragraf, beregnes premien overensstemmende med regelen i § 15, 1ste punktum.

(Om forlengelse av forsikringen, se § 25, 2, 2net avsnitt.)

IV.

Særlige rettigheter som assurandøren har likeoverfor den sikrede.

§ 66.

Assurandørens rett til å undersøke skibets sjødyktighet.

Assurandøren har i forsikringstiden nårsomhelst rett til ved rettslig besiktigelse eller på annen betryggende måte å undersøke, om skibet er i sjødyktig stand. Dog kan han ikke forlange at last skal utlosses av hensyn til undersøkelsen, medmindre det ved rettslig skjønn er fastslått at utlossing bør finne sted. Skjønnet skal i tilfelle også treffe bestemmelse om i hvilken utstrekning lossing bør iverksettes.

Hvis den sikrede nekter assurandøren å foreta de undersøkelser som han ønsker å anstille, eller hvis den sikrede ikke lar skibet losse den last som efter skjønnets uttalelser bør losses, svarer assurandøren for eftertiden bare i den utstrekning det godtgjøres at skaden vilde være inntrådt, selv om han hadde fått anledning til å foreta de undersøkelser som han ønsket å anstille.

Viser det sig ved undersøkelsen at skibet var i sjødyktig stand, gjelder følgende regler: Hvis der på forhånd var avgitt skjønn for at undersøkelsen var påkrevet, eller hvis den sikrede eller skibets fører efter sjølovens bestemmelser var forpliktet til å la skibet undersøke, skal den sikrede selv bære de omkostninger og det tap han er blitt påført ved undersøkelsen. I andre tilfelle kan han forlange erstattet de ekstra-utgifter han har hatt som følge av undersøkelsen, derunder kost og hyre til mannskapet for den tid undersøkelsen har krevet. Hvis undersøkelsen ikke var foranlediget ved noget uhell som skibet hadde været utsatt for, eller hvis der på forhånd var avgitt skjønn for at undersøkelsen ikke var påkrevet, kan han dessuten forlange erstattet det tap han måtte ha lidt som følge av at skibet er blitt opholdt ved undersøkelsen. Tapets størrelse fastsettes ved rettslig eller privat skjønn (jfr. § 75, 1).

Viser det sig at skibet ikke var i sjødyktig stand, svarer assurandøren bare for de omkostninger, som han efter planens almindelige erstatnings-regler plikter å erstatte.

§ 67.

Bjergningsforsøk.

Hvis assurandøren på egen bekostning og på eget ansvar vil forsøke å få bjerget skibet, er den sikrede forpliktet til å gjøre hvad han kan for å sette ham i stand til å få bjergningen gjennomført. Bjergnings-arbeidet må påbegynnes innen en rimelig frist. Er arbeidet ikke tilendebragt

innen 6 måneder fra og med den dag assurandøren mottok meddelelse om ulykken, kan den sikrede kreve erstatning efter reglene om totaltap. Dog er fristen 12 måneder, hvis skibet befinner sig på floder eller innsjøer hvor lav vannstand hindrer bjergningen, eller i de arktiske eller antarktiske farvann.

§ 68.

Assurandørens rett til å holde skibet tilbake etter sammenstøt o. l.

Hvis der er eller kan antas å ville bli reist erstatningskrav mot den sikrede i anledning av et sammenstøt eller en støtning som skibet har vært utsatt for, kan assurandøren forlange at skibet skal bli liggende, såfremt man ad den vei har utsikt til å få begrenset ansvaret. Assurandøren er i tilfelle forpliktet til å erstatte det tap den sikrede måtte lide ved at skibet blir holdt tilbake, navnlig nødvendige utgifter til mannskapet, og til vedlikehold av og tilsyn med skibet i anledning av oppholdet, samt den nettofortjeneste som det må antas at den sikrede kunde ha oppnådd, om skibet hadde vært i fart. Fortjenesten settes til 10 % p. a. av forsikringssummen, medmindre det godtgjøres at den vilde ha vært høiere eller lavere. Hvis forsikringen ikke dekker hele det tredjemannsansvar den sikrede kunde ha pådratt sig, om skibet hadde fortsatt sin fart, skal han selv bære en forholdsmessig andel av det tap han har lidt ved at assurandøren har holdt skibet tilbake. Når nogen av partene forlanger det, skal fordelingen skje ved voldgift som i § 34, 2 bestemt.

Hvis assurandøren holder skibet tilbake mere enn 6 måneder, regnet fra og med den dag hans forlangende blev fremsatt, kan den sikrede kreve erstatning efter reglene om totaltap.

§ 69.

Assurandørens rett til å holde skibet tilbake efter krigsutbrudd.

Når forsikringen også omfatter krigsfare, og krig bryter ut i forsikringstiden, er assurandøren berettiget til å holde skibet tilbake overensstemmende med reglene i § 68, såfremt det må antas at skibet kan bli utsatt for krigsfare, hvis det fortsetter sin fart. Skibet kan dog ikke holdes tilbake, hvis der ved forsikringens tegning var utsikt til at krigen vilde bryte ut.

Hvis skibet befinner sig på et sted hvor det er i sikkerhet, skal den sikrede gjøre hvad han kan for å hindre at det går til sjøs. Er skibet ikke i sikkerhet, skal han sørge for at det snarest mulig avgår eller søker inn til havn, hvor det ikke er truet av krigsfaren; når han har anledning til det, skal han rådføre sig med assurandøren, før han treffer beslutning om hvor skibet skal gå hen.

Hvis assurandøren holder skibet tilbake mere enn 4 måneder, regnet fra og med den dag hans forlangende blev fremsatt, kan den sikrede kreve erstatning efter reglene om totaltap.

V.

Assurandørens erstatningsansvar.**1. Totaltap.****§ 70.****Virkelig og konstruktivt totalforlis.**

Når der foreligger et virkelig eller konstruktivt totalforlis, som er en følge av de farer forsikringen omfatter, kan den sikrede kreve erstatning for totaltap (se § 47, jfr. § 73).

A. Virkelig totalforlis.

Virkelig totalforlis foreligger, når skibet er gått til grunne, eller når det på annen måte er gått tapt for den sikrede ved en ulykke, uten at der er nogen utsikt til at han vil få det tilbake, navnlig når det er redningsløst sunket eller fullstendig ødelagt, eller når det er grunnstøtt eller strandet under slike forhold, at det ikke kan bjerges.

B. Konstruktivt totalforlis. (Kondemnasjon).

Betingelsene for kondemnasjon er til stede:

1. når der foreligger rettslig eller privat skjønn for, at skibet på grunn av sine skader i det hele tatt ikke kan bringes i sjødyktig stand ved reparasjon, eller for at skibet ikke kan repareres på det sted hvor det befinner sig, og for at det heller ikke kan settes i sjødyktig stand for flytning til noget sted, hvor det er mulig å få reparasjonen utført (om privat skjønn se § 75, 1). Ved skjønnet skal der kun tas hensyn til skader som er en følge av de farer forsikringen omfatter. Skjønnet er ikke bindende for assurandøren, hvis han skaffer til veie anbud som viser at skibet kan repareres på stedet, eller hvis han ved midlertidig reparasjon bringer skibet i sjødyktig stand for flytning, og heller ikke hvis han besørger skibet flyttet til et sted hvor det er mulig å få reparasjonen utført (jfr. litra C, a),

2. når skibets verdi i beskadiget stand på stedet, med tillegg av bruttoreparasjonsomkostningene for skader som er en følge av de farer forsikringen omfatter, er større enn skibets verdi i reparert stand; betingelsen er dessuten, at de nevnte omkostninger utgjør minst 75 % av skibets verdi i reparert stand. Er skibets forsikringsverdi større enn dets verdi i reparert stand, skal dog forsikringsverdien legges til grunn ved beregningene, istedenfor verdien i reparert stand. Til reparasjonsomkostningene henregnes kun de beløp som vil gå med til utbedring av skadene, derunder dokkleie o. l., men ikke flytnings- eller skiftningsutgifter og andre omkostninger som må anvendes for å bringe skibet til verkstedet.

Skibets verdi i reparert stand fastsettes ved rettslig eller privat skjønn (jfr. § 75, 1). Det samme gjelder reparasjonsomkostningene og skibets verdi i beskadiget stand. Hvis assurandøren ønsker det, kan han dog få reparasjonsomkostningene bestemt ved å innhente anbud fra steder hvor skibet kan repareres, og skibets verdi i beskadiget stand ved å utby det til salg ved auksjon eller på annen betryggende måte. Dette gjelder selv om der er holdt skjønn.

C. Flytning av skibet.

a. Almindelige bestemmelser.

Hvis skibet i henhold til bestemmelsene i litra B er kondemnabelt, men assurandøren vil forsøke å få kondemnasjonen ophevet ved å flytte skibet til et annet sted, kan den sikrede ikke sette sig imot flytningen. Denne skal foregå på assurandørens bekostning. For skade på og tap av skibet bærer assurandøren innenfor planens ramme det fulle ansvar under flytningen; han svarer således, selv om beskadigelsen eller tapet er en følge av farer som han har fraskrevet sig ansvaret for. Dessuten svarer han uavhengig av bestemmelsene i § 78 og i fullt omfang for erstatningsbeløp som den sikrede må betale til tredjemann, forsåvidt erstatningsansvaret ikke vilde være opstått, om skibet ikke var blitt flyttet. Fra det øieblikk skibet har kastet anker eller er blitt fortløiet på sedvanlig anker- eller fortløiningsplass på det nye sted, bærer assurandøren ansvaret overensstemmende med forsikringsavtalens betingelser. Efter at flytningen har funnet sted, avgjøres kondemnasjonsspørsmålet overensstemmende med reglene i litra B.

Bestemmelsene i foregående avsnitt om at assurandøren skal bære flytningsutgiftene, og om hans ansvar under flytningen kommer også til anvendelse, når assurandøren for å undgå kondemnasjon påberoper sig et anbud som gjør det nødvendig å flytte skibet. Hvis forsikringen ikke omfatter partikulære skader, kan den sikrede dog kun kreve flytningsutgiftene erstattet, når de i litra b nevnte betingelser er til stede. Bestemmelsene i foregående avsnitts siste punktum om, at kondemnasjonsspørsmålet skal avgjøres efter at skibet er flyttet, gjelder ikke i de tilfelle som her er nevnt.

b Særlige bestemmelser om ansvar for flytningsutgifter ved forsikringer som ikke omfatter partikulære skader.

Hvis assurandøren for å undgå kondemnasjon påberoper sig et anbud som gjør det nødvendig å flytte skibet, eller hvis skibet må flyttes fordi reparasjonen ikke kan utføres på det sted hvor det befinner sig, er assurandøren med den i dette litras siste avsnitt nevnte begrensning ansvarlig for de nødvendige ekstrautgifter som flytningen medfører, når disse utgifter med tillegg av de i litra B, 2 omhandlede bruttoreparasjonsomkostninger og skibets verdi i beskadiget stand på stedet er større enn skibets verdi i reparert stand. Er skibets forsikringsverdi større enn dets verdi i reparert stand, skal dog forsikringsverdien legges til grunn ved beregningen istedenfor verdien i reparert stand. Til flytningsutgiftene henregnes også de nødvendige omkostninger ved å sette skibet i sjødyktig stand for flytningen til reparasjonsstedet.

Spørsmålet om hvorvidt de i foregående avsnitt nevnte betingelser er til stede, avgjøres overensstemmende med reglene i litra B, 2, før skibet flyttes. Flytningsomkostningenes størrelse fastsettes således ved skjønn eller anbud. Har flytningen medført uforutsette utgifter, legges dog de virkelige utgifter til grunn, når det skal avgjøres om assurandøren er ansvarlig for flytningsutgiftene.

Hvis assurandøren forinnen skibet flyttes, erklærer at han ikke vil overta ansvaret for flytningsutgiftene, kan den sikrede kreve erstatning etter reglene om totaltap, når de i 1ste avsnitt nevnte betingelser er til stede. Vil han ikke benytte sig av denne rett, er assurandørens ansvar for flytningsutgiftene begrenset til forskjellen mellom forsikringssummen og skibets verdi i beskadiget stand.

D. Særskilte takster.

Er der fastsatt særskilte takster for enkelte deler av skibet, f. eks. for skrog og maskineri, avgjøres kondemnasjonsspørsmålet som om der var tegnet selvstendige forsikringer for de deler av skibet som der er fastsatt særskilte takster for (jfr. § 18).

E. Retten til å forlange kondemnasjon.

Assurandøren kan ikke forlange skibet kondemnert. Blir skibet reparert til tross for at betingelsene for kondemnasjon er til stede, svarer assurandøren dog kun for det beløp som den sikrede vilde ha fått dekning for, hvis skibet var blitt kondemnert. I det tilfelle som her er nevnt, vedblir forsikringen å løpe, inntil forsikringstiden er ute, men den sikrede kan ikke av hensyn til reparasjonen kreve forsikringen forlenget etter reglene i § 60, 1ste avsnitt.

§ 71.

Når skibet er forsvunnet eller forlatt.

(Abandon).

1. Den sikrede kan kreve erstatning etter reglene om totaltap når skibet er forsvunnet. Retten til å kreve erstatning inntreder, når man ingen etterretning har hatt om skibet i et tidsrum som er tre ganger så langt som den tid skibet under almindelige forhold vilde ha brukt på reisen til neste sted som det etter reiseplanen skulde anløpe. Fristen er dog minst 3 måneder.

Var skibet gått til sjøs på ubestemt tid, f. eks. fordi det skulde drive fangst eller fiske, utløper fristen 3 måneder etter at man senest kunde ha ventet det tilbake. Dog er fristen 12 måneder, hvis der er grunn til å anta at skibet kan være frosset inne under slike forhold, at det vil kunne komme til rette.

2. Den sikrede kan også kreve erstatning etter reglene om totaltap, når skibet er forlatt av besetningen i åpen sjø, uten at man har noget kjennskap til dets senere skjebne. Retten til å kreve erstatning inntreder, når der er gått tre måneder fra og med den dag skibet blev forlatt. Hvis skibet ikke er forlatt på grunn av skader som det har lidt, er fristen dog 12 måneder i de arktiske og antarktiske farvann, og 6 måneder i andre farvann. Har man fått opplysning om at skibet er iaktatt etter at det blev forlatt, løper fristen fra og med den dag det sist blev sett.

3. Krav på erstatning etter reglene i denne paragraf kan ikke fremsettes etter at skibet er kommet til rette.

4. Ved tidsforsikring har assurandøren krav på prolongasjonspremie for tiden inntil abandonfristens utløp, hvis fristen strekker sig utover forsikringstiden.

§ 72.

Forføining av statsmakter, Sjørøveri m. v. (Abandon).

1. Er skibet blitt belagt med embargo, eller på annen måte holdt tilbake ved forføining av statsmakter, kan den sikrede kreve erstatning efter reglene om totaltap, hvis der ikke innen 4 måneder fra og med den dag inngrepet fant sted, er truffet endelig bestemmelse om at skibet skal frigis. Er det til et tidligere tidspunkt bragt på det rene at den sikrede ikke vil få skibet igjen, inntretr retten til å kreve erstatning, så snart den endelige avgjørelse er falt.

Bestemmelsene i foregående avsnitt omfatter ikke det tilfelle at skibet ved rettsbeslutning eller annen offentlig akt blir holdt tilbake til sikring av fordringer som gjøres gjeldende mot den sikrede (arrest o. l.).

2. Er skibet tatt av sjørøvere eller fravendt den sikrede ved et lignende rettsstridig inngrep, kan han kreve erstatning efter reglene om totaltap, hvis det ikke er kommet til rette innen 4 måneder fra og med den dag inngrepet fant sted.

3. Krav på erstatning efter reglene i denne paragraf kan ikke fremsettes efter at skibet er frigitt eller kommet til rette.

(Se også §§ 67, 68 og 69.)

§ 73.

Overdragelse av skibet til assurandøren, når den sikrede Krever erstatning for totaltap.

Når den sikrede krever erstatning for totaltap, er han ved erstatningens utbetaling forpliktet til å overdra skibet eller det som måtte være igjen av det, til assurandøren overensstemmende med reglene i § 47.

Hvis skibet ved overdragelsen har frakt på kjølen, har rederiet krav på den frakt som måtte bli optjent. Utgifter som er anvendt for å tjene inn frakten, bæres av rederiet, selv om de er påløpet efter overdragelsen.

2. Felleshavari.

§ 74.

Når den sikrede med hjemmel i § 35, 4 krever en felleshavariskade erstattet efter reglene om særhavari, kommer franchisebestemmelsene i § 76, 6 ikke til anvendelse.

3. Partikulære skader.

§ 75.

Almindelige bestemmelser.

1. Skjønn.

Skader som assurandøren er ansvarlig for, skal besiktiges og takseres ved rettslig, eller når partene er enige om det, ved privat skjønn, før skadene utbedres.

Skal der holdes privat skjønn, opnevner hver av partene så snart som mulig en skjønnsmann. Hvis skjønnsmennene ikke enes om takstene, eller om besvarelsen av spørsmål som blir dem forelagt, skal de opnevne en opmann. Blir de ikke enige om hvem som skal være opmann, skal han opnevnes av notarius publicus på stedet, eller i utlandet av den norske konsul. Dog kan opnevnelser også skje på annen måte, når skjønnsmennene er enige om fremgangsmåten, men loddtrekning må ikke anvendes. Hvis den sikrede ikke har nogen representant på stedet, er skibets fører berettiget til med bindende virkning for ham å samtykke i at besiktigelsen skal skje ved privat skjønn, og til å opnevne skjønnsmann.

Er der holdt privat skjønn, kan ingen av partene forlange at skadene skal besiktiges og takseres ved rettslig skjønn.

Skjønnnet skal takserer reparasjonsomkostningene for hver enkelt skade, og gi uttalelse om paa hvilken måte skaden bør utbedres. Hvis skibet er klassifisert, skal der tas hensyn til de pålegg klasseinstitusjonens besiktigelsesmann måtte gi. Skjønnnet skal såvidt mulig også uttale sig om skadenes årsak. Den sikrede eller skibets fører er forpliktet til å forelegge årsaksspørsmålet for skjønnnet. Hvis dette ikke er gjort, kan den sikrede kun kreve erstatning, for såvidt han godtgjør at skadene ikke faller inn under bestemmelsene i § 76, 4, 1ste avsnitt.

Er en skade utbedret uten at der er holdt skjønn overensstemmende med forskriftene i de foregående avsnitt, ansees retten til å kreve erstatning som frafalt, medmindre assurandøren har samtykket i at skjønnnet sløifes. Denne regel kommer dog ikke til anvendelse, hvis den sikrede godtgjør, at der ikke var anledning til å holde skjønn, før skadene blev utbedret.

2. Valg av reparasjonsverksted. Omkostninger ved og ansvar under skibets flytning til reparasjonsstedet.

Den sikrede er berettiget til å treffe bestemmelse om hvor reparasjonen skal utføres.

Hvis skibet av hensyn til reparasjonen blir flyttet, gjelder følgende regler:

a) Når skibet blir flyttet til et reparasjonssted som assurandøren har godkjent, kan den sikrede kreve erstattet de nødvendige ekstraomkostninger som flytningen medfører, derunder kost og hyre til mannskapet i den tid som går med til flytningen. Under flytningen bærer assurandøren ansvaret overensstemmende med forsikringsavtalens betingelser. Hvis skibet på grunn av sine skader ikke er sjødyktig for flyt-

ningen til reparasjonsstedet, svarer assurandøren dog innenfor planens ramme også for følgene av farer som han måtte ha fraskrevet sig ansvaret for.

b) Blir skibet flyttet til et reparasjonssted som assurandøren ikke har godkjent, er ansvaret for flytningsomkostningene begrenset til det beløp som den sikrede vilde ha fått dekket, hvis skibet var blitt flyttet til det sted, hvor assurandøren hadde ønsket å få reparasjonen utført; kan partene ikke enes om størrelsen av dette beløp, skal det fastsettes ved rettslig eller privat skjønn — jfr. punkt 1 — for såvidt omkostningenes størrelse ikke er på det rene. Beløp som bevislig måtte være spart for assurandøren ved at reparasjonen er utført på det sted den sikrede har valgt, kan kreves erstattet i tillegg til det beløp som ovenfor er nevnt.

Under flytningen til reparasjonsstedet bærer assurandøren ansvaret overensstemmende med forsikringsavtalens betingelser. Hvis skibet er kjent sjødyktig for flytningen til det reparasjonssted den sikrede har valgt, må han dog flytte det på eget ansvar.

3. Erstatning for skadene.

Med den undtagelse som følger av bestemmelsene i punkt 4, er den sikrede berettiget til å forlange, at skadene skal utbedres slik, at skibet etter reparasjonen blir som det var før erstatningstilfellet inntraff.

Assurandøren er ikke forpliktet til å betale erstatning etter taksten, men kan forlange at reparasjonen skal utføres. Hvis assurandøren ønsker det, skal den sikrede innhente anbud. Assurandøren kan også selv innhente anbud. Han har rett til å utpeke det anbud, som han ønsker antatt. Vil den sikrede ikke benytte sig av dette anbud, er assurandørens ansvar begrenset til det beløp, som han hadde måttet erstatte, hvis anbudet var blitt antatt. For øvrig beregnes erstatningen på grunnlag av reparasjonsregningene, som skal være nøiaktig spesifisert. Er de virkelige reparasjonsutgifter for de skader som skal erstattes, større enn det beløp skjønnet har taksert disse skader til, skal dog taksten legges til grunn for beregningen.

Går skibet ved tvangssalg eller annen tvungen forføyning ut av den sikredes eie, før skadene er utbedret, kan han kreve erstatning på grunnlag av taksten, for såvidt han er avskåret fra å skaffe reparasjonsregninger til veie. Hvis der var innhentet anbud på reparasjonen for et beløp som er lavere enn taksten, skal dog anbudet legges til grunn ved beregningen.

4. Når skibet kan bringes i fullt sjødyktig stand uten at skadene blir fullstendig utbedret.

Hvis en fullstendig utbedring av skadene vilde medføre urimelige omkostninger, og skibet ved en mindre omfattende reparasjon kan bringes i fullt sjødyktig stand efter klasseinstitusjonens eller den offentlige sjøkontrolls fordringer, er den sikrede ikke berettiget til å forlange, at skibet på assurandørens bekostning skal repareres slik, at det blir som det var før erstatningstilfellet inntraff. Er de foran nevnte betingelser til stede, kan den sikrede f. eks. ikke kreve at en kjølbukt skal rettes, eller at der

til reparasjonen skal anvendes samme slags materialer som dem man må skifte ut.

Når assurandøren gjør bruk av bestemmelsen i foregående avsnitt, skal han betale erstatning for den verdiforringelse skibet måtte ha undergått som følge av at det etter reparasjonen ikke er blitt slik som det før var. Erstatningen fastsettes ved rettslig eller privat skjønn (jfr. punkt 1). Dersom den sikrede for egen regning foretar en fullstendig utbedring av skadene, settes erstatningen til det beløp han i alt vilde ha fått dekket, hvis reparasjonen hadde været utført således som forutsatt i foregående avsnitt. Erstatningen fastsettes ved skjønn som ovenfor bestemt.

5. Når utbedringen har bragt den sikrede særlige fordeler.

Hvis den sikrede har opnådd særlige fordeler ved de arbeider som er utført, f. eks. fordi skibets spanter eller forbindinger er blitt forsterket, eller fordi materialenes dimensjoner er øket, eller fordi beskadigede gjenstander er blitt erstattet med nye som er mere hensiktsmessige, skal der skje et passende avdrag i erstatningen. Avdragets størrelse fastsettes ved rettslig eller privat skjønn (jfr. punkt 1).

6. Utgifter som er felles for erstatningsmessige reparasjonsarbeider og arbeider som ikke vedkommer forsikringen.

Hvis der er påløpet omkostninger som er felles for erstatningsmessige reparasjonsarbeider og arbeider som ikke vedkommer forsikringen, skal disse omkostninger fordeles over de forskjellige arbeider etter billig skjønn, under hensyn til hvad arbeidene har kostet og til den tid de har krevet.

§ 76.

Særlige bestemmelser.

1. Skiftningsutgifter m. v.

Omkostninger ved skiftning til og fra dokk, slipp eller verksted, ved skiftning og lagring av ballast, bunkerkull, brensel- og smøreolje, inventar og andre gjenstander, og utgifter til losji for mannskaper som ikke kan forbli ombord under reparasjonen, erstattes uten fradrag.

Andre nødvendige omkostninger som står i forbindelse med reparasjonen, f. eks. omkostninger ved dokk- eller slippsetning, dokk- eller slippseie, omkostninger ved arbeide for tilkomst, utgifter til rensning av tanker o. l., erstattes med fradrag som for reparasjonen bestemt.

Bunkerkull, brensel- og smøreolje som tapes under skiftning og lagring, erstattes ikke.

(Smlgn. § 75,6.)

2. Midlertidige reparasjoner.

Omkostninger ved nødvendige midlertidige reparasjonsarbeider erstattes, når den endelige reparasjon ikke kan utføres på det sted hvor skibet befinner sig, og likeledes når den endelige reparasjon blir utsatt

etter assurandørens ønske eller med hans samtykke. Omkostningene erstattes i tilfelle uten fradrag.

I andre tilfelle erstatter assurandøren ikke omkostningene ved midlertidige reparasjoner. Hvis assurandøren har oppnådd besparelser ved at den endelige reparasjon er blitt utsatt, kan den sikrede dog til dekning av omkostningene ved den midlertidige reparasjon kreve erstattet inntil det beløp som bevislig er spart for assurandøren.

3. Overtidsbetaling.

Hvis et arbeide utføres på overtid, og det av den grunn blir dyrere enn det ellers vilde være blitt, erstatter assurandøren kun det beløp, som han skulde ha betalt om arbeidet hadde været utført uten overtid.

4. Egenfeil m. v. Slitasje o. l.

Hvis skaden er en følge av feil, mangler eller svakheter ved en enkelt del av skibets skrog, ved en del av maskineriet eller ved en tilbehørgjenstand, eller hvis den skyldes utilstrekkelig vedlikehold, slitasje, rust, råttighet, orm, rotter eller mus eller andre lignende årsaker, erstattes ikke omkostningene ved å utbedre eller fornye den del av skroget eller maskineriet, eller den tilbehørgjenstand som ikke var i behørig stand. Når det dreier sig om skjulte egenfeil, og skibet har klasse i en anerkjent klasseinstitusjon, erstattes dog også de omkostninger som er nevnt i foregående punktum, for såvidt skaden kan føres tilbake til en ytre årsak, for hvis følger assurandøren er ansvarlig, men betingelsen er at vedkommende del var godkjent av klasseinstitusjonen, og at den sikrede hverken hadde eller burde ha hatt kjennskap til at den ikke var i behørig stand.

Bestemmelsene i foregående avsnitt medfører ingen utvidelse av assurandørens ansvar for skade som er en følge av at skibet ikke var i sjødyktig stand (jfr. § 62), eller av at den sikrede har gjort sig skyldig i feil eller forsømmelser.

5. Anskaffelse av nye gjenstander, når de gamle kunde være benyttet.

Når der anskaffes nye gjenstander i tilfelle hvor skjønnet og klasseinstitusjonen eller den offentlige sjøkontroll finner at de gamle kan brukes, erstatter assurandøren kun det beløp han skulde ha betalt, hvis de gamle gjenstander var blitt benyttet.

6. Franchiser.

For de partikulære kaskoskaders vedkommende er forsikringen tegnet «uten ansvar for de første N. N. kroner pr. brutto tonn». Franchisebeløpet går til fradrag i den beregnede erstatning.

Hvis annen avtale ikke er truffet, er franchisen:

For skiber under 500 tonn: kr. 0,50 pr. brutto tonn, dog minst kr. 100,00.

—»—	fra 500—1000	»	»	250,00 +	kr. 0,40 pr. tonn over 500 tonn,
—»—	» 1000—3000	»	»	450,00 +	» 0,30 —»— 1000 »
—»—	» 3000—5000	»	»	1050,00 +	» 0,20 —»— 3000 »
—»—	over 5000	»	»	1450,00 +	» 0,10 —»— 5000 »

Franchisen beregnes under ett for havarier som inntreffer i tiden mellem avgangen fra en havn og ankomsten til neste havn, og likeledes under ett for havarier som inntreffer under opholdet i en havn.

Assurandørens omkostninger ved skadens fastsettelse og erstatningens beregning erstattes uavhengig av franchisen.

7. Provenyer og dekningskrav.

Beløp som vinnes inn ved avhendelse av beskadigede gjenstander, eller som blir betalt til dekning av skaden av en tredjemann, godskrives assurandøren og den sikrede efter forholdet mellem den del av skaden som assurandøren erstatter, og den del som den sikrede i henhold til franchisebestemmelsene og fradragsreglene selv skal bære.

§ 77.

Fradragsregler m. v. ved beregning av erstatning for partikulære kaskoskader.

I. Almendelige bestemmelser.

a. Alderens beregning.

Når fradragene beregnes efter alder, regnes alderen hvor annet ikke er bestemt, fra begynnelsen av den måned da skibet første gang gikk i fart. Hvis hovedmaskineriet eller hovedkjeler blir utskiftet, regnes dog det nye maskineris alder fra begynnelsen av den måned da det begynte å virke, og den nye kjeles alder fra begynnelsen av den måned da den blev tatt i bruk.

Alderen regnes til den dag reparasjonen blir påbegynt. Når erstatningen i henhold til § 75, 3, siste avsnitt, beregnes på grunnlag av taksten, regnes alderen til den dag da reparasjonen kunde være påbegynt.

b. Maling og cementvaskning.

Maling av bunn erstattes med fradrag av $\frac{1}{6}$ for hver måned som er forløpet siden bunnen sist blev malt.

For annen maling, derunder beltemaling, samt cementvaskning, fradras $\frac{1}{3}$.

c. Erstatning med fradrag av $\frac{1}{3}$.

Forsåvidt annen bestemmelse ikke er truffet i denne paragraf eller i § 76, erstattes skaden med fradrag av $\frac{1}{3}$.

d. Ekstrafradrag når skaden er opstått ved støtning mot eller berøring med is

Hvis skaden er opstått ved støtning mot eller berøring med is — sammenstøt med isfjell i rum sjø undtatt — fratrekkes $\frac{1}{4}$ i det beløp assurandøren efter reglene i denne paragraf eller i § 76 skal erstatte. (Se dog II, B, a, 2.)

e. Når der anskaffes brukte gjenstander.

Når der anskaffes brukte gjenstander istedenfor gjenstander som er gått tapt eller blitt beskadiget, nedsettes fradraget med det beløp som er spart for assurandøren.

II. Særlige bestemmelser.

A. Skrog.

Master og stående rigg, lossebommer, dekkshus, pullerter, halegatt, skanseledning, lukekarmer og luker av jern eller stål som er festet til lukekarmen, samt ror med rorstamme og kvadrant regnes med til skroget, og erstattes efter de regler som gjelder for skrogskaader.

1. Jern- og stålskiber.

a. Jern- og stålarbeide, inkl. cementering.

Alder inntil 15 år	intet fradrag.
» 15—23 »	$\frac{1}{6}$
» over 23 »	$\frac{1}{3}$

Utgiftene ved å rette bøiet jern og stål, og arbeidsomkostningene ved å ta det ut og sette det på plass igjen, erstattes uten fradrag.

b. Trearbeide o. l.

Alder inntil 5 år	intet fradrag.
» 5—10 »	$\frac{1}{6}$
» over 10 »	$\frac{1}{3}$

Utgiftene ved avrivning og gjeninnsettelse av treverk som må fjernes av hensyn til et reparasjonsarbeide, og som ikke fornyes, erstattes med fradrag som for reparasjonen bestemt.

For drivning av tredekk gjelder reglene i punkt 2, b.

2. Tre- og kompositskiber.

a. Almindelige fradragsregler.

Alder inntil 4 år	intet fradrag.
» 4—8 »	$\frac{1}{6}$
» over 8 »	$\frac{1}{3}$

Utgiftene ved å rette bøiet jern og stål, og arbeidsomkostningene ved å ta det ut og sette det på plass igjen, erstattes uten fradrag.

b. Drivning av skrog og dekk.

Drivningens alder inntil 1 år	intet fradrag.
—»— 1—3	$\frac{1}{3}$
—»— over 3 »	ingen erstatning.

Alderen regnes fra begynnelsen av den måned, da skroget eller dekket sist blev fullstendig drevet.

Assurandøren erstatter kun drivning av de deler av skroget eller dekket som er blitt skadet ved havariet.

c. Reparasjon og fornyelse av tre- eller metallhud (ishud o. l.)

Hudens alder inntil 1 år	intet fradrag.
--------------------------	----------------

—»—	1—4 »	$\frac{1}{3}$
-----	-------	---------------

—»—	over 4 »	ingen erstatning.
-----	----------	-------------------

Alderen regnes fra begynnelsen av den måned da huden blev påsatt.

B. Maskineri og inventar.

Til maskineri og inventar henregnes alt som ikke foran i litra A er henført til skrog (se dog litra C).

a. Almindelige fradragsregler.

1. Hvis skaden er en følge av at skibet er sunket, eller hvis den skyldes støtning, sammenstøt — derunder sammenstøt med isfjell i rum sjø —, jordskjelv, eksplosjon utenfor maskineriet eller brand:

Alder inntil 7 år	intet fradrag.
-------------------	----------------

»	7—15 »	$\frac{1}{6}$
---	--------	---------------

»	over 15 »	$\frac{1}{3}$
---	-----------	---------------

2. Hvis skaden skyldes andre årsaker enn dem som er nevnt i punkt 1, derunder støtning mot eller berøring med is:

Alder inntil 5 år	$\frac{1}{4}$
-------------------	---------------

»	5—10 »	$\frac{1}{3}$
---	--------	---------------

»	over 10 »	$\frac{1}{2}$
---	-----------	---------------

I disse fradrag er det i avsnitt I, d, nevnte ekstrafradrag innbefattet.

Fradragsreglene i punkt 2 skal også anvendes når skaden er opstått ved at propellen har slått mot løse flytende gjenstander.

b. Særlige fradragsregler.

1. Innbo og andre løsøre-gjenstander i lugarer, salonger, kahytter og lignende rum, dekketøi, serviser, spiseredskaper, kokeredskaper og annet utstyr i byssen, løse treluker, seil, presenninger, solseil og seilduksbetrekk, løpende rigg, trosser, wire og lignende gods, verktøi, fyrrister og løse redskaper i maskin- og fyrrum, radioutstyr, elektriske lamper og ledninger, slanger, karter, bøker, nautiske instrumenter, skrive- og regnemaskiner:

Alder inntil 1 år	intet fradrag.
-------------------	----------------

»	over 1 »	$\frac{1}{3}$
---	----------	---------------

2. For ankere beregnes intet fradrag, for ankerkjettinger $\frac{1}{6}$, når skibet er over 1 år gammelt.

c. Skade som ikke erstattes.

Assurandøren erstatter ikke:

Presenninger, fortøinings-, slepe- og lignende gods som beskadiges eller tapes, medmindre beskadigelsen eller tapet er en følge av at skibet er sunket, eller forårsaket ved sammenstøt med annet skib, brand, tyveri eller ved at godset er kommet i propellen.

Seil og solseil som bortføres eller beskadiges av vind eller sjø.

Båter som tapes eller beskadiges mens de henger utsyngt.

Båter og andre gjenstander som ligger på dekk, uten der å ha sin rette plass, og som bortføres eller beskadiges av vind eller sjø.

Båter og fangstredskaper som går tapt eller blir beskadiget, mens de anvendes til fangst eller fiske.

C. Reservegjenstander.

For ubrukte reservegjenstander som beskadiges eller tapes, beregnes intet fradrag.

§ 78.

Ansvar til tredjemann ved sammenstøt og støtning.

1. Hvis den sikrede blir holdt ansvarlig for skade som skibet har voldt ved sammenstøt med eller støtning mot skib eller annen gjenstand som tilhører en tredjemann, kan han med de begrensninger som nedenfor er nevnt, av kaskoassurandøren forlange erstattet det beløp han må betale til dekning av denne skade. Skade som er forårsaket ved støtning av gjenstander som befinner sig ombord i skibet, herunder dekkslast og båter som henger utsvingt i davidene, og likeledes skade som er forårsaket av anker og ankerkjetting, sidestilles med skade som skibet selv har voldt. I andre tilfelle er assurandøren ikke ansvarlig, når skaden er forårsaket av skibets tilbehør.

Bestemmelsene i foregående avsnitt finner tilsvarende anvendelse, når skaden er voldt av slepebåt som skibet benyttet, eller av fartøi som det hadde på slep, forsåvidt den sikrede efter almindelige sjørettsregler er ansvarlig for skaden. I siste tilfelle svarer assurandøren dog kun, når det ved forsikringens tegning er opgitt at skibet skulde anvendes til sleping.

Den sikrede kan enn videre kreve erstattet beløp som han må betale til dekning av skade på fremmed eiendom, når skaden er voldt ved sammenstøt eller støtning som er en følge av foranstaltninger som skibet eller en tredjemann har satt i verk for å undgå en begivenhet som efter reglene i de foregående avsnitt vilde ha medført ansvar for assurandøren.

For det ansvar som er omhandlet i denne paragraf, gjelder forsikringen «uten ansvar for de første kr. 200 for hvert enkelt skadetilfelle».

2. Den sikredes ansvar for skade på person eller for skade på skibets egen ladning eller på andre gjenstander som befinner sig ombord, omfattes ikke av forsikringen.

Forsikringen omfatter heller ikke ansvar som den sikrede måtte pådra sig overfor tidsbefraktetere eller andre, hvis interesser er knyttet til skibet, eller ansvar som den sikrede efter særlig avtale med en tredjemann måtte ha overtatt (jfr. punkt 1). Erstatning som den sikrede må betale til dekning av skade som skibet har voldt ved støtning mot kaier eller brygger som anløpes, eller ved sammenstøt med lekter eller slepebåt som det benytter, eller med fartøi som det sleper, faller således kun inn under forsikringen, forsåvidt den sikrede efter almindelige sjørettsregler er ansvarlig for skaden.

Ansvar for skade som er voldt på annen måte enn ved støt eller

berøring, omfattes ikke av forsikringen, selv om skaden står i årsaksforbindelse med et sammenstøt eller en støtning som efter reglene i denne paragraf begrunner ansvar for assurandøren. Beløp som den sikrede må betale til dekning av skade som er forårsaket ved at olje eller andre stoffer er lekket ut som følge av en grunnstøtning, eller ved at last er pumpet ut eller kastet overbord for å få skibet av grunnen, eller ved at propellen har satt vannet i bevegelse under arbeidet med at bringe skibet flott, kan således ikke kreves erstattet med hjemmel i denne paragraf.

3. Har assurandøren erklært sig villig til å anerkjenne et erstatningskrav som en tredjemann har reist, må den sikrede selv bære omkostningene, hvis han vil ha ansvarsspørsmålet prøvet ved domstolene. Blir assurandørens ansvar begrenset gjennom prosessen, skal han dog bære sin forholdsmessige andel av omkostningene. I andre tilfelle kan den sikrede kreve omkostningene erstattet efter reglene i § 36.

4. Hvis skaden har rammet den sikredes egen eiendom, f. eks. et annet skib som tilhører ham, svarer kaskoassurandøren overfor den sikrede, som om den skadede gjenstand hadde tilhørt en tredjemann.

VI.

Klausuler for Kaskoforsikring.

§ 79.

„På beholden ankomst“.

Assurandørens ansvar ophører i det øieblikk skibet har kastet anker eller er blitt fortøiet på sedvanlig anker- eller fortøiningsplass på bestemmelsesstedet.

Assurandøren er kun ansvarlig, når skibet forut for det i 1ste avsnitt nevnte tidspunkt er forlist, jfr. § 70, A, eller kondemnert, jfr. § 70, B, eller abandonnert i henhold til bestemmelsene i §§ 71 eller 72.

For felleshavaribidrag og for omkostninger og opofrelser som faller inn under bestemmelsene i § 36, 1ste punktum, er assurandøren ikke ansvarlig (se dog § 70, C, b). Denne bestemmelse medfører ingen begrensning i assurandørens rett til å søke å bjerge et forulykket skib på egen bekostning (se § 67).

§ 80.

„Kun mot totalforlis“.

(„K. m. t.“, pl. § 80).

Assurandøren er kun ansvarlig når skibet er forlist, jfr. § 70, A, eller kondemnert, jfr. § 70, B, eller abandonnert i henhold til bestemmelsene i §§ 71 eller 72.

For felleshavaribidrag og for omkostninger og opofrelser som faller inn under bestemmelsene i § 36, 1ste punktum, er assurandøren kun ansvarlig, når der var overhengende fare for at et totalforlis skulde inntreffe da opofrelsene fant sted, eller da redningsforanstaltningene blev satt i verk. For flytningsomkostninger svarer assurandøren overensstemmende med reglene i § 70, C, b.

§ 81.

„Uten ansvar for beskadigelse som ikke er forårsaket ved et strandingstilfelle“.

(„Strandingsklausul“, pl. § 81.)

For beskadigelse og for de videre følger av en beskadigelse er assurandøren kun ansvarlig, når beskadigelsen er forårsaket ved og opstått under et strandingstilfelle (se dog siste avsnitt).

Et strandingstilfelle foreligger når skibet er strandet, når det er støtt på grunn under slike forhold at det kun kan komme av ved usedvanlige foranstaltninger, når det er sunket eller satt på grunn for ikke å synke, når det er kantret slik at det ligger med mastene i vannet eller med kjølen op, når det er støtt sammen med annet skib eller isfjell, og når der er opstått brand ombord eller eksplosjon utenfor maskineriet.

Bestemmelsene i denne paragraf medfører ingen begrensning i assurandørens ansvar for totaltap.

VII.

Andre forsikringer som er knyttet til skib.

§ 82.

Hvor intet annet er bestemt eller forutsatt, finner forskriftene i dette kapitel — derunder bestemmelsene om forlengelse av forsikringen i § 60, 1ste avsnitt — tilsvarende anvendelse ved andre forsikringer som er knyttet til skib.

Bestemmelsene i §§ 62—64 finner også tilsvarende anvendelse ved forsikringer som er knyttet til gods, når forsikringen er tegnet av eller til fordel for rederiet eller nogen som med hensyn til rådigheten over skibet står i en lignende stilling som en reder.

KAPITEL XVII.

Forsikring av varer, forventet fortjeneste, prisstigning og provisjon, og av fraktforskudd som ikke skal betales tilbake.

1. VAREFORSIKRING.

I.

Forsikringsverdi. Særlige regler om enkelte varesorter. Forsikring av flere varepartier under ett og serieforsikring.

§ 83.

Forsikringsverdien.

Varenes forsikringsverdi er deres almindelige verdi på avskibningsstedet ved forsikringens begynnelse, med tillegg av forsikringspremier, skibningsomkostninger og frakt som er endelig forutbetalt eller som skal betales uten hensyn til om transporten blir fullført.

Frakt som kun skal betales hvis varene kommer frem, og toll og omkostninger på bestemmelsesstedet, kan forsikres sammen med varene eller for sig. Selv om de her nevnte utgifter er forsikret sammen med varene, skal forsikringen dog for disse utgifters vedkommende behandles som om de var forsikret for sig (jfr. § 96).

§ 84.

Visse slags varer og gjenstander som kun forsikres efter særlig avtale.

Hvis der ikke er truffet uttrykkelig avtale i motsatt retning, omfatter forsikringen ikke penger, verdipapirer, edle metaller, juveler, smykker, kunstverker, oldsaker, levende dyr, ildsfarlige, eksplosive eller etsende stoffer som nafta, rå petroleum, kalsiumkarbid, krutt, nitroglyserin, dynamitt, ulesket kalk o. l.

§ 85.

Forsikring av flere varepartier under ett. Serieforsikring.

1. Når en forsikring omfatter flere forskjellige varepartier som kan skilles ut fra hinannen efter merker eller andre kjennetegn som er anført i polisen, betraktes hvert parti som forsikret for sig, hvis der er fastsatt særskilte forsikringssummer eller takster for de enkelte partier. Det samme gjelder, hvis varepartiene er forsikret på forskjellige betingelser.

2. Er der truffet avtale om, at et ensartet vareparti skal inndeles i serier efter merker, nummer eller stykketall, betraktes hver serie som forsikret for sig. Skal serieinndelingen foretas ved lossingen, er den kun bindende for assurandøren, når den er gjennomført på betryggende måte, efter hvert som lossingen skrider frem.

Hvis serieinndelingen vil føre til, at erstatningen blir mindre enn den vilde ha været, om varene ikke var inndelt i serier, skal den settes ut av betraktning ved erstatningsoppgjøret, forsåvidt annen avtale ikke er truffet.

3. Når det i polisen kun er anført, at forsikringen omfatter et bestemt antall kolli, kommer reglene i denne paragraf ikke til anvendelse. Dette gjelder, selv om de enkelte stykkers verdi fremgår av polisen.

II.

Forsikringens varighet. Lektring og fløtning.

§ 86.

1 a. Ansaret begynner i det øieblikk varene på avskibningsstedet blir levert til skibet, eller til nogen som tar imot dem på skibets vegne. Dog trer forsikringen tidligst i kraft ved dagsskiftet 10 dager før skibet var ventet til stedet. Den dag skibet var ventet, teller med ved fristens beregning. Forsikringen omfatter ikke i noget tilfelle mere enn de første 20 dagers lagring på avskibningsstedet, regnet fra og med den dag ansaret begynte å løpe.

b. Ansvar et ophører efter hvert som varene på bestemmelsesstedet blir avhentet av mottageren eller av nogen som tar imot dem på hans vegne. Hvis mottageren ikke er å finne, eller hvis han nekter å overta varene, ophører ansvar et i det øieblikk varene blir deponert eller solgt av skibsføreren overensstemmende med gjeldende sjørettsregler. Dog løper forsikringen i alle tilfelle senest ut kl. 24 den 5te dag efter at varepartiet blev utlosset fra skibet. Fristen regnes fra og med lossingsdagen. Hvis lossingen ikke blir iverksatt med tilbørlig hurtighet, ophører ansvar et senest kl. 24 den 5te dag efter at varepartiet burde ha været utlosset, medmindre forsinkelsen ikke kan tilregnes den sikrede.

Hvis varene blir losset underveis og sendt videre med et annet skib, kommer bestemmelsene i § 94, jfr. § 92, til anvendelse.

2. Nødvendig eller sedvanemessig lektring på avskibnings- eller bestemmelsesstedet under lastning og lossing er innbefattet i forsikringen. Hvis varene blir lagret i lekter, bærer assurandøren ikke ansvar et i det tidsrum lagringen omfatter; denne bestemmelse kommer også til anvendelse, for såvidt varene under lastningen eller lossingen har ligget unødige lenge i lekter. Reglene i dette avsnitt medfører ingen utvidelse av de frister som er fastsatt i punkt 1.

Når varer som er bragt til avskibningsstedet i lekter, blir innlastet fra lekteren, begynner ansvar et efter hvert som varene skilles fra lekteren.

Hvis gods blir bragt til skibet ved fløtning, begynner ansvar et efter hvert som godset kommer innenfor skibssiden. Blir det ført fra skibet ved fløtning, ophører ansvar et efter hvert som godset kommer utenfor skibssiden.

3. Bestemmelsene i denne paragraf medfører ingen begrensning i den sikredes plikt til å godtgjøre, at skaden er inntruffet innenfor det tidsrum forsikringen har omfattet (jfr. § 45).

III.

Ansvar et s omfang.

§ 87.

Ansvar et s omfang, når særlig avtale ikke er truffet.

Når annen avtale ikke er truffet, er varene forsikret «uten ansvar for beskadigelse, som ikke er forårsaket ved et strandingstilfelle».

Levende dyr er forsikret «uten ansvar for beskadigelse og død, som ikke er forårsaket ved et strandingstilfelle».

(Smlgn. § 101.)

§ 88.

Når varene er beskadiget ved forsikringens begynnelse.

Forsikring som gjelder en fortsettelse av en tidligere transport eller en returtransport.

1. Når varene ved forsikringens begynnelse er beskadiget, og skadens art og omfang ikke er fastslått ved rettslig skjønn før forsikringen trådte i kraft, er de forsikret «uten ansvar for beskadigelse» — jfr. § 100 —, medmindre assurandøren ved avtalens avslutning har fått opplysning om forholdet. Dog svarer assurandøren på grunnlag av de avtalte betingelser, hvis det er fullt på det rene, at en beskadigelse som varene har lidt i forsikringstiden, vilde være inntruffet og ha fått det samme omfang, selv om de hadde været uskadte ved forsikringens begynnelse. Hvis varene er gått tapt eller blitt beskadiget, og assurandøren er ansvarlig for skaden, beregnes erstatningen på grunnlag av varenes forsikringsverdi i beskadiget stand. Forsikringsverdien skal fastsettes ved rettslig eller privat skjønn, optatt på den sikredes bekostning (jfr. § 95, 1).

2. Hvis den transport forsikringen gjelder, er en fortsettelse av en tidligere sjø- eller landtransport, eller hvis den er en returtransport, og forsikringstageren ikke har gitt opplysning om dette ved avtalens avslutning, er varene forsikret «uten ansvar for beskadigelse» (jfr. § 100). Assurandøren er heller ikke ansvarlig for varer som mangler i de enkelte kolli. Dog svarer assurandøren på grunnlag av de avtalte betingelser, hvis det er fullt på det rene, at skaden må være inntruffet i forsikringstiden, og at den ingen årsaksforbindelse har med skader som er inntruffet før forsikringen begynte.

§ 89.

Skade som er en følge av varenes naturlige beskaffenhet.

Utilstrekkelig eller mangelfull innpakning.

Den ordinære transportrisiko.

Assurandøren svarer ikke for skade som alene er en følge av varenes naturlige beskaffenhet, f. eks. skade ved indre bedervelse, selvantendelse, svinn, smeltning, rust o. l., eller for skade som skyldes utilstrekkelig eller mangelfull innpakning, og heller ikke for skade som er forårsaket ved svedning i skibsrømmet eller ved den almindelige håndtering av varene under lastning og lossing, eller ved lignende forhold under transporten.

Hvis uskadte varer blir beskadiget på grunn av forsinkelse, er assurandøren ikke i noget tilfelle ansvarlig, medmindre varene som følge av havari, eller beslagleggelse, oppbringelse eller lignende inngrep som faller inn under forsikringen, har hatt et sammenhengende opphold av minst 2 måneders varighet underveis.

§ 90.

Forsikring av flytende varer.

Sedvanlig lekkasje erstattes ikke. For usedvanlig lekkasje og for beskadigelse av flytende varer eller av deres emballasje med utstyr og tilbehør, svarer assurandøren kun, når de i strandingsklausulen nevnte

betingelser er til stede (jfr. § 101), eller når skaden er forårsaket ved at varene er losset i nødhavn på grunn av et havari som skibet har været utsatt for, eller ved at varene underveis som følge av havari, eller beslagleggelse, opbringelse eller lignende inngrep som faller inn under forsikringen, har hatt et sammenhengende opphold av minst 2 måneders varighet.

Den sedvanlige lekkasje som skal trekkes fra ved erstatningens beregning, selv om der også er inntruffet en usedvanlig lekkasje, settes til 3 % av innholdet når varene sendes i flasker eller beholdere av glass eller metall, eller i metalltanker, og ellers til 5 %.

Bestemmelsene om ansvaret for lekkasje og beskadigelse i denne paragraf kommer til anvendelse, forsåvidt der ikke er truffet uttrykkelig avtale om at lekkasje og beskadigelse skal erstattes efter andre regler.

§ 91.

Dekkslast.

1. Forsåvidt annen avtale ikke er truffet, er assurandøren kun i følgende tilfelle ansvarlig for beskadigelse og tap av varer, som er transportert på dekk:

a) Når varene er gått tapt som følge av skibets totalforlis, jfr. § 70, A, eller som følge av at skibet er forsvunnet, eller forlatt av mannskapet i åpen sjø. I de to siste tilfelle finner bestemmelsene i § 71 tilsvarende anvendelse (jfr. § 93).

b) Når varene er gått tapt eller blitt beskadiget ved brand som ikke er begynt i dekkslasten, eller ved foranstaltninger som er truffet for å bringe skibet flott efter en grunnstøtning eller stranding, og når de er holdt tilbake ved forføining av statsmakter, eller når de er tatt av sjørøvere. I de to siste tilfelle finner bestemmelsene i § 72 tilsvarende anvendelse (jfr. § 93).

2. Har skibet tatt varene på dekk uten den sikredes vitende eller samtykke, svarer assurandøren efter forsikringsavtalens bestemmelser for rumslast, men han har krav på tilleggspemie. Den sikrede er forpliktet til å underrette assurandøren så snart han får kjennskap til forholdet. Hvis han uten forsvarlig grunn har latt være å gi underretning som nevnt, svarer assurandøren kun overensstemmende med reglene i punkt 1.

(Om fellehavari, se § 35, 6, a.)

§ 92.

Når varene blir transportert med et annet skib enn det som skulde være benyttet.

Med de undtagelser som følger av bestemmelsene i 2net avsnitt faller forsikringen bort, hvis varene blir sendt fra avskibningsstedet med, eller hvis de blir overført til et annet skib enn det som skulde ha besørget transporten. Hvis forsikringen i første tilfelle var begynt, vedvarer ansvaret med den begrensning som følger av regelen i § 86, 1, a, siste punktum, inntil det blev bestemt, at varene ikke vilde bli sendt med

det skib som skulde ha besørget transporten; i siste tilfelle ophører ansvaret efterhånden som varene blir losset fra det første skib.

Bestemmelsene i foregående avsnitt kommer ikke til anvendelse, hvis det må antas at assurandøren vilde ha overtatt eller vedstått forsikringen på de avtalte vilkår og med uforandret gjenforsikring, om han på forhånd hadde hatt kjennskap til den endring i transporten, som har funnet sted. Forsikringen vedvarer også, når transporten er endret uten den sikredes vitende eller samtykke, og likeledes når forandringen har funnet sted av hensyn til en fare som forsikringen omfatter. Når transporten er endret uten den sikredes vitende eller samtykke, har assurandøren krav på tilleggspremie som i § 27, B bestemt, forsåvidt risikoen er øket, og den sikrede er forpliktet til å underrette assurandøren, så snart han får kjennskap til forandringen. Hvis han uten forsvarlig grunn har latt være å gi underretning som nevnt, svarer assurandøren bare i den utstrekning det godtgjøres, at skaden ingen årsaksforbindelse har med nogen økning i risikoen som forandringen har medført, og assurandøren kan si op avtalen med 3 dagers varsel (smlgn. § 25, 2net avsnitt i. f.).

IV.

Assurandørens erstatningsansvar.

§ 93.

Totaltap. Tap av en del av varene.

Den sikrede har rett til å kreve erstatning for totaltap, når varene er gått til grunne som følge av en årsak som forsikringen omfatter, eller når de på annen måte er gått tapt for den sikrede ved en begivenhet som assurandøren svarer for, uten at der er nogen utsikt til at han vil få dem tilbake, navnlig når de som følge av et erstatningstilfelle er ødelagt i sin opprinnelige beskaffenhet, redningsløst sunket, eller kommet i en slik stilling, at de ikke kan bjerges eller bringes til rette. Hvis det skib som har varene ombord, er forsvunnet eller forlatt av mannskapet i åpen sjø, eller hvis varene er holdt tilbake ved forføining av statsmakter eller berøvet den sikrede ved et rettsstridig inngrep, finner bestemmelsene i §§ 71 og 72 tilsvarende anvendelse (abandon).

Hvis en del av varene er gått tapt eller unddratt den sikrede, og de i første avsnitt nevnte betingelser er til stede, kan han kreve utbetalt den andel av forsikringssummen, som faller på disse varer.

Ved erstatningens utbetaling er den sikrede forpliktet til å overdra de varer han har fått erstatning for, eller det som måtte være igjen av dem, til assurandøren overensstemmende med reglene i § 47.

§ 94.

Når transporten oppgis eller avbrytes.

Bestemmelsene i denne paragraf kommer til anvendelse når varene før innlastningen blir utsatt for en beskadigelse som assurandøren er ansvarlig for — se § 86, 1, a —, eller når de på grunn av en erstatnings-

messig beskadigelse eller uten hjemmel i fraktavtalen er losset på et annet sted enn bestemmelsesstedet, og likeledes når skibet midlertidig eller for godt må avbryte sin reise som følge av havari, eller beslagleggelse, opbringelse eller lignende inngrep som har funnet sted efter at varene var innlastet, og som faller innenfor vareforsikringens ramme.

1. Retten til å treffe bestemmelse om, hvorvidt varene skal sendes frem eller selges på stedet.

Assurandøren har rett til å treffe bestemmelse om, i hvilken utstrekning varene skal sendes frem eller selges på stedet. Dog kan han ikke forlange at varene skal sendes frem, hvis den sikrede erklærer sig villig til å gå med på, at det sted hvor varene befinner sig, skal betraktes som bestemmelsessted, og at erstatningen skal beregnes efter reglene i § 95.

2. Assurandørens ansvar, når varene blir sendt frem.

Forsåvidt varene blir sendt frem til bestemmelsesstedet, bærer assurandøren ansvaret overensstemmende med forsikringsavtalens betingelser. Hvis det ved rettslig eller privat skjønn — jfr. § 95, 1 — er fastslått, at varene eller en del av dem bør selges på stedet, fordi det må antas at de vil bli beskadiget eller ta ytterligere skade som følge av det videre ophold og av transporten til bestemmelsesstedet, svarer assurandøren dog uavhengig av forsikringsavtalens betingelser for denne skade, hvis varene på hans forlangende blir sendt frem.

Når varene er ankommet til bestemmelsesstedet, skal de skader assurandøren er ansvarlig for, erstattes efter reglene i § 95. Dessuten erstattes nødvendige ekstrautgifter som den sikrede måtte ha hatt til lossing og opbevaring av varene på det sted hvor transporten blev avbrutt, og mulige merutgifter som fremsendelsen har medført, medmindre omkostningene er anvendt for å avverge eller begrense skader som assurandøren ikke er ansvarlig for.

3. Assurandørens ansvar når varene blir solgt på stedet.

Assurandøren er ansvarlig for nødvendige ekstrautgifter som den sikrede har hatt til lossing, opbevaring og salg av varene, medmindre omkostningene er anvendt for å avverge eller begrense skader, som forsikringen ikke omfatter. Assurandøren svarer enn videre for det tap som den sikrede måtte lide ved salget (se dog punkt 1, siste punktum og nedenfor litra c). Erstatningen beregnes efter følgende regler:

a) Blir varene solgt i uskadt stand, kan den sikrede kreve erstattet forskjellen mellem forsikringssummen og det nettobeløp varene utbringer ved salget, efter at frakt, toll og erstatningsmessige omkostninger er dekket (se dog §§ 19 og 20). Det samme gjelder hvis varene blir solgt i beskadiget stand, når assurandøren er ansvarlig for skaden. Er det bare en del av varene som blir solgt, skal den andel av forsikringssummen som faller på de solgte varer, legges til grunn ved erstatningens beregning.

b) Hvis varene blir solgt i beskadiget stand, og assurandøren *ikke* er ansvarlig for skaden, skal varenes verdi på stedet i uskadt stand fast-

settes ved rettslig eller privat skjønn — jfr. § 95, 1 —, og den sikrede kan kreve erstattet forskjellen mellom forsikringssummen og det beløp varene er verdsatt til i uskadt stand, fratrullet frakt, toll og erstatningsmessige omkostninger (se dog §§ 19 og 20); omkostninger som er anvendt for å avverge eller begrense skaden, er assurandøren ikke ansvarlig for i det tilfelle som her er nevnt (se dette punkts 1ste avsnitt). Er det bare en del av varene som blir solgt, skal den andel av forsikringssummen som faller på de solgte varer, legges til grunn ved erstatningens beregning.

c) Hvis varene blir solgt for å avverge eller begrense en skade, som forsikringen ikke omfatter, skal den sikrede selv bære det tap han måtte lide ved salget, og alle omkostninger som er anvendt for å avverge eller begrense skaden, derunder utgiftene ved salget. Assurandøren erstatter således i dette tilfelle kun nødvendige ekstraavgifter til lossing og oppbevaring av varene, for såvidt omkostningene ikke er anvendt i øiemed som nevnt (se dette punkts 1ste avsnitt).

4. Den sikredes rett til å kreve erstatning efter reglene om totaltap.

Hvis skibet er forlist eller kondemnert, men varene er i behold, kan den sikrede kreve erstatning efter reglene om totaltap — se § 93 —, når der er gått 3 måneder uten at det har været mulig å få sendt varene fra stedet. Blir skibet kondemnert i havn, løper fristen fra og med den dag det endelige kondemnasjonsskjønn blev avgitt. Ellers regnes fristen fra og med den dag bjergningen av varepartiet blev avsluttet. Blir avsendelsen av varene hindret av årsaker som forsikringen ikke omfatter, løper fristen ikke så lenge hindringen vedvarer. Hvis det er ishindringer som er årsaken til, at varepartiet ikke har kunnet sendes fra stedet efter skibets forlis eller kondemnasjon, inntreter retten til å kreve erstatning for totaltap tidligst 1 måned efter at farvannet igjen er blitt åpent for skibsfart.

Har varene lidt skade som forsikringen ikke omfatter, skal denne skade takseres ved rettslig eller privat skjønn — se § 95, 1 —, og skadebeløpet går til avdrag i erstatningen.

5. Felleshavariomkostninger.

Forsåvidt omkostninger som faller inn under bestemmelsene i denne paragraf, skal fordeles i felleshavari, gjelder de almindelige regler i § 35, 1.

6. Forsikringens ophør når varene blir solgt og assurandørens ansvar for salgssummens betaling.

Når varer blir solgt i henhold til bestemmelsene i denne paragraf, ophører forsikringen ved salget.

Hvis den sikrede med assurandørens samtykke har gitt henstand med salgssummens betaling, kan han i de tilfelle som er nevnt i punkt 3, a og b, kreve dekning hos assurandøren, for såvidt det er på det rene at han ikke vil få beløpet inn hos kjøperen.

§ 95.

Erstatning for beskadigelse, når varene er kommet frem til bestemmelsesstedet.

1. Hvis varene har lidt en skade, som assurandøren er ansvarlig for, og de er kommet frem til bestemmelsesstedet, skal varenes almindelige verdi på stedet såvel i ubeskadiget som i beskadiget stand fastsettes ved rettslig, eller når partene er enige om det, ved privat skjønn. Dog er assurandøren berettiget til å forlange, at verdien i beskadiget stand skal bestemmes ved salg. Dette gjelder selv om der er holdt skjønn. Salget skal skje ved offentlig auksjon eller ved autorisert varemegler efter assurandørens valg, og bruttosalgsbeløpet legges til grunn ved den i neste avsnitt nevnte beregning. For salgssummens betaling er assurandøren ansvarlig overensstemmende med reglene i § 94, 6, 2net avsnitt, i de tilfelle som her er nevnt.

Assurandøren erstatter så mange prosent av forsikringssummen, som differensen mellom varenes verdi i beskadiget og ubeskadiget stand utgjør av verdien i ubeskadiget stand (se dog § 20). Hvis varenes verdi på stedet i ubeskadiget stand er lavere enn deres forsikringsverdi, nedsettes erstatningen efter forholdet mellom de to verdier, forsåvidt den sikrede ikke godtgjør, at han hadde solgt varene for et beløp som betinger en høiere erstatning. Bestemmelsene i foregående punktum skal også anvendes, når den sikrede er berettiget til å kreve erstatning efter reglene om totaltap (smlgn. § 93). Omkostninger ved salg som er skjedd på assurandørens forlangende, og andre særhavarikomkostninger erstattes særskilt overensstemmende med reglene i § 36.

Når varenes verdi skal bestemmes ved privat skjønn, opnevner hver av partene snarest mulig en skjønnsmann. Hvis skjønnsmennene ikke enes om verdsettelsen, eller om besvarelsen av spørsmål som blir dem forelagt, skal de opnevne en opmann. Blir de ikke enige om hvem som skal være opmann, skal han opnevnes av notarius publicus på stedet, eller i utlandet av den norske konsul. Dog kan opnevnelsen også skje på annen måte, hvis skjønnsmennene er enige om fremgangsmåten, men loddtrekning må ikke anvendes. Når besiktigelsen finner sted i utlandet, og den sikrede ikke har nogen representant på stedet, er skibets fører berettiget til med bindende virkning for ham å samtykke i, at der skal holdes privat skjønn, og til å opnevne skjønnsmann.

2. Hvis bare en del av varene er beskadiget, er den sikrede forpliktet til såvidt mulig å skille de beskadigede og de ubeskadigede varer fra hinannen. De beskadigede varers verdi i beskadiget og ubeskadiget stand fastsettes, og skadeprosenten beregnes efter reglene i punkt 1. Den andel av forsikringssummen som faller på de beskadigede varer, legges til grunn ved erstatningens beregning, forsåvidt annet ikke følger av bestemmelsene i punkt 1, 2net avsnitts 2net og 3dje punktum. For omkostningene svarer assurandøren som i punkt 1 bestemt.

Erstatningsansvaret ved forsikring av „frakt, toll og omkostninger på bestemmelsesstedet.“

§ 96.

1. Ved forsikring som gjelder «frakt, toll og omkostninger på bestemmelsesstedet», kan den sikrede ingen erstatning kreve, hvis varene ikke kommer frem.

2. Er varene kommet frem til bestemmelsesstedet, kan den sikrede under de i § 95 nevnte forutsetninger kreve erstattet den samme prosent av forsikringssummen som vareassurandøren i henhold til § 95, 1, 2net avsnitts 1ste punktum skal erstatte (se dog § 20, og bestemmelsene i de to neste avsnitt).

Hvis varenes verdi på bestemmelsesstedet i ubeskadiget stand er lik eller mindre enn deres forsikringsverdi, kan den sikrede ingen erstatning kreve. Hvis det beløp frakten, tollen og omkostningene utgjør, er større enn differansen mellom varenes verdi på stedet i ubeskadiget stand og deres forsikringsverdi, erstattes den i 1ste avsnitt nevnte prosentsats av denne differanse (se dog § 19). Bestemmelsen i foregående punktum finner tilsvarende anvendelse, når den sikrede er berettiget til å kreve erstatning efter reglene om totaltap (smlgn. § 93). Hvis den sikrede godtgjør at han hadde solgt varene for et beløp som er høiere enn deres verdi på stedet i ubeskadiget stand, legges salgssummen til grunn istedenfor verdien i ubeskadiget stand i de tilfelle som er omhandlet i dette avsnitt.

Hvis den sikrede som følge av erstatningstilfellet blir fritatt for å betale noget beløp som er dekket ved forsikringen, eller hvis utgifter som forsikringen omfatter, av annen grunn faller bort, skal der ved erstatningens beregning gjøres fradrag for de besparte beløp, således at ansvaret blir begrenset til det virkelige tap den sikrede har lidt på de utgifter forsikringen dekker.

Hvis det bare er en del av varene som er beskadiget, skal den andel av forsikringssummen som faller på disse varer, legges til grunn ved erstatningens beregning, forsåvidt annet ikke følger av bestemmelsene i de to foregående avsnitt.

§ 97.

Assurandørens ansvar, når forsikringen også omfatter krigsfare, og krig bryter ut efter forsikringens tegning.

Når forsikringen også omfatter krigsfare, og krig bryter ut efter forsikringens tegning, gjelder følgende regler:

Hvis skibet er eller kommer i havn, og den sikrede har anledning til å få rådighet over varene, skal han snarest mulig varsle assurandøren, såfremt varene kan bli utsatt for krigsfare på den videre reise. Assurandøren har i tilfelle rett til å treffe bestemmelse om, hvad der skal gjøres med varene. Han må ta sin beslutning uten ugrunnet opphold. Forlanger assurandøren at varene skal selges på stedet, kan den sikrede kreve erstatning efter reglene i § 94, 3. Blir varene på assurandørens forlangende sendt frem ad en annen rute, eller på annen måte enn oprinnelig forutsatt,

er han ansvarlig for følgene av den endring i risikoen som dette medfører, og han må erstatte de nødvendige ekstraomkostninger som påløper, men for øvrig svarer assurandøren på grunnlag av forsikringsavtalens betingelser. Er varene ikke solgt eller sendt fra stedet innen 2 måneder regnet fra og med den dag assurandøren mottok varselet, kan den sikrede kreve erstatning etter reglene om totaltap.

Har den sikrede uten forsvarlig grunn latt være å gi varsel som i foregående avsnitt bestemt, svarer assurandøren ikke for skader som kunde være undgått, hvis han hadde fått anledning til å gripe inn.

Bestemmelsene i denne paragraf kommer ikke til anvendelse, hvis det ved forsikringens tegning var utsikt til at krigen vilde bryte ut.

§ 98.

Om konnossements- og fraktklausulers betydning for assurandørens erstatningsansvar.

Klausuler som er inntatt i konnossementet eller fraktavtalen medfører ingen innskrenkning i vareassurandørens erstatningsansvar, forsåvidt klausulene må ansees som sedvanlige i vedkommende fart. Når annen avtale ikke er truffet, kan denne bestemmelse dog ikke påberopes av den sikrede overfor særlige begrensninger i ansvaret som er gjennomført i forsikringsbetingelsene (se navnlig § 86, 2, § 91, 2 og § 92).

V. Klausuler for vareforsikring.

§ 99.

„Kun mot totaltap som ikke er en følge av beskadigelse.“

(„K. m. t.“, pl. § 99).

Assurandøren er kun ansvarlig, når det vareparti forsikringen gjelder, er gått totalt tapt, eller når det er abandonnert, jfr. § 93, 1ste avsnitt. Selv om varene er gått totalt tapt, er assurandøren dog ikke ansvarlig, når totaltapet er en følge av beskadigelse, f. eks. når varene er fullstendig ødelagt i sin opprinnelige beskaffenhet; smeltning og brekkasje sidestilles med beskadigelse (jfr. § 100). Hvis varene er solgt på et annet sted enn bestemmelsesstedet, fordi det vilde ha medført uforholdsmessige ekstraomkostninger om de skulde være sendt frem, kan den sikrede i de tilfelle som er omhandlet i § 94, kreve erstatning overensstemmende med reglene i paragrafens punkt 3; som uforholdsmessige ansees ekstraomkostningene dog kun når det må antas, at de vilde ha oversteget varenes verdi på bestemmelsesstedet i uskadt stand.

For felleshavaribidrag og for omkostninger og opofrelser som faller inn under bestemmelsene i § 36, 1ste punktum, er assurandøren kun ansvarlig, når der var overhengende fare for at et erstatningsmessig totaltap skulde inntreffe da opofrelsen fant sted, eller da redningsforanstaltningene blev satt i verk.

§ 100.

„Uten ansvar for beskadigelse.“

(„U. a. f. b.“ pl. § 100).

Assurandøren svarer ikke for beskadigelse, og heller ikke for tap som er en følge av beskadigelse. Smeltning, brekkasje og svinn sidestilles med beskadigelse. Assurandøren er således ikke ansvarlig, selv om varene er fullstendig bedervet eller på annen måte ødelagt i sin oprinnelige beskaffenhet, og heller ikke når de er solgt eller kastet overbord av hensyn til en inntrådt eller befryktet beskadigelse, eller når de helt eller delvis er gått tapt ved smeltning.

For tap som ikke er en følge av beskadigelse, smeltning, brekkasje eller svinn, og for felleshavaribidrag, særhavariopofrelser og omkostninger svarer assurandøren etter planens almindelige regler.

§ 101.

„Uten ansvar for beskadigelse, som ikke er forårsaket ved et strandingstilfelle.“

(„Strandingsklausul“, pl. § 101).

1. For beskadigelse og for tap som er en følge av beskadigelse er assurandøren kun ansvarlig, når beskadigelsen er forårsaket ved et strandingstilfelle, og når dessuten de i punkt 2 nevnte betingelser er til stede.

Et strandingstilfelle foreligger, når skibet er strandet, når det er støtt på grunn eller har berørt grunn, når det er sunket eller satt på grunn for ikke å synke, når det er kantret slik at det ligger med mastene i vannet eller med kjølen op, når det er støtt sammen med annet skib, mot pir, brygge, is eller andre faste eller flytende gjenstander, og når der er opstått brand eller eksplosjon.

2. Når beskadigelsen ikke er forårsaket ved at skibet er sunket eller kantret, eller ved brand eller eksplosjon, er assurandørens ansvar betinget av, at beskadigelsen er en følge av skader som skibet bevislig har lidt ved strandingstilfellet. Selvantendelse i og eksplosjon av de varer forsikringen gjelder, omfattes ikke av forsikringen. Hvis ubeskadigede varer blir beskadiget på grunn av forsinkelse som skyldes et strandingsstilfelle, er assurandøren ansvarlig, når varene som følge av strandingsstilfellet har hatt et sammenhengende ophold av minst 2 måneders varighet underveis.

Smeltning, brekkasje og svinn sidestilles med beskadigelse.

For øvrig svarer assurandøren overensstemmende med reglene i § 100.

§ 102.

„Uten ansvar for beskadigelse, som ikke overstiger N. N. prosent.“

(„N. N. %“, pl. § 102).

For beskadigelse og for tap som er en følge av beskadigelse svarer assurandøren kun, når skadebeløpet uten tillegg av omkostninger overstiger den fastsatte prosent av forsikringsverdien; smeltning, svinn og brekkasje sidestilles med beskadigelse (jfr. § 100).

Hvis gjenstander som omfattes av forsikringen er gått tapt, og tapet ikke skyldes beskadigelse, smeltning, svinn eller brekkasje, regnes tapet ikke med når det skal avgjøres, om en skade er gjenstand for erstatning etter regelen i 1ste avsnitt, men hvis beskadigelsen overstiger den fastsatte prosent, skal også tapet erstattes, selv om det ikke overstiger 3 % av forsikringsverdien (smlgn. § 38).

§ 103.

„Uten ansvar for de første N. N. prosent beskadigelse.“

(„De første N. N. %“, pl. § 103).

For beskadigelse og for tap som er en følge av beskadigelse, er assurandøren ansvarlig, når skadebeløpet uten tillegg av omkostninger overstiger den fastsatte prosent av forsikringsverdien, men prosentbeløpet går til avdrag i erstatningen.

For øvrig kommer bestemmelsene i § 102 til anvendelse. Smeltning, svinn og brekkasje sidestilles således med beskadigelse.

§ 104.

„Fra lager til lager.“

Ansvar et begynner i det øieblikk varene av hensyn til transporten blir bragt ut av avsenderens eller fabrikantens lagerhus på avsendelsesstedet. Med den begrensning som følger av reglene i § 86, 1, a, siste punktum, vedvarer ansvaret inntil varene er kommet i sikkerhet i mottagerens lagerhus eller annet lagerhus på bestemmelsesstedet. Er varene bragt til bestemmelsesstedet i skib, ophører ansvaret dog senest kl. 24 den 5te dag efter at varene blev utlosset fra skibet. Lossingsdagen regnes med i fristen. Blir lossingen ikke iverksatt med tilbørlig hurtighet, ophører ansvaret senest kl. 24 den 5te dag efter at varene burde ha været utlosset, medmindre forsinkelsen ikke kan tilregnes den sikrede. Hvis varene blir sendt til bestemmelsesstedet med et landtransportmiddel, ophører forsikringen senest kl. 24 den 2nen dag efter at varene blev eller burde ha været utlosset fra det transportmiddel som bragte dem til bestemmelsesstedet.

Forsikringen dekker sedvanlig omlastning underveis; hvis varene blir lagret i forbindelse med omlastningen, er ansvaret begrenset til de første 20 dagers lagring, regnet fra og med den dag varene blev utlosset fra det transportmiddel som bragte dem til stedet. Lagring i lekter omfattes ikke av forsikringen medmindre annen avtale er truffet.

VI.

Andre forsikringer som er knyttet til varer.

§ 105.

Hvor intet annet er bestemt eller forutsatt, finner forskriftene i dette avsnitt tilsvarende anvendelse ved andre forsikringer som er knyttet til varer.

2. FORSIKRING AV FORVENTET FORTJENESTE, PRISSTIGNING OG PROVISJON.

A. Forsikring av forventet fortjeneste.

§ 106.

Forsikringsverdien.

Ved forsikring av forventet fortjeneste på varer svarer forsikringsverdien til den fortjeneste som den sikrede etter almindelig og rimelig forretningsmessig beregning kunde vente å opnå ved risikoens begynnelse, eller ved avtalens avslutning, hvis forsikringen er tegnet med tilbakevirkning (smlgn. § 11).

Forsikringen ansees som taksert, og forsikringssummen skal gjelde som takst, forsåvidt annen avtale ikke er truffet.

En vareforsikring omfatter ikke forventet fortjeneste, medmindre der er truffet avtale om at den forventede fortjeneste skal være medforsikret.

Er forventet fortjeneste forsikret sammen med varene ved åpen polise uten særskilt forsikringssum, ansees forsikringsverdien for den forventede fortjeneste som taksert til 10 % av varenes forsikringsverdi. Hvis forsikringen er taksert, ansees det som vedtatt at 10 % av den samlede takst skal falle på den forventede fortjeneste.

§ 107.

Assurandørens erstatningsansvar.

1. Hvis varene som følge av en årsak som forsikringen omfatter, er gått tapt underveis eller ikke blir sendt frem til bestemmelsesstedet, kan den sikrede kreve forsikringssummen utbetalt (se dog punkt 3). Er det bare en del av varene som ikke kommer frem, kan han kreve utbetalt den andel av forsikringssummen som faller på disse varer.

2. Hvis varene har lidt en skade som begrunner ansvar for assurandøren, og de er kommet frem til bestemmelsesstedet, kan den sikrede kreve erstattet den samme prosent av forsikringssummen som vareassurandøren i henhold til § 95, 1, 2net avsnitts 1ste punktum, skal erstatte (se dog § 20). Er varenes verdi på stedet i uskadt stand lik eller mindre enn deres forsikringsverdi, kan den sikrede ingen erstatning kreve. Hvis forsikringssummen er større enn differansen mellom varenes verdi i uskadt stand og deres forsikringsverdi, erstattes den ovenfor nevnte prosentsats av denne differanse (se dog §§ 19 og 20). Bestemmelsen i foregående punktum finner tilsvarende anvendelse, når den sikrede er berettiget til

å kreve erstatning etter reglene om totaltap (smlgn. § 93). Hvis den sikrede godtgjør at han hadde solgt varene for et beløp som er høiere enn deres verdi på stedet i ubeskadiget stand, legges salgssummen til grunn istedenfor verdien i ubeskadiget stand i de tilfelle som er omhandlet i dette avsnitts 2net til 4de punktum.

Hvis det bare er en del av varene som er beskadiget, legges den andel av forsikringssummen som faller på disse varer, til grunn ved erstatningens beregning, forsåvidt annet ikke følger av bestemmelsene i foregående avsnitt.

3. Hvis varene eller en del av dem som følge av et erstatningstilfelle er solgt underveis for den sikredes regning — smlgn. § 94, 3 —, og salgssummen er høiere enn de solgte varers forsikringsverdi, eller hvis den sikrede gjennom et skadeserstatningskrav mot en tredjemann får dekning etter en verdi som er høiere enn forsikringsverdien, går det overskytende beløp eller den del av tredjemannserstatningen som faller på det overskytende beløp, til fradrag i erstatningen for den forventede fortjeneste. Det samme gjelder hvis varene eller en del av dem blir erstattet i felleshavari etter en verdi som er høiere enn deres forsikringsverdi. Hvis assurandøren utbetaler erstatningen før den sikrede har fått dekning, trer han inn i den sikredes rett til de ovenfor nevnte beløp (se § 48).

B. Forsikring av prisstigning.

§ 108.

Når forsikringen gjelder «prisstigning», finner bestemmelsene i §§ 106 og 107 tilsvarende anvendelse, forsåvidt annen avtale ikke er truffet, men forsikringen ansees ikke som taksert. Hvis forventet fortjeneste er forsikret, står prisstigningsassurandøren i de tilfelle som er omhandlet i § 107, punkt 3, tilbake for den assurandør som har forsikret forventet fortjeneste.

C. Forsikring av provisjon.

§ 109.

Ved forsikring av provisjon finner bestemmelsene i §§ 106 og 107 tilsvarende anvendelse. Når provisjon er forsikret sammen med varene uten særskilt forsikringssum, ansees det som vedtatt, at den takserte forsikringsverdi skal settes til 2 % av varenes forsikringsverdi eller av den samlede takst (smlgn. § 106, siste avsnitt).

3. FORSIKRING AV FRAKTFORSKUDD, SOM IKKE SKAL BETALES TILBAKE

§ 110.

Ved forsikring av endelig fraktforskudd som den sikrede har betalt, er assurandøren ansvarlig, når skibet eller det gods som der er betalt forskudd for, er gått totalt tapt. Bestemmelsene i § 80, 1ste avsnitt og § 99, 1ste avsnitt, finner tilsvarende anvendelse, dog således at assuran-

døren, når skibet blir kondemnert, er ansvarlig, hvis kondemnasjonen efter almindelige sjørettsregler er bindende i befraktningsforholdet. Enn videre svarer assurandøren for felleshavaribidrag, som måtte bli utlignet særskilt på fraktforskuddet.

Forsåvidt godset er i behold, går frakt som må ansees optjent av skibet, til fradrag i forskuddet ved erstatningens beregning.

KAPITEL XVIII.

Forsikring av frakt, forventet fraktfortjeneste, utstyr, fangst og passasjerpenger.

A. Forsikring av frakt.

1. Reders reisefrakt.

§ 111.

Forsikringsverdien.

Ved forsikring av reisefrakt svarer forsikringsverdien til den avtalte bruttofrakt for reisen. Hvis fraktens størrelse ikke er bestemt i fraktavtalen, eller hvis forsikringen knytter sig til gods som rederen selv eier, fastsettes forsikringsverdien på grunnlag av den frakt som det var sedvanlig å betale på avskibningsstedet, da godset blev skibet.

Hvis der i fraktavtalen er fastsatt en samlet frakt for flere reiser, og partene ikke enes om, hvordan frakten av hensyn til forsikringsverdiens beregning skal fordeles over de enkelte reiser, skjer fordelingen ved rettslig, eller når partene er enige om det, ved privat skjønn. I siste tilfelle kommer reglene i § 75, 1 til anvendelse.

Hvis skibet skal ha forskjellig frakt eftersom det måtte få ordre om å gå til det ene eller annet sted, beregnes erstatningen i tilfelle av totaltap efter det laveste fraktseløp, medmindre den sikrede godtgjør at der ved erstatningstilfellets inntreden var truffet endelig bestemmelse om at skibet skulde gå til et sted som betinget en høiere frakt.

Fraktseløp som er endelig forutbetalt, eller som skal betales uten hensyn til om transporten blir fullført, regnes ikke med i forsikringsverdien. Beløpets størrelse skal opgis ved forsikringens tegning.

Selv om forsikringsverdien er taksert, behandles forsikringen som en åpen forsikring, når der i fraktavtalen er truffet bestemmelse om, hvilken frakt befrakteren skal betale.

§ 112.

Forsikringens varighet.

- a. Ansvarer for frakttap som er en følge av farer som skibet er utsatt for.

Hvis forsikringen er tegnet for reisen *fra* avskibningsstedet, begynner ansvaret i det øieblikk skibet er meldt lasteklart. Er forsikringen tegnet for skibets reise *til* avskibningsstedet, eller for en tidligere reise, begynner

ansvaret overensstemmende med kaskoforsikringens regler om reiseforsikring (jfr. § 59, 1ste avsnitt).

Ansvarer ophører overensstemmende med kaskoforsikringens regler om reiseforsikring (jfr. § 59, 2net avsnitt).

b. Ansvarer for frakttap som er en følge av farer som godset er utsatt for.

Ansvarer begynner efter hvert som godset kommer ombord i skibet. Når innlastningen på avskibningsstedet i henhold til gjeldende sedvane foregår ved hjelp av lektere, begynner ansvarer efter hvert som godset blir bragt ombord i lekteren, men assurandøren bærer ikke risikoen under lektringen, hvis godset er innlastet i lektere før skibet var meldt lasteklart.

Ansvarer ophører efter hvert som frakten må ansees optjent ved transportens avslutning. Dog ophører ansvarer senest kl. 24 den 5te dag efter at godset blev losset fra skibet. Fristen regnes fra og med lossingsdagen. Hvis lossingen ikke blir iverksatt med tilbørlig hurtighet, ophører ansvarer senest kl. 24 den 5te dag efter at godset burde ha været losset. Forsåvidt godset ikke er bragt fra borde ved den tid lossingen av skibet burde ha været tilendebragt, ophører dog ansvarer samtidig med at forsikringen løper ut for de farers vedkommende som skibet er utsatt for (smlgn. litra a, siste avsnitt).

Med de begrensninger som følger av bestemmelsene i foregående avsnitt, omfatter forsikringen også sedvanemessig lektring på bestemmelsesstedet under lossingen.

(Om tidsforsikring og om forlengelse av forsikringen, se § 25.)

§ 113.

I hvilke tilfelle assurandøren er ansvarlig.

A. Almindelige bestemmelser.

1. Når forsikringen er tegnet for reisen fra avskibningsstedet.

Med de begrensninger som følger av bestemmelsene i dette kapitel, er assurandøren ansvarlig for skaden, når den fraktfordring eller de fraktfordringer forsikringen knytter sig til, faller helt eller delvis bort som følge av en fare som forsikringen omfatter. Dog svarer assurandøren kun, forsåvidt befrakteren efter almindelige sjørettsregler er fritatt for å betale frakt. Hvis befrakteren hever fraktavtalen med hjemmel i særlige bestemmelser i kontraktsvilkårene, er assurandøren således ikke ansvarlig, medmindre han er gått med på at disse bestemmelser skal legges til grunn for forsikringen. Har den sikrede selv hevet fraktavtalen, kan han ingen erstatning kreve. Selv om fraktfordringen ikke er falt bort, kan den sikrede kreve erstatning, når de i §§ 71, 72 eller 93, 2net punktum, nevnte betingelser er til stede. Assurandøren er ikke ansvarlig for frakt som går tapt ved at skibet har utlevert godset uten å få frakten betalt.

De bestemmelser i kasko- og varekapitelet, som avgrenser assurandørens ansvar, finner tilsvarende anvendelse, se særlig §§ 62, 63, 64, 65, 84,

87, 88, 89, 90 og 91. Bestemmelsene i § 87, 1ste avsnitt, om at strandingsklausulen skal anvendes, når annen avtale ikke er truffet, gjelder dog ikke ved fraktforsikring, og heller ikke bestemmelsen om dekkslast i § 91, 2.

Som et erstatningstilfelle ansees det navnlig, når skibet forliser, når det kondemneres med bindende virkning for befrakteren, når det er forsvunnet eller forlatt, når godset helt eller delvis går tapt, når skib eller gods holdes tilbake ved forføining av statsmakter eller fravendes eieren ved sjørøveri eller ved et lignende rettsstridig inngrep, når godset blir solgt underveis av en årsak som forsikringen omfatter, og likeledes når befrakteren med hjemmel i almindelige sjørettsregler hever fraktavtalen på grunn av transporthindringer av den art som er nevnt i sjølovens § 159, forsåvidt hindringene faller innenfor forsikringens ramme.

For felleshavaribidrag som er utlignet på frakten, og for frakt som er ofret ved en felleshavariakt, svarer assurandøren efter reglene i § 35.

2. Når forsikringen er tegnet for reisen til avskibningsstedet eller for en tidligere reise.

Assurandøren er kun ansvarlig for skaden, når fraktfordringen er falt bort som følge av at skibet er forlist, eller som følge av at det er kondemnert med bindende virkning for befrakteren, eller når det er abandonnert til kaskoassurandøren i henhold til bestemmelsene i §§ 71 eller 72.

B. Særlige bestemmelser om forsikring av frakt for gods som er utsatt for svinn eller smeltning.

Ved forsikring av frakt for gods som er utsatt for svinn eller for å smelte ved almindelig temperatur eller i vann, er assurandøren ikke ansvarlig for frakttap som skyldes svinn eller smeltning, medmindre svinn eller smeltningen er forårsaket ved et strandingstilfelle; bestemmelsene i § 101 finner tilsvarende anvendelse.

Ved de forsikringer som her er nevnt, skal frakten i forsikringsforholdet beregnes som om den var betinget efter utlosset mengde eller vekt.

§ 114.

Når reisefrakt er forsikret for flere reiser eller for et bestemt tidsrum.

Når reisefrakt er forsikret for flere reiser eller for et bestemt tidsrum, dekker forsikringen kun frakten for den reise skibet befinner sig på. Er der i fraktavtalen fastsatt en samlet frakt for flere av de reiser forsikringen omfatter, skjer fordelingen overensstemmende med reglene i § 111, 2net avsnitt. Går skibet i ballast, gjelder forsikringen frakten for neste reise, hvis skibet er bortfraktet for reisen fra bestemmelsesstedet, og ellers utstyret for ballastreisen, og ombordværende utstyr for neste reise.

§ 115.

Assurandørens erstatningsansvar.

1. Når den fraktfordring eller de fraktfordringer forsikringen dekker, er falt bort, og assurandøren er ansvarlig for frakttapet, eller når den sikrede krever erstatning med hjemmel i reglene om abandon — jfr. §§ 71, 72 og 93, 2net punktum —, skal forsikringssummen legges til grunn ved erstatningens beregning (se dog §§ 19 og 20). Utgifter som den sikrede måtte ha spart ved erstatningstilfellet, f. eks. hyre til mannskapet og andre omkostninger som vilde være påløpet under den del av reisen som ikke blir utført, går til fradrag i erstatningen. Lovbestemt hyre som mannskapet har krav på etter et forlis, behandles som optjent hyre, og ansees dekket ved forsikringen for det beløps vedkommende som må henføres til den gjenstående del av reisen. Hvis utstyr som hører inn under forsikringen, er i behold, nedsettes erstatningen med et beløp som svarer til den verdi dette utstyr representerer; forsåvidt der er anledning til å få utstyret solgt på stedet, er den sikrede berettiget til å forlange, at verdien skal fastslåes ved salg. Frakt som måtte være optjent, skal likeledes fratrekkes. Hvis en del av frakten er endelig forutbetalt eller skal betales uten hensyn til om transporten blir fullført, og beløpets størrelse er opgitt ved forsikringens tegning — se § 111, 4de avsnitt —, skal der dog ikke gjøres fradrag for distansefrakt som avregnes i denne del av frakten. Gjelder forsikringen reisen *til* avskibningsstedet eller en tidligere reise, fratrekkes alle utgifter som fraktreisen vilde ha medført.

Kan partene ikke enes om størrelsen av de beløp som skal gå til fradrag i erstatningen, fastsettes beløpene ved rettslig, eller når partene er enige om det, ved privat skjønn (jfr. § 75,1). Erstatningen skal i alle tilfelle beregnes slik, at den svarer til den nettofortjeneste som den sikrede vilde ha opnådd på den forsikrede frakt, hvis erstatningstilfellet ikke var inntruffet.

Forsåvidt der er anledning til å sende godset frem med et annet skib, er den sikrede forpliktet til å sørge for at det blir gjort, når det må antas at man på den måte kan få forminsket tapet. For de ekstraomkostninger som påløper, er assurandøren ansvarlig overensstemmende med forskriftene i § 36.

2. Hvis den fraktfordring eller de fraktfordringer forsikringen dekker, delvis er falt bort, f. eks. fordi en del av ladningen er gått tapt eller holdt tilbake, skal den andel av forsikringssummen som faller på den tapte frakt, legges til grunn ved erstatningens beregning.

I de tilfelle som her er nevnt, er den sikrede forpliktet til å søke tapet forminsket ved å utnytte det skibsrum som er blitt ledig, forsåvidt der er anledning til å skaffe skibet annen last på de steder det etter reiseplanen skal anløpe. For øvrig finner bestemmelsene i punkt 1 tilsvarende anvendelse.

3. Den sikrede kan enn videre kreve erstattet ekstraordinære omkostninger, som han har hatt under lossingen på bestemmelsesstedet, for-

såvidt det er på det rene, at omkostningene skyldes skader som skib eller gods har lidt ved et strandingstilfelle (jfr. §§ 81 og 101).

4. Bestemmelsene i punkt 1—3 finner tilsvarende anvendelse, når den sikrede selv er eier av det gods forsikringen er knyttet til.

2. Reders tidsfrakt (frakt i henhold til tidscerteparti).

§ 116.

1. Ved forsikring av tidsfrakt svarer forsikringsverdien til den avtalte tidsfrakt for det tidsrum forsikringen omfatter, og forsikringen dekker kun frakten for dette tidsrum.

2. Forsåvidt annen avtale ikke er truffet, er assurandøren kun ansvarlig, når tidsfrakten går tapt ved at certepartiet faller bort som følge av at skibet er forlist, eller som følge av at det er kondemnert med bindende virkning for befrakteren, eller når de i §§ 71 eller 72 nevnte betingelser er til stede. De bestemmelser i kaskokapitlet, som avgrenser assurandørens ansvar, finner tilsvarende anvendelse (jfr. § 113, A, 1, 2net avsnitt).

Enn videre svarer assurandøren for felleshavaribidrag som måtte bli utlignet på den forsikrede tidsfrakt (jfr. § 35).

3. Erstatningen beregnes overensstemmende med reglene i § 115, 1ste og 2net avsnitt.

3. Befrakters reise- og tidsfrakt.

§ 117.

1. Forsikring av tidsbefrakters reisefrakt.

Ved forsikring av tidsbefrakters reisefrakt, finner planens bestemmelser om forsikring av reders reisefrakt tilsvarende anvendelse. Forsikringsverdien svarer således til den bruttofrakt tidsbefrakteren har betinget sig for reisen. Beløp som tidsbefrakteren som følge av erstatningstilfellet blir fritatt for å betale til sin bortfrakter, går til fradrag i erstatningen, forsåvidt det besparte beløp må henføres til den reise forsikringen gjelder.

2. Forsikring av fraktdifferanse.

Ved forsikring av fraktdifferanse svarer forsikringsverdien til forskjellen mellom den frakt befrakteren har betinget sig, og den frakt han selv skal betale til sin bortfrakter for den reise eller det tidsrum forsikringen gjelder. For øvrig finner planens bestemmelser om forsikring av reders reise- eller tidsfrakt tilsvarende anvendelse.

4. Bestemmelser om anvendelse av enkelte klausuler ved forsikring av frakt.

§ 118.

Hvis en fraktforsikring er tegnet «kun mot totalforlis» («kun mot totaltap») eller «uten ansvar for beskadigelse som ikke er forårsaket ved et strandingstilfelle», finner bestemmelsene henholdsvis i §§ 80 og 99 og

i §§ 81 og 101 tilsvarende anvendelse. Er frakt forsikret «på beholden ankomst», finner bestemmelsene i §§ 79 og 99 tilsvarende anvendelse, dog således at reglene om forsikringens ophør og om ansvaret for felles-havaribidrag og omkostninger i § 79 også gjelder for den risiko som er knyttet til godset.

Når assurandørens ansvar efter de nevnte klausuler er betinget av at skibet blir kondemnert, må kondemnasjonen efter almindelige sjøretts-regler være bindende for befrakteren, hvis erstatning skal kunne kreves av fraktassurandøren (smlgn. §§ 113 og 115).

B. Forsikring av forventet fraktfortjeneste.

§ 119.

Forsåvidt en bortfrakters interesser i de inntekter skibet kan ventes å ville gi, ikke er dekket ved de forsikringer som er tegnet på skib og frakt, kan han forsikre det overskytende beløp som forventet fraktfortjeneste. Det tidsrum som skal legges til grunn ved beregningen av fraktfortjenesten, må opgis ved forsikringens tegning.

Forsikringsverdien svarer til den fraktfortjeneste som den sikrede ved forsikringens begynnelse efter almindelig og rimelig forretningsmessig beregning kunde vente å opnå i løpet av det ved forsikringens tegning opgitte tidsrum, og som ikke er dekket ved de forsikringer som er tegnet på skib og frakt.

Assurandøren er kun ansvarlig, når der er inntruffet et virkelig totalforlis, eller når skibet er kondemnert eller abandonnert overensstemmende med kaskoforsikringens regler (jfr. §§ 70, 71 og 72).

C. Forsikring av utstyr og fangst.

§ 120.

Almindelige bestemmelser om forsikring av utstyr.

1. Forsikringsverdien svarer til det beløp som er anvendt til anskaffelse av brensel, proviant og andre utstyrsgjenstander for den reise forsikringen gjelder, til forutbetaling av hyre, og til dekning av andre sedvanlige skibsutgifter som er påløpet på avgangsstedet i anledning av reisen. Forsåvidt forsikringen skal omfatte forsikringspremier, må dette uttrykkelig opgis ved avtalens avslutning.

2. For utstyrsgjenstandenes vedkommende begynner ansvaret efter hvert som de kommer ombord i skibet. For øvrig begynner ansvaret efter hvert som utgiftene påløper.

Når skibet går i ballast, ophører ansvaret efter kaskoforsikringens regler om reiseforsikring (jfr. § 59, 2net avsnitt). Hvis det har frakt på kjølen, ophører ansvaret overensstemmende med fraktforsikringens regler (jfr. § 112).

3. Med de undtagelser som nedenfor er nevnt, svarer assurandøren efter planens regler om vareforsikring. For utstyr som ligger på dekk,

gjelder således reglene i § 91, 1. Utstyr som er anbragt i dekkshus side-stilles dog med utstyr som er anbragt under dekk. Proviant er forsikret «uten ansvar for beskadigelse» (jfr. § 100).

Hvis skibet er forlist, eller hvis det efter planens bestemmelser om kaskoforsikring skal ansees som tapt — se §§ 70, 71 og 72, jfr. §§ 67, 68 og 69 —, kan den sikrede med de begrensninger som følger av bestemmelsene i denne paragraf, kreve erstatning efter reglene om totaltap, selv om utstyret helt eller delvis skulde være i behold, forsåvidt han godtgjør, at han ikke vil få anvendelse for utstyret til bruk som det er bestemt for. Når forsikringen gjelder utstyr på skib som benyttes i erhvervsøiemed, erstattes også utstyr som er forbrukt, forsåvidt verdien av dette utstyr ikke må ansees dekket ved frakt som er optjent, eller ved annet utbytte som skibet har vunnet inn på den del av reisen som er utført (se videre § 121).

Hvis der ved siden av utstyrsforsikringen også er tegnet fraktforsikring, omfatter utstyrsforsikringen ikke skade, som den sikrede efter planens regler om fraktforsikring har krav på å få dekning for gjennom den erstatning fraktassurandøren skal betale.

4. Bestemmelsene i denne paragraf finner tilsvarende anvendelse, når forsikringen gjelder utstyr som er anskaffet til bruk under senere reiser («ekstraordinært utstyr»).

§ 121.

Særlige bestemmelser om forsikring av fangstutstyr, fangst og forventet fangst.

1. Ved forsikring av utstyr for skib som driver fangst eller lignende virksomhet, svarer assurandøren kun for det utstyr som til enhver tid er igjen. For øvrig gjelder reglene i § 120.

2. Ved forsikring av fangst, svarer assurandøren kun for den fangst skibet til enhver tid har fått, når annen avtale ikke er truffet. Planens regler om vareforsikring kommer til anvendelse.

3. Ved forsikring av forventet fangst gjelder følgende regler:

Verdien av den forventede fangst skal anføres i polisen, og likeledes den beregnede fangsttid (den tid ut- og hjemreisen antas å ville ta, regnes ikke med).

Når skibet er forlist, eller når det efter planens bestemmelser om kaskoforsikring skal ansees som tapt — se §§ 70, 71 og 72, jfr. §§ 67, 68 og 69 —, erstatter assurandøren verdien av den fangst skibet måtte ha fått, forsåvidt fangsten er tapt. Dessuten erstattes forventet fangst på grunnlag av det i polisen anførte beløp, efter forholdet mellem den beregnede fangsttid som skibet på grunn av erstatningstilfellet ikke har fått anledning til å utnytte, og hele den beregnede fangsttid. Verdien av utstyr som måtte være i behold, og som faller inn under forsikringen, går til avdrag i erstatningen. Assurandøren svarer ikke i noget tilfelle utover det beløp den forventede fangst er oppgitt til. For utstyr som ikke er forbrukt, og for innvunnet fangst svarer assurandøren for øvrig efter planens regler om vareforsik-

ring, for utstyrets vedkommende dog med de undtagelser som følger av bestemmelsene i § 120, 3.

Når forventet fangst er forsikret efter foranstående regler, blir forsikringen uforbindende, hvis der uten assurandørens samtykke tegnes annen forsikring som omfatter fangst eller utstyr. Det samme gjelder hvis der tidligere var tegnet annen forsikring som nevnt, medmindre forsikringstageren har gitt opplysning om forholdet ved avtalens avslutning. Hvis den senere forsikring er tegnet uten forsikringstagerens vitende, eller hvis han ved avtalens avslutning var ubekjent med, at der tidligere var tegnet forsikring annensteds, står avtalen dog ved makt, men assurandøren svarer kun for skade, som ikke blir dekket ved den annen forsikring.

D. Forsikring av passasjerpenger.

§ 122.

1. Med de undtagelser som følger av forskriftene i denne paragraf, finner bestemmelsene om forsikring av reisefrakt tilsvarende anvendelse ved forsikring av passasjerpenger.

2. Ansvar for følgene av de farer skibet er utsatt for, begynner i det øieblikk skibet er klart til å ta imot passasjerene. For øvrig begynner ansvaret efter hvert som passasjerene kommer ombord i skibet for å tiltre reisen.

Ansvaret ophører så snart passasjerpengene må ansees optjent.

3. Assurandøren erstatter utgiftene ved bjergning av passasjerene og deres bagasje. Hvis skibet på grunn av skade blir opholdt underveis, er assurandøren ansvarlig for utgiftene ved passasjerenes forpleining i den tid opholdet varer, og likeledes for utgifter ved å skaffe dem losji i land, forsåvidt de som følge av skibets skader ikke kan bli boende ombord. De utgifter som her er nevnt, samt utgifter ved passasjerenes viderebefordring efter et virkelig eller konstruktivt totalforlis, kan den sikrede forlange erstattet, selv om han har rett til å kreve sine utlegg dekket av passasjerene, men assurandøren trer i tilfelle inn i hans dekningskrav ved erstatningens utbetaling (jfr. § 48). For øvrig svarer assurandøren på grunnlag av fraktforsikringens regler.

4. Assurandøren svarer ikke i noget tilfelle utover forsikringssummen.

KAPITEL XIX.

Forsikring av fordringer som er utstyrt med sikkerhetsrett, eller som fordringshaveren fortrinsvis er henvist til å søke dekning for i skib, ladning eller frakt.

§ 123.

Forsikring av fordringer som er utstyrt med sikkerhetsrett i skib, ladning eller frakt.

1. Forsikringsverdien.

Forsikringsverdien svarer til fordringens beløp med tillegg av renter som den sikrede måtte være berettiget til å kreve. Hvis verdien av den gjenstand som sikrer fordringen — skib, ladning eller frakt — ved forsikringens begynnelse er mindre enn det beløp fordringen med tillegg av mulige renter representerer, er forsikringsverdien begrenset til gjenstandens verdi.

2. Forsikringens varighet.

Når annet ikke følger av forsikringsavtalen, begynner forsikringen i det øieblikk sikkerhetsretten opstår. Den ophører henholdsvis efter kasko-, vare- og fraktforsikringens regler (jfr. §§ 59, 86 og 112).

3. Answarets omfang og erstatningens beregning.

Den sikrede kan kreve erstatning, når den sikkerhet gjenstanden yder, er blitt utilstrekkelig til dekning av fordringen eller er falt bort som følge av at gjenstanden har lidt skade eller er gått helt eller delvis tapt ved en begivenhet som henholdsvis efter planens regler om kasko-, vare- og fraktforsikring begrunner ansvar for assurandøren (jfr. §§ 82 og 105). Den verdi gjenstanden representerer efter erstatningstilfellets inntreden, går til fradrag ved erstatningens beregning. Disse bestemmelser finner tilsvarende anvendelse, når gjenstanden ved et erstatningstilfelle er blitt beheftet med bedre prioriterte sikkerhetsrettigheter, forsåvidt rettighetene er knyttet til fordringer som faller innenfor forsikringens ramme (redningsforanstaltninger og kollisjonsansvar, se §§ 35, 36 og 78).

Ved erstatningens utbetaling trer assurandøren inn i den sikredes fordring overensstemmende med reglene i § 48, men han kan ikke gjøre sikkerhetsretten gjeldende til fortrenghet for den sikrede.

§ 124.

Fordringer som ikke er utstyrt med sikkerhetsrett, men som fordringshaveren fortrinsvis er henvist til å søke dekning for i skib, ladning eller frakt.

Bestemmelsen i § 123 finner tilsvarende anvendelse ved forsikring av fordringer som ikke er utstyrt med sikkerhetsrett, men som fordringshaveren fortrinsvis er henvist til å søke dekning for i skib, ladning eller frakt.

§ 125.

Særlige bestemmelser om forsikring av bodmeri- og havarifordringer.

1. Ved forsikring av bodmerifordringer forutsettes det, at skib, frakt og ladning er forbodmet, forsåvidt annet ikke er opplyst ved forsikringens tegning.

2. Ved forsikring av havaripenger som er lagt ut for skib og ladning i fellesskap, kan den sikrede kreve erstatning, forsåvidt skibet, ladningen eller frakten av en årsak som forsikringen omfatter, ikke yder dekning for den del av havaripengene som faller på hver enkelt av disse verdier.

Er forsikringen tegnet av en fordringshaver, f. eks. av en havariagent, som har lagt ut havaripenger på vegne av rederen og/eller en ladningseier, skal forsikringen også ansees tegnet til fordel for rederen og/eller ladningseieren, og forsikringstagerens personlige fordring på dem går derfor ikke over til assurandøren ved erstatningens utbetaling (se for øvrig § 52).

Tillegg til planen.

Panthaverklausul.

Når det er avtalt, at en navngitt panthavers interesse skal være medforsikret ved eierens kaskoforsikring, gjelder følgende regler:

a. Eierens forfølningsrett.

Eieren kan ikke med bindende virkning for panthaveren endre, heve eller si op forsikringsavtalen.

b. Når eierens rettigheter overfor assurandøren helt eller delvis er forspilt.

Hvis der ved forsikringens tegning er gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger, har panthaveren ikke i noget tilfelle større rettigheter overfor assurandøren enn eieren (se sjøforsikringsplanens §§ 8 og 9).

Er eierens rettigheter i andre tilfelle helt eller delvis forspilt ved feil eller forsømmelser fra hans side, står forsikringen allikevel ved makt i fullt omfang overfor panthaveren, såfremt det må antas at der intet er å legge ham til last. Når assurandørens ansvar for fremtidige skader av grunner som nevnt er falt bort eller blitt begrenset i forhold til eieren, er assurandøren dog kun bundet overfor panthaveren, inntil denne har fått varsel om forholdet med 3 dagers frist; bestemmelsene om forlengelse av forsikringen i § 25, 2, 2net avsnitt, finner tilsvarende anvendelse.

Panthaveren kan kreve erstatning, når hans sikkerhet er falt bort eller blitt utilstrekkelig som følge av at skibet ved et erstatningstilfelle er gått tapt eller er blitt beskadiget. Ved erstatningens beregning går skibets verdi i skadelidt stand til fradrag i pantefordringens beløp, eller i den del av pantefordringen som er dekket ved forsikringen. Disse bestemmelser finner tilsvarende anvendelse, når panthaverens sikkerhet er fortrengt av sjøpanterettigheter som er knyttet til krav på erstatning for skade ved sammenstøt eller støtning — se § 78 —, eller til krav i anledning av foranstaltninger som er truffet for å avverge eller begrense en skade som faller inn under forsikringen, jfr. §§ 35 og 36. Assurandøren svarer ikke i noget tilfelle utover det beløp eieren vilde hatt krav på om erstatningen skulde utbetales til ham.

c. Opsigelse fra assurandørens side m. v.

Hvis assurandøren vil gjøre bruk av de rettigheter § 14 hjemler, eller hvis han i andre tilfelle vil benytte sig av sin rett til å si op forsikringen — se f. eks. §§ 9, 27, 28 i. f., 30 i. f., 31, 33 og 65, 2 — har panthaveren krav på samme varsel som eieren. Dog er varselsfristen i forhold til panthaveren minst 3 dager.

Løper opsigelsesfristen ut under forhold som nevnt i § 25, 2, skal forsikringen overfor panthaveren forlenges overensstemmende med regelen i paragrafens punkt 2, 2net avsnitt, selv om den er falt bort overfor eieren (smlgn. § 25, 2, 2net avsnitts siste punktum). Er forsikringen sagt op på grunn av manglende premiebetaling, skal den dog heller ikke forlenges overfor panthaveren, medmindre assurandøren innen opsigelsesfristens utløp har fått meddelelse fra ham om, at han stiller sig ansvarlig for den premie som skal betales for tiden inntil forsikringens ophør.

d. Assurandørens stilling, når han står ansvarlig overfor panthaveren, men ikke overfor eieren.

Assurandøren er berettiget til å forlange premie av eieren for risiko som han har båret overfor panthaveren, efter at ansvaret for øvrig helt eller delvis var falt bort.

Hvis der inntreffer en skade, som assurandøren er ansvarlig for i forhold til panthaveren, men ikke overfor eieren, trer han ved erstatningens utbetaling inn i panthaverens rettigheter. Hvis panthaveren ikke er fullt dekket, står assurandøren dog for panterettens vedkommende tilbake for ham. Er ansvaret falt bort overfor eieren på grunn av manglende premiebetaling, trer assurandøren ikke inn i panthaverens rettigheter.

e. Erstatningens utbetaling.

Ved erstatningsoppgjøret står eierens krav tilbake for panthaverens. Dog kan panthaveren ikke motsette sig, at erstatningsbeløpet blir utbetalt til eieren, hvis skaden er utbedret, eller hvis beløpet skal anvendes til utbedring av skaden, eller til dekning av fordringer som har bedre prioritert sikkerhet eller som assurandøren har garantert. Når den samlede erstatning ikke overstiger 10 % av forsikringssummen, kan erstatningen alltid utbetales til eieren.

(Smlgn. forøvrig § 52.)

I. Sammenstilling

av bestemmelsene i planen av 1930 og de tilsvarende bestemmelser i planen av 1907.

(Romertallene angir avsnittene i de enkelte paragrafer.)

Planen av 1930	Planen av 1907	Planen av 1930	Planen av 1907	Planen av 1930	Planen av 1907
§ 1		§ 44	§ 38	§ 76,4	§ 55 I
2	§ 1 I, § 2, § 7, IV	45	93 I	5	
3	1 III	46 1	93 I	6	55 i. f.
4	22 I	2	29 III	7	54,4
5 I		3	93 II	77 I	54,2 og 5
II	22 II, 5	4	29 I	II	54,6
6	3 I	5	94 I og II	II B, c	55 B
7	4	47	28 A, 92	78	28 C, 57
8		48	18	79	32
9		49	14 I	80	33
10		50		81	35
11	5 og 6	51	14 IV, 16, II, jfr.	82	
12	7 III og V		94, III-V	83	71
13	16 I	52,1	4 og 8, II	84	72
14 I	16 I	2		85	73
II		3 a		86	74 I og II
15	96	b		87	75
16	8 I	c	94 II	88,1	76
17	10	d	94 II	2	
18		4		89	78 a
19	8 IV	53		90	77
20	8 III	54	15	91	78 c
21		55		92	74 III
22	9	56	95	93	79 jfr. 90 og 91
23		57	47	94	81
24		58	48	95	82
25 1	12 III	59	49	96	80
2	12 IV	60	27	97	83
26,1	11 jfr. 40, V	61		98	
2	12 I og II	62,1	43 a	99	33
27	13	2	43 b	100	34
28	7 II	3		101	35
29		63	40,2	102	36
30	13 II	64,1		103	37
31		2	43 b	104	
32	17	3	43 b	105	
33	22 I	65,1	45 I	106	84
34,1	22 I jfr. § 1, II	2		107	85
2		3	45 I	108	
35,1	28 B, I, II, VI	66	42	109	84 og 85
	og VII	67	51	110	67
2	28 B, V	68	56	111	58
3		69	46	112	59
4		70	52 A og B	113	60
5		71,1	90	114	58 VII og VIII
6 a	28 B, I	2	91	115	60
b		3		116	61 og 62
36	22 II, 4, jfr. § 28	4		117	69 og 70
	B, 2 i. f.	72 1	91	118	
37	22 III	2	91	119	
38	24	3		120	63, 64 og 65
39	23	73 I	28 A, 92	121	63 VII
40	25	II	52 C	122	66
41,1	21 og 29 II	74		123	86 jfr. 88
2	19	75	53	124	87
3	29 V	76,1	54,1	125	88
42	30 og 31	2	3		
43	39	3			

II Sammenstilling

av bestemmelsene i planen av 1907 og de tilsvarende bestemmelser
i planen av 1930.

(Romertallene angir avsnittene i de enkelte paragrafer.)

Planen av 1907	Planen av 1930	Planen av 1907	Planen av 1930	Planen av 1907	Planen av 1930
§ 1	§ 2, I og § 3, I	§ 31	§ 42	§ 58 VII og VIII	§ 114
2	2, II og III	32	79	IX	(119)
3	6, jfr. 52	33	80 og 99	59	112
4	7—10	34	100	60	113 og 115
5	11	35	81 og 101	61	116
6	11, II	36	102	62	116
7 I		37	103	63 I	120,1
II	28	38	44	II	
III	12	39	43	III	120,3, III
IV	2, II	40 I		IV	120,4
V	12	II	63	V	
VI		III og IV		VI	
8 I	16	V	26,1	VII	121,3
II		41		64	120,2
III	20	42	66	65	120,3
IV	19	43 a	62,1	66	122
9	22—24	b	62,2 og 64	67	110
10	17	c	37 og 78	68	
11	26,1	44		69	117,2
12 I og II	26,2	45	65,1	70	117,1
III og IV	25,1 og 2	46	69	71	83
V		47	57	72	84
13	27—30	48	58	73	85
14 I	49 og 50	49	59	74 I og II	86
II		50		III	92
III		51	67	75	87
IV	51	52 A	70 A	76	88,1
15	54	B a	70 B 1	77	90
16 I	14 I	B b I	70 B 2	78 a	89
II	51	II	70 C a	b	(38)
17	32	C	73 II	c	91
18	48	53 I	75,1	79	93
19	41,2	II	75,2	80	96
20		III	75,3	81	94
21	41,1	IV	75,4	82	95
22 I	4 I, 34,1 og 33	V	75,5	83	97
II, 1-3		54,1	76,1	84	106 og 109
II, 4	36	2	77,1 a	85	107 og 109
II, 5	5, II	3	76,2	86	123
III	37	4	76,7	87	124
23	39			88	123 og 125
24	38	5	77,1 c	89	
25	40	6	77 II	90	71, jfr. 93
26		55 I	76,4	91	71 og 72 jfr. 93
27	(60)	II A		92 I og II	47
28 A	47	B	77 II B c	III og IV	
B, 1	35	C		93	45 og 46
2	(36)	III	76,6	94 I	46,5
C	37 og 78	56	68	II	52,3 c og d
29 I	46,4	57	78		jfr. 46,5
II	41,1	58 I og II	111 I	III og IV	51
III	46,2	III	111 III	V	
IV		IV	111 IV	95	56
V	41,3	V		96	15 III
30	42	VI	111 V		

INNHALDSFORTEGNELSE.

Almindelige bestemmelser.

Kap. I. Innledende bestemmelser.

Side.

§ 1. Hvilke forsikringer sjøforsikringsplanen omfatter	5
§ 2. Hvilke interesser en sjøforsikring kan omfatte	5
§ 3. Når interessen ikke eksisterer. Fremtidig interesse. Interesse som faller bort	5
§ 4. Hvilke farer en sjøforsikring omfatter	6
§ 5. I hvilken utstrekning partene skal bære følgene av andres handlinger	6

Kap. II. Avtalens avslutning.

1. Forsikring av egen og fremmed interesse.

§ 6. Forsikring av egen og fremmed interesse	6
--	---

2. Oplysningsplikten.

§ 7. Oplysningsplikten i sin almindelighet	7
§ 8. Svik og uredelighet m. v.	7
§ 9. Uaktsomhet og god tro	7
§ 10. Undtagelser fra de almindelige regler m. v.	8
§ 11. Særlige bestemmelser om tilbakevirkende forsikringer	8

3. Utstedelse av polise.

§ 12. Polisen	9
---------------------	---

Kap. III. Premien.

§ 13. Premiens betaling	9
§ 14. Misligholdelse	9
§ 15. Premiens beregning når en forsikring opphører før tiden. Ristornogebyr	10

Kap. IV. Forsikringsverdien.

§ 16. Forsikringsverdien i sin almindelighet	10
§ 17. Taksert forsikringsverdi	10
§ 18. Særskilte takster	11

Kap. V. Underforsikring. Overforsikring. Forsikring hos flere assurandører (andels- og dobbeltforsikring).

§ 19. Underforsikring	11
§ 20. Overforsikring	11
§ 21. Andelsforsikring	11
§ 22. Dobbeltforsikring	11
§ 23. Forsikringstagerens plikt til å underrette assurandøren om andre forsikringer	12
§ 24. Forbehold fra assurandørens side	13

Kap. VI. Forsikringstiden.

Side.

§ 25. Om tidsforsikrings varighet. Forlengelse av forsikringen	13
§ 26. Enkelte bestemmelser om reiseforsikring. Forsikring som omfatter flere reiser	14

Kap. VII. Fareøkning og annen endring i risikoen. Sikkerhetsforskrifter.

1. Fareøkning og annen endring i risikoen.

§ 27. Almindelige bestemmelser (A. Fareøkning og annen endring i risikoen som den sikrede har fremkalt. B. Fareøkning og annen endring i risikoen som ikke er fremkalt av den sikrede.)	14
§ 28. Den sikredes plikt til å underrette assurandøren om fareendringer ...	15
§ 29. Assurandørens plikt til å underrette den sikrede, når han vil gjøre bruk av de rettigheter § 27 hjemler	16
§ 30. Undtagelser fra de almindelige regler om fareendring	16

2. Sikkerhetsforskrifter.

§ 31. Sikkerhetsforskrifter	16
-----------------------------------	----

Kap. VIII. Når erstatningstilfellet truer med å inntreffe eller er inntruffet. Den sikredes plikt til å avverge og begrense skader. Når den sikrede forsettlig eller ved uaktsomhet har fremkalt erstatningstilfellet.

§ 32. Om den sikredes forpliktelser, når et erstatningstilfelle truer med å inntreffe eller er inntruffet	17
§ 33. Når den sikrede forsettlig eller uaktsomt har fremkalt erstatningstilfellet	17

Kap. IX. Assurandørens erstatningsansvar.

§ 34. Erstatningsansvaret i sin almindelighet	18
§ 35. Felleshavari (1. Felleshavaribidrag som er utlignet på den forsikrede interesse. 2. Felleshavaribidrag som er utlignet på andre interesser. 3. Når den sikredes rett til å kreve bidrag av de øvrige deltagere i farefellesskapet helt eller delvis er forspilt. 4. Den sikredes rett til å kreve visse felleshavariskader erstattet efter reglene om særhavari. 5. Når bidragsverdiene tilhører samme person. 6. Særlige regler) ...	18
§ 36. Særhavarikomkostninger	21
§ 37. Den sikredes erstatningsansvar overfor tredjemann	21
§ 38. Minstegrensen for assurandørens ansvar	22
§ 39. Ansvar inntil og utover forsikringssummen	22
§ 40. Assurandørens rett til å begrense sitt ansvar ved å avgi erklæring til den sikrede om, at han vil utbetale forsikringssummen	23
§ 41. Forskudd, sikkerhetsstillelse og utgifter ved å reise penger. Gjenkjøp av forsikringsgjenstanden. Godtgjørelse som den sikrede har beregnet for eget arbeide	23

Kap. X. Klausulene «uten ansvar for krigsfare» og «kun mot krigsfare». Særlige begrensninger i assurandørens ansvar ved forsikringer som omfatter krigsfare.

§ 42. «Uten ansvar for krigsfare»	24
§ 43. «Kun mot krigsfare»	25
§ 44. Inngrep fra de krigførendes side, som skyldes den sikredes handlinger eller undlatelser	26

Kap. XI. Erstatningsoppgjøret m. v. Provenyer. Dekningskrav mot tredjemann.

Side.

§ 45. Den sikredes plikt til å føre bevis for sitt krav	26
§ 46. Erstatningsoppgjøret (1. Erstatningens beregning. 2. Omregning fra annen mynt til polisens myntsort. 3. Forfallsdag. 4. Renter. 5. Erstatningens utbetaling.)	26
§ 47. Særlige bestemmelser om erstatning for totaltap. Assurandørens rett til å få forsikringsgjenstanden overdratt ved erstatningens utbetaling	28
§ 48. Assurandørens rett til å tre inn i dekningskrav som den sikrede har mot en tredjemann	28

Kap. XII. Overdragelse av forsikringsgjenstanden. Pantsettelse av polisen og overdragelse av erstatningskravet.

1. Overdragelse av forsikringsgjenstanden.

§ 49. Almindelige bestemmelser	29
§ 50. Særlige bestemmelser for handelssalg	30

2. Når polisen er pantsatt. Overdragelse av erstatningskravet.

§ 51. Pantsettelse av polisen. Overdragelse av erstatningskravet	30
--	----

Kap. XIII. Forsikring av tredjemanns interesse.

§ 52. Almindelige bestemmelser (1. Avtalens avslutning. 2. Premien. 3. Forsikringstagerens og den sikredes stilling i forsikringsforholdet. a) Forpliktelser m. v. b) Rettigheter m. v. c) Efter erstatnings-tilfellets inntreden. d) Erstatningens utbetaling. 4 . Motregning) ...	31
§ 53. Om medforsikring av panthaverinteresser og lignende interesser ...	33

Kap. XIV. Når assurandøren er insolvent eller skal opphøre med sin virksomhet.

§ 54. Insolvens	33
§ 55. Når assurandøren skal opphøre med sin virksomhet	33

Kap. XV. Foreldelse m. v.

§ 56. Frister	34
---------------------	----

2DET HOVEDAVSNITT.

De enkelte forsikringsarter.

Kap. XVI. Kaskoforsikring.

I. Forsikringsværdien. Hva forsikringen omfatter.

§ 57. Forsikringsværdien. Når der er tegnet interesseforsikring for beløp som overstiger 20 % av kaskotaksten	35
§ 58. Hva forsikringen omfatter	35

II. Forsikringens varighet. Forlengelse av forsikringen.

§ 59. Forsikringens varighet	36
§ 60. Forlengelse av forsikringen	37
§ 61. Partenes rett til å si op forsikringen, når skibets verdi endres efter forsikringens tegning	37

III. Begrensninger i assurandørens ansvar.

§ 62. Sjødyktighet m. m.	37
§ 63. Overtredelse av sikkerhetsforskrifter som det offentlige eller klasseinstitusjonen har utstedt	38
§ 64. Rettsstridige foretagender. Kontrabande. Blokadebrudd	38
§ 65. Eierskifte. Skifte av disponent	38

IV. Særlige rettigheter som assurandøren har overfor den sikrede.		Side.
§ 66.	Assurandørens rett til å undersøke skibets sjødyktighet	39
§ 67.	Bjergningsforsøk	39
§ 68.	Assurandørens rett til å holde skibet tilbake etter sammenstøt o. l. ...	40
§ 69.	Assurandørens rett til å holde skibet tilbake etter krigsutbrudd	40

V. Assurandørens erstatningsansvar.

1. Totaltap.

§ 70.	Virkelig og konstruktivt totalforlis. (A. Virkelig totalforlis. B. Konstruktivt totalforlis (kondemnasjon). C. Flytning av skibet. a) Almindelige bestemmelser. b) Særlige bestemmelser om ansvar for flytningsutgifter ved forsikringer som ikke omfatter partikulære skader. D. Særskilte takster. E. Retten til å forlange kondemnasjon.)	41
§ 71.	Når skibet er forsvunnet eller forlatt	43
§ 72.	Forføining av statsmakter. Sjørøveri m. v.	44
§ 73.	Overdragelse av skibet til assurandøren, når den sikrede krever erstatning for totaltap	44

2. Fellehavari.

§ 74.	Fellehavari	44
-------	-------------------	----

3. Partikulære skader.

§ 75.	Almindelige bestemmelser. (1. Skjønn. 2. Valg av reparasjonsverksted. Omkostninger ved og ansvar under skibets flytning til reparasjonsstedet. 3. Erstatning for skadene. 4. Når skibet kan bringes i fullt sjødyktig stand uten at skadene blir fullstendig utbedret. 5. Når utbedringen har bragt den sikrede særlige fordeler. 6. Utgifter som er felles for erstatningsmessige reparasjonsarbeider og arbeider som ikke vedkommer forsikringen.)	45
§ 76.	Særlige bestemmelser. (1. Skiftningsutgifter m. v. 2. Midlertidige reparasjoner. 3. Overtidsbetaling. 4. Egenfeil m. v. Slitasje o. l. 5. Anskaffelse av nye gjenstander når de gamle kunde været benyttet. 6. Franchiser. 7. Provenyer og dekningskrav.)	47
§ 77.	Fradragsregler m. v. ved beregning av erstatning for partikulære kaskoskader	49
§ 78.	Ansvar til tredjemann ved sammenstøt og støtning	52

VI. Klausuler for kaskoforsikring.

§ 79.	«På beholden ankomst»	53
§ 80.	«Kun mot totalforlis»	53
§ 81.	«Uten ansvar for beskadigelse som ikke er forårsaket ved et strandings-tilfelle»	54

VII. Andre forsikringer som er knyttet til skib.

§ 82.	Anvendelse av kaskoforsikringens regler ved andre forsikringer	54
-------	--	----

Kap. XVII. Forsikring av varer, forventet fortjeneste, prisstigning og provisjon, og av fraktforskudd som ikke skal betales tilbake.

1. Vareforsikring.

I. Forsikringsverdi. Særlige regler om enkelte varesorter. Forsikring av flere varepartier underrett og serieforsikring.

§ 83.	Forsikringsverdien	54
§ 84.	Visse slags varer og gjenstander som kun forsikres efter særlig avtale	55
§ 85.	Forsikring av flere varepartier underrett. Serieforsikring	55

II. Forsikringens varighet. Lektring og fløtning.

§ 86.	Forsikringens varighet. Lektring og fløtning	55
-------	--	----

III. Answarets omfang.

Side.

§ 87.	Answarets omfang når særlig avtale ikke er truffet	56
§ 88.	Når varene er beskadiget ved forsikringens begynnelse. Forsikring som gjelder en fortsettelse av en tidligere transport eller en returtransport	57
§ 89.	Skade som er en følge av varenes naturlige beskaffenhet. Utilstrekkelig eller mangelfull innpakning. Den ordinære transportrisiko ...	57
§ 90.	Forsikring av flytende varer	57
§ 91.	Dekkslast	58
§ 92.	Når varene blir transportert med et annet skib enn det som skulde været benyttet	58

IV. Assurandørens erstatningsansvar.

§ 93.	Totaltap. Tap av en del av varene	59
§ 94.	Når transporten oppgis eller avbrytes. (1. Retten til å treffe bestemmelse om, hvorvidt varene skal sendes frem eller selges på stedet. 2. Assurandørens ansvar, når varene blir sendt frem. 3. Assurandørens ansvar, når varene blir solgt på stedet. 4. Den sikredes rett til å kreve erstatning etter reglene om totaltap. 5. Felleshavari-omkostninger. 6. Forsikringens ophør når varene blir solgt, og assurandørens ansvar for salgssummens betaling.)	59
§ 95.	Erstatning for beskadigelse, når varene er kommet frem til bestemmelsesstedet	62
§ 96.	Erstatningsansvaret ved forsikring av «frakt, toll og omkostninger på bestemmelsesstedet»	63
§ 97.	Assurandørens ansvar, når forsikringen også omfatter krigsfare, og krig bryter ut etter forsikringens tegning	63
§ 98.	Om konnossements- og fraktklausulers betydning for assurandørens erstatningsansvar	64

V. Klausuler for vareforsikring.

§ 99.	«Kun mot totaltap, som ikke er en følge av beskadigelse»	64
§ 100.	«Uten ansvar for beskadigelse»	65
§ 101.	«Uten ansvar for beskadigelse som ikke er forårsaket ved et strandingsstilfelle»	65
§ 102.	«Uten ansvar for beskadigelse som ikke overstiger N. N. prosent» ...	66
§ 103.	«Uten ansvar for de første N. N. prosent beskadigelse»	66
§ 104.	«Fra lager til lager»	66

VI. Andre forsikringer som er knyttet til varer.

§ 105.	Anvendelse av vareforsikringens regler ved andre forsikringer	67
--------	---	----

2. Forsikring av forventet fortjeneste, prisstigning og provisjon.

A. Forsikring av forventet fortjeneste.

§ 106.	Forsikringsverdien	67
§ 107.	Assurandørens erstatningsansvar	67

B. Forsikring av prisstigning.

§ 108.	Forsikring av prisstigning	68
--------	----------------------------------	----

C. Forsikring av provisjon.

§ 109.	Forsikring av provisjon	68
--------	-------------------------------	----

3. Forsikring av fraktforskudd som ikke skal betales tilbake.

§ 110.	Forsikring av endelig fraktforskudd.	68
--------	---	----

Kap. XVIII. Forsikring av frakt, forventet fraktfortjeneste, utstyr, fangst og passasjerpenger.

A. Forsikring av frakt.

1. Reders reisefrakt.

	Side.
§ 111. Forsikringsverdien	69
§ 112. Forsikringens varighet	69
§ 113. I hvilke tilfeller assurandøren er ansvarlig. (A. Almindelige bestemmelser. B. Særlige bestemmelser om forsikring av frakt for gods som er utsatt for svinn eller smeltning.)	70
§ 114. Når reisefrakt er forsikret for flere reiser eller for et bestemt tidsrum	71
§ 115. Assurandørens erstatningsansvar	72

2. Reders tidsfrakt (frakt i henhold til tidscerteparti).

§ 116. Forsikring av tidsfrakt	73
--------------------------------------	----

3. Befracters reise- og tidsfrakt.

§ 117. Forsikring av tidsbefracters reisefrakt. Forsikring av fraktdifferanse	73
---	----

4. Bestemmelser om anvendelse av enkelte klausuler ved forsikring av frakt.

§ 118. Anvendelse av enkelte klausuler	73
--	----

B. Forsikring av forventet fraktfortjeneste.

§ 119. Forventet fraktfortjeneste	74
---	----

C. Forsikring av utstyr og fangst.

§ 120. Almindelige bestemmelser om forsikring av utstyr	74
§ 121. Særlige bestemmelser om forsikring av fangstutstyr, fangst og forventet fangst	75

D. Forsikring av passasjerpenger.

§ 122. Passasjerpenger	76
------------------------------	----

Kap. XIX. Forsikring av fordringer som er utstyrt med sikkerhetsrett, eller som fordringshaveren fortrinnsvis er henvist til å søke dekning for i skib, ladning eller frakt.

§ 123. Forsikring av fordringer som er utstyrt med sikkerhetsrett i skib, ladning eller frakt	77
§ 124. Forsikring av fordringer som ikke er utstyrt med sikkerhetsrett, men som fordringshaveren fortrinnsvis er henvist til å søke dekning for i skib, ladning eller frakt	77
§ 125. Særlige bestemmelser om forsikring av bodmeri- og havarifordringer	78

Tillegg til planen.

Panthaverklausul	79
Sammenstilling av bestemmelsene i planen av 1930 og de tilsvarende bestemmelser i planen av 1907	81
Sammenstilling av bestemmelsene i planen av 1907 og de tilsvarende bestemmelser i planen av 1930	82

